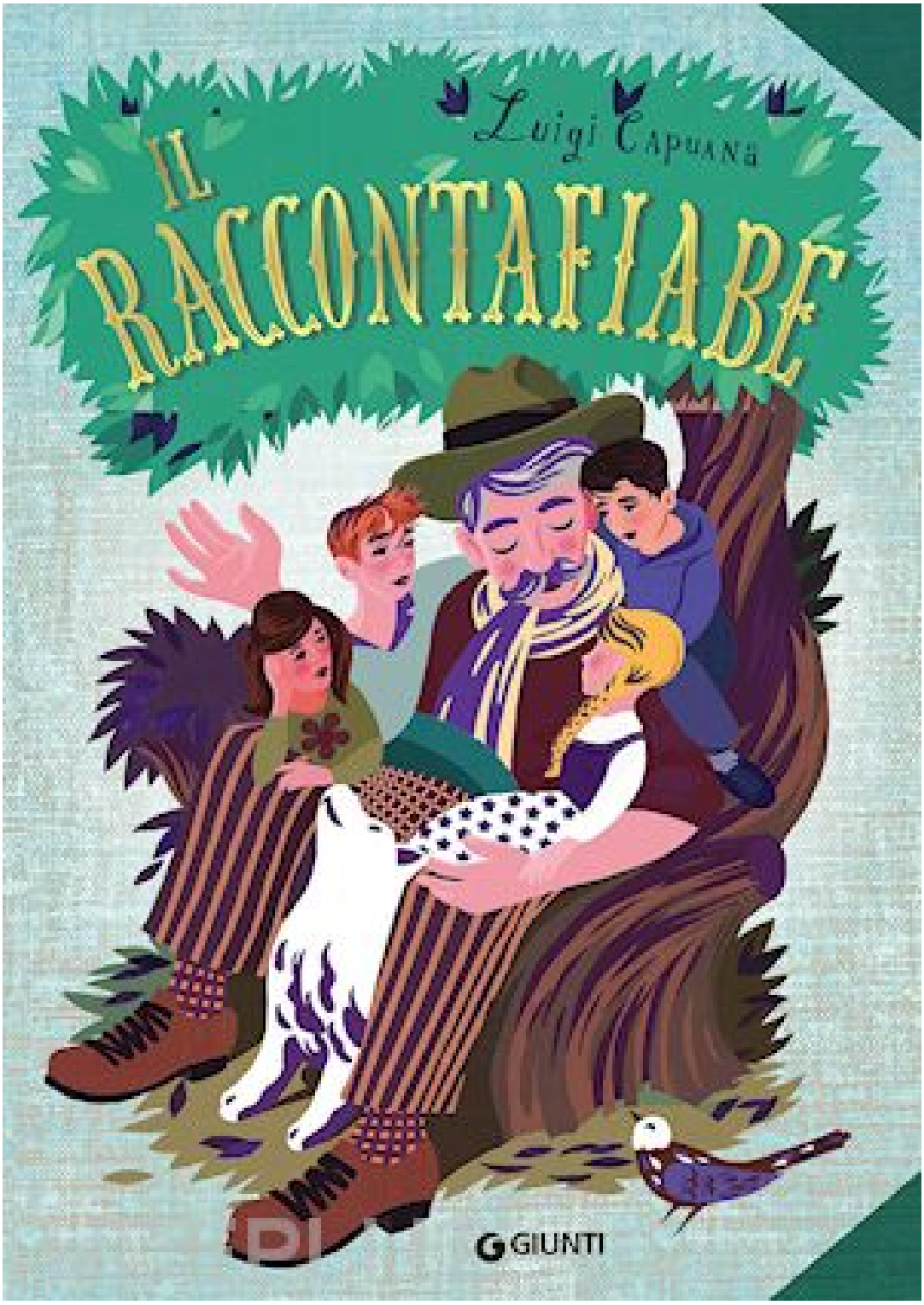

POVESTITORUL DE BASME
LUIGI CAPUANA

Cuprins

PREFAȚĂ ... 3
FULG—DE—AUR ... 5
GREIERAŞUL ... 11
MAMA ZMEILOR ... 16
REGELE TUNET ... 23
ZÎNA FLOARE ... 28
SFÎRLEAZĂ ... 33
MEŞTERUL DREGE—ŞI—STRICĂ ... 37
FATA CĂPCĂUNULUI ... 41
PĂPUȘICA ... 45
BĂRBIERUL ... 51
MOTANUL DE IPSOS ... 56
MORARUL ... 61

PREFAŢĂ
Prefazione

Vă mai amintiţi, dragii mei copii, de povestitorul de basme, cel ce v—a istorisit povestea cu *Broscuţă* cu *Năuţica,* cu *Capul de broască rîioasă* şi cu atîtea alte personaje miraculoase ?

Dacă vă mai amintiţi de el, vă amintiţi, desigur, că hotărîse să—şi dăruiască basmele vrăjitorului Tre—Pi, atunci cînd a văzut că voi nu mai voiaţi să le auziţi pentru că le ştiaţi pe dinafară.

El sperase că vrăjitorul va păstra şi basmele sale în sertarele din muzeu îmbălsămate alături de alte basme mai vechi. Dar vrăjitorul îi spuse compătimitor :

—Ah, prostule ! Prostule ! Nu vezi ce ai în mînă ? Povestitorul îşi privi mîinile : strîngea în pumn doar cîteva muşte !

Se întoarse acasă ruşinat; nici nu mai voi să audă de basme, după ce zînele îi repetaseră de atîtea ori :

—Basme noi nu mai sînt: li s—a pierdut sămînţa ! Aşa că neştiind de ce meserie să se apuce, rămase vreme îndelungată fără ocupaţie.

Îşi petrecea zilele lenevind la soare, în faţa casei —;i adesea se gîndea la preaiubitele sale basme ce se transformaseră în cîteva muşte.

Copiii, care—l vedeau căscînd în prag, îl întrebau :

—Povestitorule, nu mai ştii basme noi ?

El ridica din umeri, clătina din cap şi nu le răspundea nimic,

Oare de unde să ia basme noi ?

Obiectele ciudate c e i fuseseră dăruite de zîna Fantezie nu i mai erau de nici un folos. Fiecare îi inspirase basmul său. după ce—l luase în mînă ; apoi nu mai fusese chip să mai scoată ceva din ele. Să se întoarcă la zîna Fantezie nu îndrăznea : ar fi fost o adevărată neruşinare. Şi apoi de unde s—o ia din nou pe Cenuşăreasa sau pe Scufiţa Roşie şi pe toţi ceilalţi care—l însoţiseră la peştera zînei şi o rugaseră să—l ajute ? Tîrgul zînelor se ţine doar o dată la o mie de ani ; şi faptul că nimerise din întîmplare acolo fusese un noroc extraordinar.

De aceea căsca lenevind la soare în pragul casei.

Într—o noapte, neputînd să adoarmă, îi veni în minte să caute săculeţul unde păstrase broscuţa, portocala de aur. puiul de şarpe, oul negru, trei inele şi celelalte lucruşoare ce—i fuseseră dăruite de zînă.

Cine ştie ? Poate că după atîta vreme îşi recăpătaseră puterea lor magică !

Sări din pat, căută în grabă săculeţul pitit într—un dulap şi încercă să procedeze ca de obicei. Luă la întîmplare cele trei inele şi spuse :

—A fost odată . . .

Dar odinioară, deşi nu ştia nici măcar un cuvinţel din ceea ce urma să spună, după ce deschidea gura, basmul curgea domol, neîntrerupt, ca şi cum l—ar fi ştiut pe dinafară de multă vreme. În zadar, repeta acum :

—A fost odată . . . ! A fost odată . . . ! Din gură nu—i ieşea decît răsuflarea.

Supărat, căută piuliţa, goli în ea săculeţul şi apoi bătu şi bătu cu pilugul ; totul se transformă in pulbere.

Luă cîteva fire de praf, le frecă cu dispreţ între două degete şi exclamă :

—De—acum n—o să mai am chef să spun : A fost odată ! . . .

Dar nici n—apucase bine să pronunţe ultimele cuvinte că deja avea pe vîrful limbii un basm nou. Şi—l povesti singur, bucurîndu se ca un copil.

Uluit, luă alte cîteva firicele de praf şi :

—A fost odată ! . . .

Şi iată încă un basm nou nouţ pe care şi—l povesti singur, bucurîndu—se ca un copil.

Bietul om nu—şi mai încăpea în piele de fericire. I se părea un veac pînă la ziuă cînd va trece din nou pe străzi şi prin pieţe, strigînd *:*

—Basme, copii, basme ! Cine vrea s—asculte basme ! Adună cu multă grijă praful din piuliţă şi—l puse în săculeţ atent să nu piardă nici un firicel ; şi după ce se lumină bine de ziuă, ieşi din casă.

Dar nu se simţea deloc în largul său.

—Cine ştie dacă basmele d—astea ar să le placă tot atît de mult ca şi celelalte ?

Şi vocea îi tremura de emoţie, cînd striga :

—Basme, copii, basme ! Cine vrea s—asculte basme ! Copiii se adunară în fugă în jurul său şi se bucurară :

—Altul ! Mai spune—ne încă unul !

Şi le spuse peste o duzină. Cine nu le—a auzit din gura povestitorului, le poate citi singur mai departe. Cred că sînt ultimele basme.

Pentru că bietului povestitor i s—a întîmplat o nenorocire. Într—o seară, obosit, după ce povestise toată ziulica basme, se trînti pe o bancă de piatră din grădina publică şi adormi. Cînd se trezi, căută peste tot săculeţul cu pulbere magică, dar nu—l mai găsi. Îl caută şi—acum, săracul om !

Roma, 13 septembrie 1893

LUIGI CAPUANA

FULG—DE—AUR

Piuma—d'—oro

Au fost odată un rege şi o regină care aveau o fetiţă frumoasă ca lumina zilei ; dar era grozav de neastîmpărată şi cînd se juca întorcea pe dos tot palatul regal. Şi mai era şi năzuroasă şi ciudată ca orice copil căruia părinţii îi caută în coarne. Cu cît făcea pozne mai mari, cu atît aceştia rîdeau fericiţi :

—Ha, ha, ce nebunatică ! Ce nebunatică !

Dar într o zi veni vremea să regrete — şi cît de tare ! — excesiva lor bunăvoinţă. Regele tocmai voia să plece la vînătoare cînd, în pragul palatului, găsi o bătrînă în zdrenţe, adusă de spate, care abia, abia se ţinea pe picioare sprijinindu—se într—un toiag.

—Ce doreşti, femeie ?

—Îl caut pe rege.

—Eu sînt.

Bătrîna făcu o plecăciune adîncă şi—i întinse o scrisoare:

—Din partea măriei—sale regele Spaniei.

Acesta îl ruga pe regele nostru s—o găzduiască pentru o noapte în palatul regal ca şi cum ar fi fost însăşi înălţimea Sa.

—Să n—o întrebaţi nici de unde vine şi nici încotro se duce ; n—o să regretaţi onoarea pe care i—o faceţi, adăuga regele Spaniei.

Regele crezu că—i vorba de o glumă şi porunci să i se pregătească o cămăruţă la mansardă şi să mănînce laolaltă cu servitorii.

—Mulţumesc, maiestatea voastră, îi spuse bătrîna. Şi se cuibări în mansardă.

La masă mînca alături de servitori într—un colţişor, cînd iat—o pe ştrengăriţă de prinţesă care—i varsă toată solniţa si tot piperul în supă :

—Ai să vezi ce gust bun îi dă ! Iar servitorii se prăpădeau de rîs :

—Vai, ce ştrengăriţă ? Vai, ce ştrengăriţă ! Dătrîna nici nu crîcni şi—şi mîncă supa ca şi cum nu s—ar fi întîmplat nimic.

Regele şi regina, aflînd de năzbîtia fetei, începură să rîdă şi ei :

—Vai, ce ştrengăriţă ! Vai, ce ştrengăriţă !

După ce se ridică de la masă, bătrîna îşi căută toiagul, dar acesta nicăieri. Cînd se uită spre sobă, văzu

că toiagul îi arsese deja pe jumătate, iar prinţesa, prăpădindu—se de rîs, îi vorbi :
—E fierbinte ; o să—ţi ţină de cald. Servitorii rîdeau şi ei.

Bătrîna îşi trase toiagul din foc şi ieşi din bucătărie sprijînindu—se în el ca şi cum nu s—ar fi întîmplat nimic. Aflînd de năzbîtia fetei lor, regele şi regina tăcură haz.

A doua zi dimineaţă, cînd să plece, bătrîna o găsi pe prinţesă aşteptînd în capul scărilor :

— De unde vii şi un—te duci, băbuţo ?
Şi nici o amintire nu ne laşi, măicuţo ?

Iar bătrîna îi răspunse bombănind :

—De—unde vin şi unde plec
Vînt şi ploaie mă petrec.
Tu cu vintul vei veni,
Dar ploaia te—o izbăvi.

O atinse cu toiagul, coborî scările şi dispăru.

Din ziua aceea, prinţesa începu să—şi piardă din greutate. Nu slăbea, nu se urîţea, creştea atît cît trebuie, dar de la o lună la alta se simţea mereu mai uşoară. Cînd împlini optsprezece ani părea o fată frumoasă, cu pielea albă şi cu plete bogate de aur, dar era uşoară ca o pană şi cea mai mică adiere de vînt o ducea unde vroi.

Închipuiţi—vă disperarea părinţilor !

Trebuiau să ţină mereu închise ferestrele palatului regal ; nu puteau s—o lase să iasă afară de teamă că vintul o va duce cine ştie unde. Şi cum sărmana fată se plictisea de moarte închisă mereu în palat, iar regele şi regina nu voiau ca să se ştie de nenorocirea fetei lor, se străduiau s—o distreze şi—şi petreceau zilele suflînd asupra ei şi făcînd—o să zboare prin coridoarele şi prin sălile palatului.

Fata se distra grozav simţindu—se purtată de colo colo prin aer şi striga :
—Suflaţi, maiestate ! Mai tare !

Cei doi îşi istoveau plămînii făcînd—o să urce cît mai sus. Dar cu cît se afla mai sus, cu atît fata striga mai tare :
—Suflaţi, maiestate ! Mai tare ! Mai tare !

Regele şi regina nu puteau nicidecum să stea cîtu i ziua de lungă şi să sufle ; dar dacă plecau, prinţesa se încrunta si începea să plîngă. Şi văzînd—o plîngînd, bieţii părinţi începeau iar să sufle, regele de o parte, regina de altă parte : iar fata îşi recăpăta veselia şi bătea din palme:
—Suflaţi, maiestate ! Mai tare !

O făceau să se ridice pînă în tavan, alergau în urma ei pe coridoare, şi suflau, suflau mereu ca s—o vadă mulţumită pentru că biata copilă n—avea altă bucurie ; iar cînd reuşeau să se odihnească, gîfîind de atîta cît suflaseră, se întrebau cu durere :
—Fată nefericită, cine te—a vrăjit ?

Odată, auzind întrebarea lor, prinţesa îşi aminti de răspunsul bătrînei şi le răspunse :
—Bătrîna aceea !
—Cum aşa ?
—Mi—a răspuns :

— De unde vin şi unde plec,
Vînt şi ploaie mă petrec.
Tu cu vîntul vei veni,
Dar ploaia te—o izbăvi.

Dac—ar fi putut să dea de urma bătrînei, regele i—ar fi dăruit o comoară numai să desfacă vraja ! Dar cine ştie pe unde—i luceau acum ochii vrăjitoarei ?

Aşa că regele şi regina continuară să sufle şi s o ridice pînă—n tavan pe Fulg—de—aur, cum o numeau pe fală pentru că era blondă, iar părul ei părea aur curat. Fulg—de—aur nu se mai gîndea decît la

această distracţie. Mînca, cu poftă, creştea, se făcea mereu mai frumoasă; dar greutatea îi scăzuse atît de mult încît o pană ar fi părut grea ca plumbul în comparaţie cu ea. O adiere uşoară o înălţa pînă—n tavan ; şi nu era niciodată mulţumită :

—Suflaţi, maiestate ! Mai tare, maiestate !

Regele şi regina nu mai rezistau. După doi ani de zile băgară de seamă că de atîta suflat gura începuse să li se lungească ; iar Fulg—de—aur devenea tot mai pretenţioasă şi voia să stea numai pe sus. Nici n—avea altceva de făcut ;—dar puteau bieţii părinţi să sufle întruna ? Şi cînd vor muri, cine le va lua locul ? N—aveau nici un pic de linişte.

În vremea asta se răspîndise prin lume faima frumuseţii fetei ; iar regele Portugaliei trimise mesageri ca s—o peţească pentru moştenitorul său care era tocmai bun de însurat.

Mare încurcătură! Dacă refuzau, regele Portugaliei, simţindu—se jignit, ar fi putut să le declare război. Regele şi regina se sfătuită în taină o zi şi o noapte întreagă şi, în cele din urmă, hotărîră să ceară un răgaz, de un an înainte de a face nunta.

Dar necazul cel mare începu abia atunci cînd prinţul scrise că va veni să—şi cunoască logodnica. Părinţii erau disperaţi la gîndul că infirmitatea fiicei lor va deveni cunoscută.

Văzîndu—i atît de îndureraţi, încît n—aveau nici chef şi nici putere să mai sufle şi s—o plimbe prin aer, prinţesa le spuse :

—Maiestate, pentru că bătrîna a bombănit : „Tu cu vîntul vei veni", lăsaţi—mă să plec. Poate asta—i soarta mea.

Lacrimi, strigăte de disperare :

—Nu, fata mea ! Nu ! Dar prinţesa se încăpăţînă :

—Lăsaţi—mă să plec. Inima îmi spune că—mi voi găsi norocul.

În cele din urmă, părinţii se resemnară ; şi într—o zi, cînd mistralul bătea cu putere, o duseră în vîrful unui munte; o îmbrăţişară şi o binecuvîntară lăsînd—o în voia vîntului.

Într—o clipă, fata fu ridicată sus şi împinsă atît de departe încît după cîteva minute o pierdură complet din vedere.

Dar să—i lăsăm pe bieţii părinţi să plîngă şi s—o însoţim pc prinţesă.

Deşi era şi ea întristată, după puţine ore de călătorie, văzîndu—se purtată atît de sus şi atît de repede cum nu i se mai întîmplase pînă atunci, se însenină şi începu să privească de jur—împrejurul ei. Ce minunăţie! Oraşe, munţi, cîmpii, rîuri, păduri, totul trecea în goană pe jos, fugind în direcţie opusă ca şi cum ea nici nu s—ar fi mişcat.

Dacă uneori vîntul sufla puţin mai încet, ea cobora, învîrtindu—se, apoi era din nou ridicată şi aruncată în sus, spre nouri, purtată mereu mai departe, mai departe, lăsînd în urma ei alte oraşe, alţi munţi, alte cîmpii, păduri mai dese, rîuri mai late.

Deodată observă că pămîntul dispăruse. Apă, apă, apă cît vezi cu ochii apă ce se zbuciuma în talazuri înspumate, mereu apă . . Marea.

Cînd vîntul o cobora mai jos, Fulg—de—aur se înspăimânta. O dată, picăturile de apă o stropiră pe faţă şi ea se crezu pierdută. Dar iată o nouă rafală puternică de vînt o ridică în înălţimi făcînd—o să—şi reia goana grăbită. Şi iarăşi apă, apă, apă ! . . .

Apoi soarele se stinse în mare şi întinderile de apă se acoperiră cu un văl fumuriu, în timp ce sus, pe cerul întunecat, se iveau primele stele.

Inima i se făcu mică, mică de tot şi începu să plîngă, strigînd :

—Ah, mămico ! Mamă !

Dar vîntul o legăna atît de blînd, încît încet încet ochii i se închiseră şi fără să—şi dea seama, adormi de parc—ar fi fost acasă în patul ei.

Oare cit drum străbătuse dormind ? Cine să mai ştie ?

În zori, deschizînd ochii se simţi fericită pentru că reîntîlnise alte cîmpii acoperite cu verdeaţă. Fulg—de—aur zbura atît de jos încît distingea perfect casele de ţară, pomii, străzile, pîrîiaşele, chiar şi oamenii, care păreau nişte furnici. Coborînd şi mai jos, observă că ţăranii se uitau după ea, îşi ridicau mîinile arătînd—o celorlalţi, întrebîndu—se miraţi :

—Ce—o fi oare ? Ce fel de pasăre este ?

Soarele urcase înalt pe cer. Vîntul, pierzîndu—şi puterea, se juca parcă legănînd—o în aer.

Părul i se despletise şi—i flutura în jurul gîtului, hainele se umflaseră şi fîlfîiau ca nişte aripi care—o

menţineau în văzduh.

Se apropia oare în sfîrşit de locul unde soarta sa, bună sau rea, o purta ?

Între timp i se făcuse foame. De—o zi şi o noapte nu mai pusese nimic în gură, nici măcar o picătură de apă. Cum să găsească mîncare acolo sus, în aer ?

Trecu un stol de păsări.

—Păsărele, dragele mele, daţi—mi o înghiţitură de hrană din cioc ; mor de foame.

—Ne aşteaptă puişorii noştri în cuib ; hrana e pentru ei.

Şi păsărelele îşi continuară zborul. Vîntul o ridică mai sus. Trecea un cîrd de nouri.

—Nori, nouraşi, daţi—mi o picătură de apă ; mor de sete.

—Apa noastră e pentru semănături; ne grăbim. Şi norii îşi văzură de drum.

Spre apus, iată jos, în depărtare un munte stîncos, iar în vîrful său un palat minunat, mare cît un oraş, numai marmură albă şi neagră.

Fulg—de—aur prinse curaj, gîndindu—se :

—De m—aş putea opri aici ! Ah, Doamne simt că mor! Într—adevăr, leşină imediat de slăbiciune ; nu mai văzu şi nu mai simţi nimic; iar cînd îşi reveni, se afla întinsă pe terasa palatului pe care—l zărise din depărtare.

Coborî pe o scăriţă care intra în palat, sperînd să întîlnească pe cineva ; dar nu se vedea suflet de om.

Pereţii camerelor erau din marmură albă, cornişele, uşorul uşilor, coloanele, din marmură cenuşie. Măsuţele, scăunelele, paturile, mobila, din marmură albă şi cenuşie. Şi pretutindeni un miros ciudat de sare şi de piper.

Deschise un dulap: farfurii cu felurite mîncăruri, chifle şi fructe şi dulciuri. Dar totul era sculptat în marmură albă şi cenuşie şi mirosea atît de puternic încît îi venea să strănute.

Minată de foame, încercă să guste din bucatele acelea, false. Rămase cu gura căscată : erau din sare şi piper. Abia atunci îşi dădu seama că palatul este construit din blocuri de sare şi piper, atît de frumos şlefuite şi îmbinate încît imită la perfecţie marmura.

Îşi aminti de solniţa şi de piperul vărsat, pe cînd era fetiţă. în supa bătrînei şi—şi spuse :

—Acesta trebuie să fie palatul ei. Mă pedepseşte acum!

Şi începu să strige plîngînd :

—Băbuţo, o, băbuţo ! Dă—mi de mîncare, băbuţo ! O voce slabă îi răspunse de departe :

—Ai de unde alege ; să vezi ce gust bun !

Neavînd încotro, Fulg—de—aur luă o chiflă şi un măr şi începu să muşte din ele. Aveau într—adevăr gustul lor obişnuit, numai că erau sărate şi piperate !

Şi Fulg—de—aur strigă iarăşi plîngînd :

—Răbuţo. o. băbuţo ! Dă—mi să beau ! Iar aceeaşi voce slabă îi răspunse de departe:

—Ai de unde alege ; să vezi ce gust bun !

Luă o sticlă şi un pahar ; apă era tulbure. Dar, neavînd încotro, Fulg—de—aur bău totul dintr—o înghiţitură. Dumnezeule! Şi apa era sărată şi piperată.

Şi tot aşa zi de zi în palatul acela imens fără să vadă chip de om. Pînă şi copacii din grădină şi florile şi iarba erau din sare şi piper. Iar Fulg—de—aur strănuta întruna, şi lacrimile îi curgeau şiroaie pe obraz.

Să ne întoarcem însă la prinţul Portugaliei, care venise în vizită la logodnica sa.

Regele şi regina îi spuseră plîngînd cu disperare :

—Pe prinţesă a luat—o vîntul!

La început crezu că—şi bat joc de el; apoi, după ce ascultă povestea fetei spuse :

—Mă duc s—o caut.

—Dar unde ?

—Fie şi la capătul lumii. O voi găsi cu orice preţ. Urcă pe cal şi plecă, singur singurel, întrebînd :

—Vă rog, n—aţi văzut trecînd pe sus o fată frumoasă dusă de vînt ?

Mulţi l—au luat drept nebun şi nici nu i—au răspuns.

—Vă rog, n—aţi văzut trecînd pe sus o fată frumoasă dusă de vînt ?

—Am văzut—o. Zbura pe sus. Părea o pasăre.

—Şi încotro mergea ?

—Drept înainte, înainte.

Prinţul îşi îmboldi calul. Întîlni alţi oameni.

—Vă rog, n—aţi văzut trecînd pe sus o fată frumoasă dusă de vînt ?
—Am văzut—o. Zbura, zbura ca o pasăre. Apoi vîntul a ridicat—o mai sus şi s—a pierdut printre nouri.

Auzind acestea, prinţul îşi pierdu curajul; şi tocmai voia să se întoarcă din drum cînd observă printre tufişuri cum se apropie de el un bătrîn cu barba albă, lungă pînă la genunchi şi cu o sapă în mîini.
—Ce cauţi pe—aici, frumosule cavaler ?
—O caut pe prinţesa Fulg—de—aur. A luat—o vîntul. Spune—mi, te rog, n—ai zărit—o cumva ?
—Cerea de mîncare de la păsări, cerea de băut de la nouri ; dar păsările şi norii nu i—au dat nimic şi şi—a i văzut de drum. Cine merge, ajunge, cine caută, găseşte. Curaj, băiete, curaj !
—Dar tu cine eşti ?
—Un biet moşneag. Aş vrea să smulg o rădăcină, dar n—am putere.
—Dă—mi sapa, sap eu pentru tine. Prinţul descăleca şi începu să sape.

Săpa, săpa, săpa, dar rădăcina nu voia să iasă.
—Curaj, băiete ! Cine caută, găseşte ! Uşor de spus : dar rădăcina nu voia să iasă.

Prinţul ajunsese lac de sudoare, îşi simţea braţele frînte.
—Curaj, băiete ! Cine caută, găseşte . . . Mulţumesc ! Iat—o !

Şi bătrînul întinse mîna şi luă rădăcina plină de pămînt.
—Îţi dau acest fluieraş, îi spuse. Cînd ai să ai nevoie de ceva, fluieră şi vei vedea. Fii atent, însă să nu—l pierzi; n—ai să găseşti altul la fel nici pentru toate comorile din lume.

Prinţul mulţumi, îşi puse în buzunar fluieraşul, încalecă şi porni iarăşi la drum. Se gîndea la prinţesă :
—Dacă m—ar ajuta cineva s—o găsesc !

Scoase, nu prea încrezător, fluieraşul din buzunar şi strigă :
—Vulture, vultur mesager, ascultă—mi porunca ! Fluieră şi iată vulturul care coboară de sus cu aripile mari, întinse.
—Vultur mesager, du—te şi adu—mi veşti despre prinţesa mea ; te—aştept aici.

Vulturul plecă numaidecît şi două zile nu se arătă.

În cea de—a treia zi veni purtînd o scrisoare în cioc Prinţesa îi scria :

„Sînt prizonieră în palatul de sare şi piper al unei zîne şi la mine nu poate intra suflet de om."

Prinţul îşi aminti atunci de cuvintele bătrînei, pe care i le repetase regina :

Tu cu vîntul vei veni,
Dar ploaia te—o izbăvi.

—Prea bine, se gîndi el. îşi scoase din buzunar fluieraşul.
—Nori, norişori, la porunca mea !

Fluieră, şi iată din toate părţile cerului munţi de nouri, care vin in goană, supuşi, grei de ploaie.
—Vultur, vultur mesager, la porunca mea. Auzindu—i fluierul, vulturul apăru şi coborî lăsîndu—se la picioarele sale.
—Sus, sus, vulturul meu ! Du—mă la palatul de sare şi piper al zînei; iar voi, nouri, după mine !

Încalecă pe vultur ca pe un cal ; iar vulturul îşi deschise larg aripile şi—l purtă pe sus prin cer ; ei mergeau înainte, iar nourii denşi, grei de ploaie, munţi uriaşi care întunecau cerul, după ei, mereu mai departe !

Zîna, văzînd de pe terasa palatului său furtuna care se apropia, îşi dădu seama de pericolul ce—o ameninţă şi dezlănţui pe dată vîntul din sud pe care—l ţinea închis într—o încăpere a palatului.

Vîntul întîlni vulturul şi norii Ia jumătatea drumului şi, suflînd puternic, îi opri în loc. Lupta dura de mai multe ore, fără ca vulturul şi norii să cîştige măcar o palmă de spaţiu. Vîntul din sud în loc să obosească, îşi sporea din ce în ce puterea.
—Aşteaptă puţin, spuse prinţul. Scoase fluieraşul din buzunar.
—Vîntule din nord, vîntule din nord, la porunca mea Fluieră, şi imediat vîntul din nord veni, le suflă în spate şi—i împinse cu violenţă, vultur şi nori, înainte. În cîteva clipe ajunseră deasupra palatului din sare şi piper şi se opriră.
—Vîntule, potoleşte—te. Norilor, dezlănţuiţi ploaia ! Iar prinţul fluieră iarăşi.

Dintr—odată păru că se deschiseseră zăgazurile cerului; şi în vreme ce ploaia cădea în torente, palatul de sare şi piper se topea văzînd cu ochii ; iar în jos, pe coastele muntelui, se rostogoleau rîuri învolburate

de sare şi de piper ce alergau spre mare.

Plouă astfel şapte zile şi şapte nopţi la rînd, pînă ce din palatul zînei nu mai rămase nici urmă. Zîna dispăruse şi ea lăsînd—o pe biata prinţesă agăţată de o stîncă, după ce—i şoptise la ureche :

Tu cu vîntul vei veni,
Dar ploaia te—o izbăvi.

Prinţul, călare pe vultur, ar fi vrut s—o ia cu el pe Fulg—de—aur. Numai că. . . Numai că mîncînd mereu sare şi piper, fata îşi recăpătase greutatea sa normală şi vulturul nu putea să—i poarte pe amîndoi.
—Îţi mulţumim, vultur puternic. Prinţul coborî şi—i dădu drumul să plece.

De fericire, prinţesa nu reuşea să articuleze un sunet. Iar prinţul, scoţînd din buzunar fluieraşul:
—Caii mei, cai înşeuaţi, la porunca mea !

Fluieră şi doi cai superbi, înşeuaţi, ţîşniră din pămînt în faţa lor, nechezînd. Prinţul tocmai voia să—şi pună fluieraşul din nou în buzunar, cînd iată—l pe bătrînul cu barba albă, lungă pînă la genunchi, acela care—i făcuse minunatul dar.
—Prinţe, fluieraşul nu—ţi mai foloseşte. Dă—mi—l înapoi şi Domnul să te aibă în pază pînă ce vei ajunge acasă.

Prinţul — ca să spunem adevărul — ar fi vrut să—l păstreze ; îi înlesnea atît de mult treaba !
—Încearcă, adăugă bătrînul, în mîna ta nu mai fluieră.

Într—adevăr nu mai fluiera. Prinţul i—l dădu înapoi :
—Îţi mulţumesc, om bun.

După ce merseră o lună de zile, prinţul şi prinţesa ajunseră teferi la palatul regal.

Se căsătoriră şi apoi trăiră fericiţi şi mulţumiţi. Amintindu—şi de răutăţile ei din copilărie, prinţesa jură să nu mai mănînce cît o trăi sare şi piper.

Şi astfel se încheie povestea cu Fulg—de—aur.

GREIERAŞUL
Grillino

Trăiau odată doi ţărani sărmani, soţ şi soţie, care—şi duceau zilele de azi pe mîine, trudind din zori pînă—n seară. Bărbatul lucra cu ziua, iar femeia robotea ici, colo, pe la vecine.

Locuiau într—o căsuţă joasă şi afumată, în care aveau un pat mizer şi cîteva mobile sărăcăcioase. Şi totuşi nu se plîngeau niciodată. Seara se culcau devreme, iar dimineaţa, înainte de răsăritul soarelui, erau deja în picioare.

Într—o noapte îi trezi cîntecul unui greier. Cînta şi cînta mereu, nu mai termina.

Bărbatul furios aprinse luminarea şi cobori din pat.

—Ce vrei să faci, băi bate ?

—Să omor greierul ăsta afurisit.

—Lasă—l în pace. E şi el o biată făptură. Cît era lumină în casă, greierele tăcea.

Bărbatul se întinse din nou în pat, stinse luminarea şi închise ochii gata să adoarmă.

Greierul începu să cînte iarăşi. Cînta şi cînta meceu, nu mai termina.

—Nu vrei să taci ? Ţi—arăt eu ţie!

Aprinse iarăşi luminarea, coborî din pat şi începu să scotocească prin toate colţurile.

—Unde te—ai vîrît, greier afurisit ? Şi greierul :

—Cri, cri, cri !

Bărbatul se întoarse şi alergă spre colţul de unde venea cîntecul.

—Unde te—ai vîrît, greier afurisit ? Iar greierul din colţul celălalt :

—Cri, cri, cri !

Parcă îşi bătea joc de el.

În noaptea aceea nici bărbatul şi nici femeia n—an închis ochii.

—Caută greierul acela şi omoară—l, îi spuse bărbatul nevestei. Dacă la noapte o ia de la capăt, mă răfuiesc eu cu tine.

Bărbatul era iute din fire şi femeia, după ce—l văzu plecat, începu să caute cu de—amănuntul de teamă să ou mănînce bătaie Căută ici şi colo, dar nu reuşi să găsească nimic.

—O fi ieşit afară.

Şi se linişti. Dar în noaptea următoare, greierul iarăşi :

—Cri, cri, cri ! Nu mai termina.

—Vai de mine, bărbate ! Am scotocit, zău, prin toate colţurile şi prin toate găurile, dar n—am reuşit să—l găsesc.

—Mîine ai să cauţi mai bine. Pînă atunci. . . Luase de jos o bucată de lemn şi voia s—o bată.

—Dacă dai, dau şi eu !

—Mai spune odată ! urlă bărbatul.

—N—am spus eu, bărbate !

Bărbatul înţepeni. În cameră nu mai era nimeni în afară de ei doi. Să fi vorbit greierul ?

—Fiinţa lui Dumnezeu, ce vrei de la noi ? murmură femeia.

—Nu vreau nimic.

—Ce faci aici ?

—Păzesc comoara. La aceste cuvinte, bărbatul îi făcu semn femeii să tacă, se aşeză în pat şi stinse luminarea. Greierul începu numai decît :

—Cri, cri, cri!

Îl lăsară în pace pînă în zori.

Cum se lumină, ţăranul în loc să plece la cîmp. Îşi luă sapa şi se apucă să sape în podeaua camerei, care nu fusese nici măcar pardosită.

Săpă pînă—n seară, dar nu găsi decît cioburi, pietre şi pămînt. Îşi pierduse toată ziua şi nu aflase nimic.

—Greier mincinos ! Dac—o iei de la capăt la noapte, le omor.

S—au culcat si au stins luminarea.

—Cri ! Cri! Cri !

—Ce vrei să faci, bărbate ?

—Să—l omor.
—Aşteaptă puţin. Fiinţa Iui Dumnezeu, ce vrei de la noi ?
—Nu vreau nimic.
—Ce faci aici ?
—Lasă—mă să cînt în noaptea asta ; mîine o să—ţi spun.
Şi Cri ! Cri! Cri! Nu se potoli decît în zori. Ţăranul plecă la cîmp. Rămînînd singură, biata femeie tremura de spaimă.
—Fiinţa lui Dumnezeu, ce vrei de la mine ?
—Mănîncă—mă şi vei vedea.
Îi era silă să mănînce un greiere; dar văzînd că acesta insista :
—Mănîncă—mă şi vei vedea !
Îşi luă inima în dinţi, îl apucă de vîrful aripioarelor, îl băgă în gură şi—l mestecă. Greierul avea un gust bun. De—ar fi avut în faţă o farfurie întreagă cu greieri, ar fi dat—o cata într—o clipă.
Seara, bărbatul se întoarse de la cîmp.
—Ce ţi—a spus greierul ?
—Mi—a spus : „Mănîncă—mă şi vei vedea !" Şi l—am mîncat.
—Măcar n—o să—l mai auzim cîntînd.
Dar n—a fost aşa. Din cînd în cînd, noaptea, din trupul bietei femei, se auzea : Cri !Cri ! Cri! Nici vorbă să—l mai poţi omorî ; ar fi trebuit s—o omori mai întîi pe ea.
După nouă luni, femeia născu un băiat frumos, care în loc să plîngă începu imediat să ţîrîie ca şi cum ar fi fost un adevărat greier.
—Ce nume să—i punem ?
—Are deja nume : îi vom spune Greieraş.
Încă din primele luni, Greieraş şi—a adus mama la disperare. Sărea din leagăn, din pat, din braţele ei, de parc—ar fi fost greier de—adevăratelea. Iar ea îl dojenea:
—Greieraş, ai să te loveşti ! O să te nenoroceşti! Dar Greieraş :
—Cri! Cri ! Cri !
Cum nu ştia încă să vorbească, răspundea în felul său.
După ce crescu, lucrurile merseră din ce în ce mai rău. Din nimica toată îi lua la bătaie pe copiii care se jucau cu el şi apoi dintr—o săritură se cocoţa pe acoperişul mici case sau în vîrful unui copac, unde nu—l puteau ajunge ceilalţi. De acolo rîdea de ei:
—Cri ! Cri ! Cri !
Pentru că el numai aşa vorbea.
Taică—su clătina din cap cînd auzea de vitejiile feciorului său :
—Greier s—a născut, greier o să moară !
Mama încerca să—l ia cu binişorul ; dacă vecinii veneau să—l pîrască, îl dojenea :
—Greieraş, Greieraşul meu, vrei s—o superi pe mama.
—Cri ! Cri ! Cri ! Lasă—i să vorbească.
În cele din urmă, Greieraş făcu o poznă cît el de mare. Tocmai trecea pe stradă caleaşca regală, cu regele, regina şi prinţesa. Iar el n—are de lucru, sare pe acoperişul caleştii şi :
—Cri! Cri ! Cri!
Caii se sperie, scăpă din mîna vizitiului şi, în urletele mulţimii, o iau la galop nechezînd şi lovind din copite în toate părţile. între timp, Greieraş, în picioare şi cu braţele larg deschise de parcă se lipise de bolta caleştii, rîdea, rîdea sau reîncepea să ţîrîie.
Cînd îi veni bine, dintr—un salt coborî. Caii şi caleaşca se opriră imediat. Numai că de data asta Greieraş n—a mai avut timp să fugă. Soldaţii, care de obicei escortau călare caleaşca regelui şi care o urmăriseră alergînd în galop, fură mai iuţi decît el: îl înşfăcară, îi puseră cătuşe şi—l duseră la închisoare.
—Of, of ! Greieraşul meu ! Nu ţi—am spus cu de atîtea ori ? O să te nenoroceşti !
—Mămico, nu te necăji! Nu—i nimic. Taică—su clătina din cap :
—Greier s—a născut, greier o să moară !
În închisoare, Greieraş, neştiind ce să mai facă, se amuza ca de obicei ţîrîind din zori pînă—n seară.
Carcera se afla tocmai sub apartamentul regal şi ţîrîitul continuu al Greieraşului îl înnebunea pe rege.
—Din porunca maiestăţii sale, Greieraş taci din gură ! Parcă vorbeau la pereţi !

—Cri! Cri! Cri!

Regele supărat porunci i

—Să i se taie capul!

Dar prinţesa, auzind că soldaţii mergeau la închisoare să—i taie capul lui Greieraş, se aruncă la picioarele regelui :

—Măria—ta, dacă—l omori pe Greieraş mi se vă întîmpla o mare nenorocire !

—Cine ţi—a spus ?

—Îmi spune inima. Mulţumesc, măria—ta !

—Dar dacă nu se potoleşte ?

—Se va potoli dac—am să—i vorbesc eu. Şi prinţesa se duse la închisoare.

Greieraş, cu ochii acoperiţi, cu mîinile legate la spate era împins de soldaţi spre butucul unde trebuia să îngenuncheze ca să i se taie capul.

—Iertare din partea maiestăţii sale! Iar tu, Greieraş, trebuie să promiţi că vei fi cuminte.

—Nu pot, prinţesă. Cri ! Cri! Cri!

—Greieraş, te rog eu. De dragul meu ! Dar Greieraş începu să cînte :

Dacă stăpînul nu—i dă fata de soţie,
Zi şi noapte: Cri! Cri! Cri!
Greieraş va cînta .. !

Oare nu înnebunise? Ce voia? S—o ia de nevastă pe prinţesă?

Prinţesa începu să rîdă şi—i spuse regelui;

—Maiestate, Greieraş a înnebunit. Vrea să mă căsătoresc cu el. Cîntă :

Dacă stăpînul nu—i dă fata de soţie.
Zi şi noapte: Cri! Cri! Cri !
Greieraş va cînta . . . !

Dar regele nu luă lucrurile în glumă.

—I—arăt eu lui ! Cum să nu! Să—i dau fata ! Tăiaţi—i capul !

Rugăminţile prinţesei iu mai folosiră la nimic. Soldaţii îl legară din nou cu mîinile la spate, îi acoperiră ochii şi îl forţară să îngenuncheze în faţa butucului:

—Greieraş, încredinţează—ţi sufletul lui Dumnezeu !

—Cri ! Cri ! Cri !

Călăul ridică securea şi lovi. Securea îi sări înapoi cu tăişul ciuntit, ca şi cum gîtul lui Greieraş ar fi fost de bronz.

Văzînd această minune, călăul şi soldaţii, îngroziţi, o luară la fugă şi nici măcar nu le trecu prin minte să încuie temniţa.

Cît ai zice peşte. Greieraş, se eliberă şi din cîteva sărituri ieşi afară. Apoi dintr—un salt urcă pe acoperişul palatului deasupra apartamentului regal şi începu :

—Cri ! Cri! Cri ! Nu mai termina.

Regele îşi simţea capul cît o baniţă de atîta cri, cri, cri ! Dar ce să facă ? Cum să—l prindă pe Greieraş care ţopăia de ici—colo ca un adevărat greiere ce era ?

În palatul regal nimeni nu mai închidea un ochi de o săptămînă. Îşi pierduseră minţile cu toţii.

—Fir—ar să fie de greier !

Nu se mai putea. Regele hotărî să pună capăt acestei poveşti :

—Greieraş, îţi dau o comoară !

—Am comori cîte vreau, maiestate !

—Greieraş, te fac baron.

—Sînt mai mult decît atît, maiestate.

—Cine eşti ?

—Sînt prinţ. Regele se minună.

—Şi unde se află coroana ta ?

—Sub patul mamei mele. Atunci regele îşi trimise slujitorii să caute în căsuţa cea joasă şi afumată, sub patul sărmanei femei ca să afle adevărul.
—Maiestatea voastră, sub pat se află un coş cu zdrenţe.
—Ai auzit ? îl întrebă regele.
—N—au ştiut să caute.
Regele îşi trimise din nou slujitorii, însoţiţi de cîţiva miniştri, ca să caute mai bine.
—Maiestate, sub pat nu—i decît o pereche de papuci.
—Ai auzit, Greieraş ?
—N—au ştiut să caute.
Şi iarăşi, zi şi noapte, pe acoperişul palatului :
—Cri ! Cri ! Cri ! Veni şi mamă—sa.
—Greieraş, Greieraş, potoleşte—te ! Vino jos !
Tatăl său clătina din cap :
—Greier s—a născut, greier o să moară ! Şi se duse la cîmp să—şi vadă de treburi. Miniştrii îi comunicară regelui :
—Maiestate, nu—i chip ; trebuie să i—o dăm pe prinţesă. Regele îşi plecă fruntea :
—Fata mea, n—am încotro, trebuie să te mărit cu Greieraş.
Cinci ii spuseră lui Greieruş cu regele consimte să i—o dea de soţie pe prinţesă, acesta ridică din umeri :
—O voiam de soţie şi nu mi—au dat—o ; acum mi—o dau, dar n—o mai vreau.
Şi din două sărituri se făcu nevăzut.
Prinţesa se îmbolnăvi. Regele şi regina o întrebau :
—Ce ai, fata mea ?
—Mă doare inima. Dacă nu mă mărit cu Greieraş, voi muri.
În acest timp nu se mai ştia nimic despre Greieraş. Unii îl auziseră ţîrîind ici, alţii dincolo, dar nimeni nu—l văzuse. Dar era ţîrîitul său : se recunoştea cu uşurinţă. Garda regală şi soldaţii răscoleau tot regatul, strigînd :
—Greieraş ! Hei, Greieraş 1 Si undeva departe auzeau :
—Cri ! Cri î Cri !
—E sus, acolo, pe munte.
Urcau în fugă. Şi cînd ajungeau sus, ţîrîitul se auzea undeva departe, pe cîmpie.
—E acolo jos !
Şi coborau în goană. Cînd ajungeau în cîmp, ţîrîitul se auzea undeva departe în pădure. Garda regală, soldaţii nici nu—şi mai simţeau picioarele, nu mai puteau de atîta alergătură.
Prinţesa, slabă ca o umbră, gata să—şi dea sufletul, îi spuse regelui :
—Mă duc eu ! Lăsaţi—mă singură.
Şi se duse în căsuţa afumată unde locuiau părinţii lui Greieraş:
—Femeie, unde—i coroana lui Greieraş ? Şi deodată auzi :
—Cri! Cri! Cri ! Sub pat, sapă, prinţesă, sapă ! Prinţesa găsi o sapă într—un colţ şi începu să sape.
Dar coroana nu se ivea.
—Greieraş, sînt frîută ! Mă dor mîinile.
—Cri ! Cri ! Prinţesă, sapă !
Biata prinţesă reîncepu să sape. Şi sapă, sapă, sapă mereu, dar coroana nu se ivea.
—Greieraş, sînt frîntă ! Simt că mor
—Cri ! Cri ! Cri ! Prinţesă, sapă !
Prinţesa la capătul puterilor, se lăsă jos :
—Simt că mă sfîrşesc ! Şi muri.
Greieraş veni şi văzînd—o moartă pe prinţesă, începu să plîngă :
—Gri! Cri! Cri ! Oh, prinţesa mea ! Soarta cea rea a vrut asta ! Cri! Gri !
Luă sapa, săpă de două ori şi apăru coroana regală, iar sub ea o comoară nemaipomenită ce te orbea de—o priveai.
—Tată, mamă, asta—i pentru voi ! Acum îl veţi plînge pe Greieraş !
Se întinse jos ca un mort. Tatăl şi mama plîngeau :

—Greieraş, fiul meu ! Dragul mamei, Greieraş ! Între timp, trupul lui Greieraş se micşora mereu, se micşora.
—Greieraş, fiul meu! Dragul mamei, Greieraş ! Bocetul părinţilor răsuna pe toată strada. Iar trupul lui Greieraş se micşora mereu, nu mai semăna cu un trup omenesc. Într—adevăr, puţin cîte puţin, el devenise un greiere negru, cu picioruşe subţiri şi cu aripioare.
—Adio, mamă ! Adio, tată ! Un salt şi dus a fost :
—Cri ! Cri ! Cri!

Greier s—a născut, greier va muri,
Altceva n—am ce vă povesti.

MAMA ZMEILOR
La Mammadraga

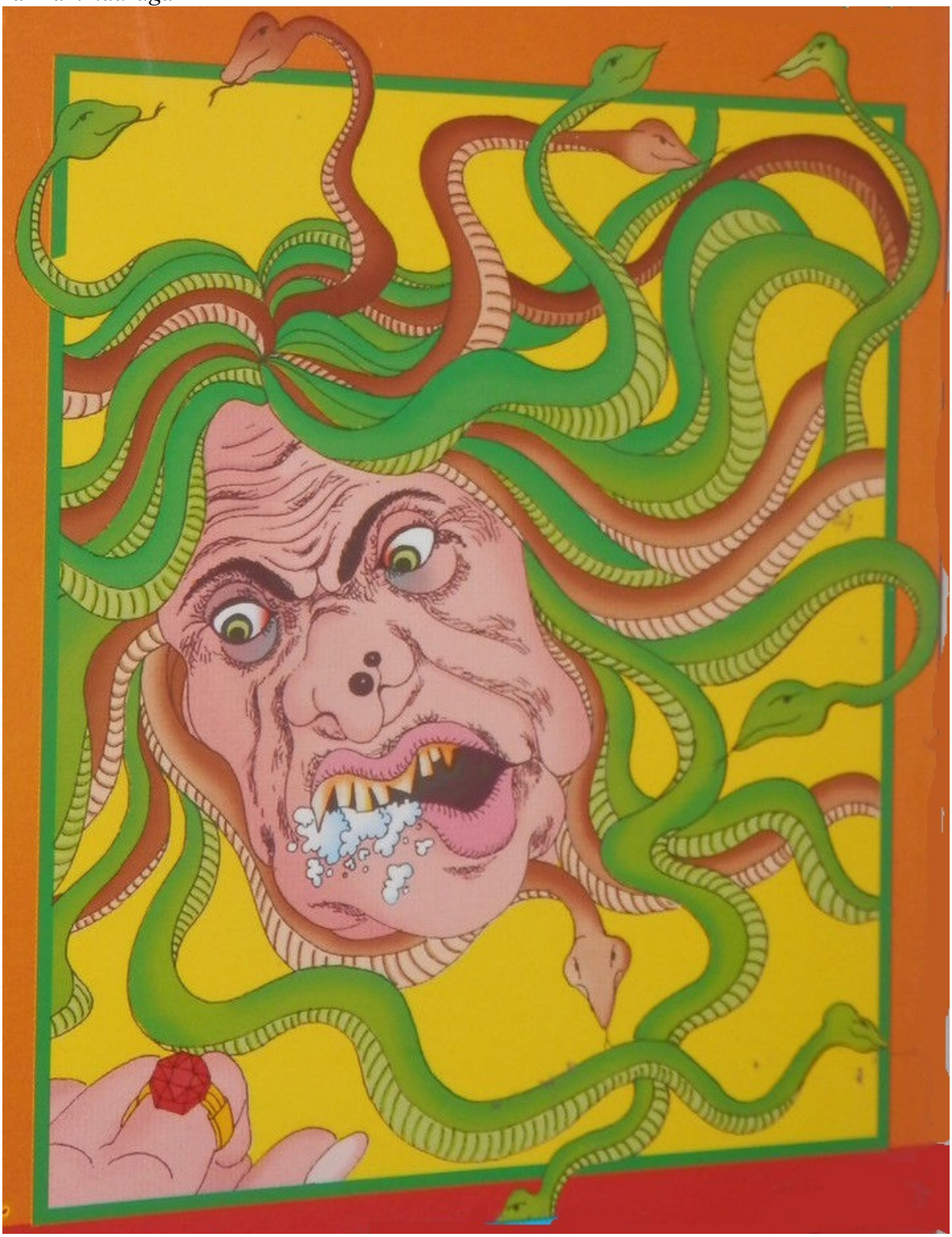

A fost odată e fetiţă, fiica unui pantofar. Maică—sa, legănînd—o, îi cînta mereu :

—Dormi, copila mea regină !
Dormi, că prinţul va să vină !

Bărbatu—său, bătînd *pingele*, o îngîna luînd—o peste picior :

—Dormi, că prinţul va să vină !
Dormi, copila mea regină !

După cîteva luni, mama muri, iar pantofarul îşi luă repede altă nevastă.

La început se părea că mama vitregă îşi îndrăgeşte fiica. Deseori, alintînd—o îi spunea :

—Am să—ţi fac un frăţior.

—Nu vreau frăţiori.

—De ce ?

—Aşa . . .

Trecu astfel un an. Văzînd că nu era nici o speranţă să aibă şi ea un copil, maştera, nemulţumită începu s—o urască pe fetiţă. O chinuia fără motiv, o bătea, o lăsa să rabde de foame.

Taică—su o iubea, dar se lăsa condus de femeie.

—Tată, nevasta ta m—a bătut!

—De ce nu—i spui mamă ? Să—i spui mamă !

—Mama mea nu mai e aici,

—Atunci bine face că te bate, copilă regină ! Continua să—i spună aşa.

O dată, biata fetiţă fusese lăsată flămîndă o zi întreagă, iar maştera o ţinea alături de ea ca s—o privească în timp ce—şi înghiţea hulpavă mîncarea.

—Fiecare înghiţitură să se—ntoarcă iar în gură ! murmură copila.

—Fiică a mamei tale, pleacă de—aici! Nu mai vreau să te văd ! Pleacă, pleacă!

Şi o izgoni din casă cu pumni şi cu lovituri de picior. Bărbatu—său plecase să ducă o pereche de cizme unui muşteriu. Întorcîndu—se în prăvălie, întrebă :

—Unde—i fetiţa ?

—La joacă, bineînţeles ! Leneşa !

Se făcu noapte, dar fetiţa tot nu se vedea.

—Vai de mine ! Să nu i se fi întîmplat ceva rău ! Mă duc s—o caut.

—La ora asta ? Mai bine să lăsăm uşa descinsă. Cînd s—o întoarce, se va duce să se culce.

Pantofarul, care—i făcea întotdeauna pe plac nevestei sale, nu mai insistă. Dimineaţa însă se sculă din vreme şi primul său gînd fu la fetiţă.

Patul era neatins, iar uşa rămăsese întredeschidă.

—Vai, fata mea, pe unde umbli ? Mă duc s—o caut.

—Vrei să—ţi pierzi toată ziua? spuse maştera. Rămîi să lucrezi, mă duc eu după ea. Vezi cît e de rea ? Dac—o găsesc o, bat de—i merg fulgii.

Şi ieşi din casă.

Vecinelor, n—aţi văzut—o pe fata aia ?

—Ieri fugea în jos la vale. Întreabă mai departe. Cumetrelor, n—aţi văzut ieri o fetiţă care fugea ?

—Cobora în fugă la vale. Întreabă mai încolo.

—Bunicuţo n—ai văzut trecînd pe—aici o fetiţă?

—Ce fetiţă ? Ce băiat ? N—am văzut trecînd suflet de om î

—De ce—mi răspunzi cu mutra şi cu vocea asta, vrăjitoare urîtă ? Ţi—am spus poate vorbe rele ?

—Răul nu l—ai spus, dar l—ai făcut! Ţine ! Şi aruncă peste ea un lighean cu apă.

Din femeie, maştera deveni lupoaică ; dar nu—şi dădea scama. Credea că vorbeşte şi cînd colo lătra.

Lumea fugea numai ce o vedea ivindu—se.

Se întoarse acasă şi intră pe uşă. Bărbatu—său, îngrozit, începu să arunce spre ea cu cizme, calapoade, cu tot ce—i cădea în mînă. Apoi apucă un baston şi dă—i, şi dă—i, lovea orbeşte.

—Eu sînt, bărbate ! Eu sînt!

Credea că vorbeşte, dar lătra. Iar el, care o vedea sub înfăţişarea de lupoaică, cu gura larg deschisă, se temea să nu fie sfîşiat şi lovea din toate puterile. În cele din urmă, văzînd că nu era chip să fie recunoscută, femeia fugi de—i scăpărau călcîiele.

Pe drum, lumea o fugărea cu furci, cu prăjini, cu frigărui şi cu alte arme de tot felul.

—Loveşte—o ! Loveşte—o ! Dă în lupoaică !

Se întoarseră la treaba lor abia cînd o pierdură din vedere. Iar ea se refugie într—o vizuină. Şi fetiţa ?

Mergînd mereu drept înainte, fata ajunse în cîmp. Întîlni o bătrînică.

—Fetiţo, de ce plîngi ? încotro mergi ?

Mama mea vitregă m—a lovit cu pumnii şi cu picioarele şi m—a gonit de acasă. Merg şi cu încotro

văd cu ochii. Lasă—mă să plec.
—Dacă te găsesc lupii, te sfîşie.
—Mama mea vitregă e mai rea decît lupii ; lasă—mă să plec.
—Dormi aici la mine în noaptea asta şi mîine în zori vei pleca mai departe.

Bătrîna cea bună o pofti în casă, îi dădu să mănînce şi să bea şi apoi o culcă. Dimineaţa, înainte ca fetiţa să iasă pe uşă, îi dărui un ineluş.
—Să—l ţii mereu în deget: va fi norocul tău. Cînd te vei afla în pericol, spune—i : „Ineluş, ajută—mă !" Te va ajuta.

Pasămite bătrînica era o zînă, iar ineluşul era fermecat.

La puţin timp după plecarea fetiţei, ajunse acolo şi maştera. Zîna aruncă peste ea ligheanul cu apă şi—o preschimbă în lupoaică.

Biata fetiţă merse şi merse pînă ce se rătăci în. mijlocul unei păduri. începea să se întunece şi nu se vedea ţipenie de om. împrejur răsunau din cînd în cînd urlete de fiare sălbatice.
—Acum or să mă mănînce de vie.

Micuţa plîngea, cu capul în mîini, aşezată pe jos. Deodată se auzi un zgomot de paşi prin tufişurile d alături şi cineva începu să adulmece :
—Îhm ! Îhm ! Ce bine miroase ! Ce miros bun de carne de om !

În întuneric se întrezărea o umbră ce adulmeca printre ierburi şi tufişuri.
—Ce bine miroase ! Îhm !

Fetiţei i se făcuse părul măciucă. Se ghemui şoptind :
—Ineluş, ajutâ—mă tu ! Şi îşi reţinu respiraţia.

Forma aceea neagră se învîrtea în jurul ei mormăind :
—O miros, dar n—o pot găsi! Îhm !

Scotocea cu furie printre tufişuri, în iarbă şi reîncepea să adulmece. La un moment dat, fetiţa îi simţi răsuflarea grea chiar pe faţă şi—i îngheţă sîngele în vine de spaimă.
—Ineluş, ajută—mă tu !
—O miros şi n—o găsesc ! A plecat; i—a rămas doar mirosul.

Şi forma cea neagră se îndepărtă printre tufişuri şi printre arborii deşi.

Cînd se lumină de ziuă, fetiţa porni la drum.
—Mi—e foame ; ineluş, ajută—mă tu !

Privi în faţa ei şi zări în iarbă o felie de pîine şi o bucăţică de caş. Mîncă, bău apă de la un izvor şi—şi continuă drumul. Merse, merse, şi iarăşi merse pînă ce ieşi în cele din urmă din pădure şi răsuflă uşurată.

Cîmpia era verde cît vezi cu ochii; flori de o parte şi de alta a drumului, iar în depărtare se zărea un castel în vîrful unei coline înflorite ca o grădină.

Mai merse cîţiva paşi si văzu într—un arbore o pasăre mare, cu penele strălucind în mii de culori.
—Pasăre, ăsta—i drumul care duce sus pe colină ?.. .
—Da, ăsta.

Acolo durerea sfîrşeşte,
Nu moare cine îndrăzneşte.

—Ce înseamnă asta ?
—Urcă sus şi vei vedea.

Mai departe întîlni o maimuţică ce sărea de la un copac la altul. Puţin cam speriată, fetiţa o întrebă :
—Acesta—i drumul care duce sus pe colină ?
—Da, ăsta.

Acolo durerea sfîrşeşte,
Nu moare cine îndrăzneşte.

—Urcă sus şi vei vedea.

În faţa porţii castelului, află o preafrumoasă doamnă îmbrăcată în mătase şi aur, cu brăţări, inele de aur, coliere cu briliante : o apariţie orbitoare.

—Bine—ai venit, fetiţo ! Te aşteptam.
—Mă cunoaşteţi ?
Şi sărutînd—o, o pipăia din cap pînă—n picioare.
—Ce carne proaspătă ! Ce bucăţică bună ! Vino vino, asta e casa ta. Şi îşi lingea buzele.
Fetiţa intră la bănuială.
—Oare de ce spune : Ce bucăţică bună ? Ineluş, ajută—mă tu !
Şi ce văzu în faţa ochilor ? În locul preafrumoasei doamne apăru o zgripţuroaică, cu nasul încovoiat pînă la bărbie, care, în loc de păr avea pe cap şerpi ce se agitau răsucindu—se, i se zbăteau pe spate, i se încolăceau în jurul gîtului. Şerpi în loc de brăţări, şerpişori la degete şi nu inele; şi nu mai purta haine de mătase şi broderii de aur, ci doar piei ciudate de animale sălbatice.
Însă fetiţa intrase deja în casă, iar zgripţuroaica zăvorîse uşa.
Aceasta era mama zmeilor, care se hrănea cu carne de copii.
Închipuiţi—vă cum îi bătea inima fetiţei văzînd toate astea !
—Ineluş, ajută—mă tu !
—Îhm ! Ce frumos miroase !
Zmeoaica o adulmeca, dar nu putea s o atingă din cauza inclusului vrăjit şi—şi muşca buzele de ciudă.
—Ce ţii la spate ? Arată—mi ! De ce—ţi ascunzi mîinile ?
Fetiţa, tremurînd, îi arătă mîinile.
—O, ce inel urît ! E de aramă. Am să—ţi dau unul de aur.
—Asta—mi plece şi gata.
Zmeoaica îi întoarse spatele şi—o lăsă singură.
Pe dinafară, palatul zmeoaicei era o minunăţie : luă înăuntru însă arăta ca o vizuină, cu pereţii şi cu tavanul afumaţi, duhnind a carne arsă de te sufoca. Sus, pe grinzi, torceau pisici negre, iar pe podele săltau broaşte rîioase ; şi pe orice ieşitură se cuibăreau bufniţe cu ochi holbaţi, lucioşi şi cu ciocurile însîngerate.
—Ineluş, ajută—mă tu !
Înspăimîntată, fetiţa începu să colinde prin toate grotele acelea afumate, sperînd să găsească o gaură prin care să se strecoare afară. în ultima grotă era o uşă, în spatele căreia se auzeau voci vesele de copii care se jucau. Bătu şi uşa se deschise singură.
Noaptea, zmeoaica mergea să fure copii ca să şi facă provizii ; apoi îi ţinea închişi şi—i îngraşă, ca să fie mai gustoşi cînd avea să le vină rîndul să—i mănînce.
Copiii nu bănuiau nimic, se jucau liniştiţi.
În fiecare zi soseau cîte unul, cîte doi, alteori chiar trei si întotdeauna dispărea cîte unul dintre ei.
Cînd o văzură pe fetiţă o înconjurară numaidecît.
—Cum te cheamă ?
—Cateflna.
—Vrei să ne jucăm ? Haide, vino sa te joci cu noi
—Oh, sărmani de noi ! Zmeoaica ne va mânca ! Copiii începură să strige şi se agăţară de hainele ei.
—Cînd vine zmeoaica să ne ţinem de mînă. Ineluşul nc va ajuta.
Într—adevăr, pe la amiază, intră zmeoaica să şi aleagă, copilul pentru masa de prînz.
—Băieţei, vino cu mine! te duc la mămica!
—Ineluş, ajută—ne !
Şi mînă în mînă se strînseră toţi în jurul Caterinci. Zmeoaica îşi muşca buzele şi—şi frîngea mîinile de ciudă.
—Ticăloaso ! Vrei să mă faci să mor de foame ? Dar nu putea s o atingă din cauza inelului.
În cele lin urmă plecă făcînd spume la gură şi ameninţînd.
Inelușul făcea minuni.
—Ineluş, ne este foame ! Ajută—ne ! Şi căpătau imediat de mîncare.
—Ineluş, vrem jucării! Ajută—ne ! Şi căpătau imediat jucării.
—Ineluş, vrem prăjituri ! Ajută—ne ! Şi căpătau imediat tot felul de dulciuri.
Acum, pentru că fuseseră preveniţi, numai ce intra zmeoaica, că ci se prindeau de mîini si se agăţau de hainele fetiţei.

—Ticăloaso ! Vrei să mă faci să mor de foame !

Şi zmeoaica pleca făcînd spume la gură şi amenințînd. Să fugă totuşi n—aveau cum. Într—o dimineaţă, zmeoaica se întoarse la vizuina sa, urmată de o lupoaică pe care o puse de pază la ieşirea din grota unde erau închişi copiii.

Era mama vitregă a Caterinci. Lupoaica o recunoscu pe fată şi—i spuse zmeoaicei :

—Vrei Ineluşul ? Las' pe mine !

Caterina, care nu ştia nimic de transformarea mamei vitrege, venea mereu în faţa uşii rugînd—o :

—Lupoaică, dragă lupoaică, lasă—ne să fugim !

—Ce—mi dai ?

—O vizuină frumoasă şi oi şi păsări pentru masă.

—Pot să mi găsesc şi singură.

—Lupoaică, dragă lupoaică, lasă—ne să fugim !

—Ce—mi dai ?

—Ce vrei tu.

—Ineluşul ăsta.

—Asta nu.

—Atunci n—aveţi decît să rămîneţi aici şi să muriţi. Astfel trecură mai multe luni.

Într—o noapte. Caterina începu să strige :

—Bătrînica mea, unde eşti ?

—Iată—mă !

—Lupoaica vrea ineluşul ăsta ca să ne lase să fugim.

—Dă—i—l pe ăstălalt. Îi explică totul şi dispăru. A doua zi dimineaţă :

—Lupoaică, dragă lupoaică, lasă—ne să fugim !

—Ce—mi dai ?

—Ce vrei tu!

—Ineluşul ăsta.

Ceilalţi copii se prinseră deja de mîini şi se ţineau strîns agăţaţi de hainele Caterinei.

—Ia—l, spuse fetiţa.

Lupoaica întinse laba şi fetiţa îi strecură ineluşul pe un deget.

Şi ce se întîmplă ?

Caterina deveni lupoaică, iar toţi ceilalţi copii lupişori şi fiecare ţinea coada celuilalt în dinţi; primul ţinea în dinţi coada Caterinei.

Lupoaica în schimb redeveni femeie, iar fetiţa, lupoaică, recunoscu în ea pe mama vitregă.

—Ticăloaso ! Ce mi—ai făcut! Acum zmeoaica o să mă mănînce !

Şi plecă si se ghemuiască in colţul cel mai întunecai al grotei.

Veni zmooaica.

—Lupoaică, ce—i cu puii ăştia ?

—Sînt puii mei! i—am fătat astă—noapte.

—Şi copiii ?

—I—a mîncat femeia aceea. Zmeoaica se aruncă asupra femeii şi—o înghiţi pe loc.

Între timp, lupoaica şi lupişorii se pregăteau să fugă Se auzi un urlet:

—E carne otrăvită ! Mor ! Mor.

Se întoarseră şi o văzură pe zmeoaică rostogolindu—se de cîteva ori pe jos şi apoi dîndu—şi sufletul.

—Ineluş, ajută—ne tu !

Redeveniră copii, se prinseră veseli de mînă si făcură o horă împrejurul zmeoaicei moarte, ţopăind şi cîntîrd :

—Acolo durerea sfîrşeşte !
Nu moare cine îndrăzneşte.
Cine—i mort, o să învie.
Zmeoaică nu mai e vie !

Merseră să se uite în peştera din apropiere, unde erau îngrămădite oasele tuturor copiilor pe care

zmeoaica îi mîncase şi văzură o forfotă de oase care se căutau, se reuneau, se acopereau de carne şi redeveneau copii vii.

—Cine—i mort, o să învie.
Zmeoaică nu mai e vie.

—Puteţi pleca Eu însă trebuie să rămîn aici le spuse Caterina. Ineluşul ăsta vă va conduce pînă acasă. Îi spuneţi : Ineluş, aiută—ne ! Şi vă va ajuta.

Din peşteră ieşi un cîrd lung de copii ce se ţineau de mînă : o procesiune nesfîrşită. Primii erau La o roilă depărtare, iar ultimii abia ieşeau din peşteră. Şi mergeau cîntind :

—Zmeoaică a murit !
Zmeoaică a murit!

După plecarea lor, fetiţa începu să aştepte. Zîna o prevenise asupra celor ce urmau să se întîmple.

La un moment dat, se auzi un zgomot asurzitor, ca şi cum peştera s—ar fi prăbuşit.

Dar peştera se transformase într—un palat atît de minunat, încît palatul regelui ar fi părut alături de el o cocioabă.

Veni pasărea cu pene în o mie de culori.

—Stăpînă, poiunceşte ! Acum tu eşti stăpîna. Caterina era slujită ca o prinţesă.

Trecură mai mulţi ani. Caterina se făcuse deja o fată frumoasă; iar aşa, singură, singurică în palatul acela mare începuse să se plictisească.

Zîna îi spusese :

—Trebuie să—l aştepţi pe prinţul moştenitor al Franţei. Pînă ce nu vine, tu nu poţi ieşi de aici.

Şi fata aştepta în fiecare zi, stînd la fereastra şi privind în depărtare.

Într—o dimineaţă, iată, jos, la poalele colinei un om care venea spre ea :

—Trebuie să fie prinţul!

Se îmbrăcă frumos, se împodobi cu giuvaierele cele mai strălucitoare şi—i ieşi în întimpinare în capul scării. Era însă un sărman bătrîn ce urca anevoie scările, sprijinindu—se într—un baston.

—Cine eşti ? Unde mergi, omule ?

—Merg prin lume să—mi caut copila. Am pierdut—o de mai mulţi ani.

Caterina avea lacrimi de fericire în ochi, deşi se prefăcuse că nu—l recunoaşte pe tatăl său.

—Mănîncă, bea şi odihneşte—te. Fiica ta nu—i departe de—aici.

—Oh, de unde ştiţi, doamnă ?

—Ştiu eu bine ce ştiu. A doua zi bătrînul se pregătea de plecare.

—Nu vreau să închid ochii înainte de a—mi revedea copila.

—E aici, aproape. Am trimis s—o cheme. Mîncaţi pînă atunci. Beţi. Am să vă servesc eu însămi la masă.

Putea oara bietul om să—şi închipuie că fata lui avea un asemenea palat şi că devenise atît de bogată?

În sfîrşit, într una din seri se aude sunet de trompete şi tropot de cai. Prinţul moştenitor al Franţei sosea urmat de escorta sa. Venise la vînătoare prin împrejurimi şi, văzînd palatul din vîrful colinei, se hotărîse să ceară găzduire pentru o noapte. Prinţul nu prea era în apele sale, pentru că o ţigancă îi prezisese :

—O să luaţi de nevastă pe fata unui pantofar!

—Usca—ţi—s—ar limba !

Şi ca să uite neplăcuta prevestire, mergea la vînătoare în fiecare zi.

Cînd dădu cu ochii de frumoasa fată, rămase uluit

—Principesă, vă salut.

—Nu sînt principesă, măria ta.

—Dar ce sînteţi atunci ?

—Ceea ce vrea înălţimea voastră.

—Soţia mea, iată braţul meu.

—Cereţi—i tatălui meu binecuvîntarea : e aici cu mine.

Aflîndu—se fată în faţă cu bătrînul acela mizerabil, prinţul se văzu păcălit. Totuşi, din curiozitate

întrebă :
—Sînteţi tatăl Caterinei ?
—Da, eu sînt.
—Iar eu sînt prinţul Franţei şi vreau să mă însor cu ea.
—Prinţe, nu—i frumos să—ţi rîzi de—un biet bătrîn. Fiica mea s—a pierdut, aşa că eu nu ştiu unde este. O caut zadarnic de atîţia ani.
—Ce înseamnă asta ? exclamă prinţul iritat. Intră Cacerina.
—Spune, bătrîne, după atîţia ani, cum îţi vei recunoaşte fata ?
—Are trei negi la ceafă.
—Ca ăştia ?
Şi se apleacă să—i arate.
—O ! Fata mea ! Fata mea !
Se aruncară plîngînd unul în braţele celuilalt. Prinţul, foarte mulţumit. Îi spuse bătrînului :
—Acum nu ne lipseşte decît binecuvîntarea dumitale.
—Şi o veţi lua de soţie pe fata unui pantofar ? Prinţul înmărmuri. Ţiganca îi prezisese deci adevărul. Fata era însă atît de frumoasă că nu era prinţesă în lume să—i semene.
Aşa că pantofarul deveni principe, iar fiica sa prinţesă.

Dormi, copila mea regină !
Dormi, că prinţul va să vină.

Şi venise, într—adevăr!

Poveste spusă, sau aşternută pe hîrtie,
Nu tuturor le—aduce bucurie.

REGELE TUNET

Re Tuono

A fost odată un rege care avea o voce atît de groasă şi de puternică încît se putea face auzit foarte bine de la zece mile depărtare. Cînd vorbea părea că tună şi de aceea îl porecliseră regele Tunet.

Miniştrii şi oamenii de la curte, trebuind să—şi petreacă toată ziua alături de el, deveneau în scurt timp surzi. Situaţia era disperată. Oamenii sărmani, care mergeau să ceară dreptate, îşi scuipau plămînii ca să se facă auziţi şi foarte adesea nu reuşeau. Treburile statului mergeau din ce în ce mai prost, iar poporul nu mai putea îndura. Dar cum s ă — i spui regelui :

—Maiestate, înălţimea—voastră îi asurzeşte pe miniştri !

Regele credea că vorbeşte la fel de tare ca şi ceilalţi oameni, iar atunci cînd miniştrii surzi de—a binelea nu—l mai auzeau nici măcar pe el, se înfuria şi—i izgonea cu picioare în spate, dîndu—i de—a dura pe scările palatului regal.

În primele zile, după alegerea noilor miniştri, treburile mergeau mai bine. Totuşi, cînd le vorbea regele, aceştia îşi astupau din cînd în cînd urechile cu mîna.

—Ce se întîmplă, întreba el nedumerit. Strig poate ca un prost crescut, ca un birjar ?

—Nu, maiestate ! răspundeau ei înspăimîntaţi. Avem ordon.

Noii miniştri se îmbolnăveau întotdeauna de oreion spre a se scuza. Iar regele nu izbutea să priceapă de ce boala asta este atît de răspîndită printre noii săi miniştri. Şi, în cele din urmă, hotărîse să—i lecuiască, dîndu—i dinainte spre îngrijire medicilor de la palat. Aceştia îi torturau cu ventuze şi cataplasme, cu prişniţe şi cu alte blestemăţii, însă miniştrii, minaţi de ambiţia de a urca cît mai sus, ca să ajungă să aibă în mînă pîinea şi cuţitul, îndurau fără să crîcnească.

Regele mergea să—i viziteze şi, ridicînd vocea, deoarece presupunea că boala aceea de urechi îi împiedică să audă bine, întreba :

—Ce mai faceţi ? Ce mai faceţi ?

Închipuiţi—vă ce tunete ! Palatul regal se zguduia din temelii.

—Bine, maiestate ! Foarte bine, maiestate !

Şi se simţeau bine într—adevăr, pentru că erau deja pe jumătate surzi.

Cît despre treburile regatului, regele socotea că merg de minune. Nimeni nu—i mai cerea audienţe, nimeni nu mai făcea nici o plîngere. Cred şi eu! Se temeau, bieţii oameni, şi preferau să îndure orice numai să nu rămînă surzi pe toată viaţa. Într—o zi se prezentă la palatul regal un ţăran.

—Vreau să—i vorbesc măriei—sale.

Uimit de această noutate, regele porunci de îndată s

—Lăsaţi—l să intre !

Măsurîndu—l din cap pînă—n picioare pe bătrînelul acela sărăcăcios îmbrăcat, care făcea un lucru atît de neobişnuit, regele observă că avea două dopuri de plută în urechi.

—Ce înseamnă dopurile astea ? Maiestate, am oreion.

Ce naiba, toţi supuşii săi aveau oreion ? Bănuitor, îi spuse!

—Nu mă păcăleşti tu pe mine, ţărănoiule ! Ce înseamnă dopurile astea ? Vorbeşte sau pun să ţi se reteze capul !

Între a deveni surd şi a i se tăia capul, ţăranul alese răul cel mai mic :

—Cruţaţi—mă, maiestate, de vreţi să vă spun adevărul !

—Vorbeşte, nu ţi se va întîmpla nimic rău.

Şi ţăranul îi spuse ceea ce nimeni nu îndrăznise să—i spună pînă atunci :

—Maiestate, cu tunetul vocii înălţimii—voastre asurziţi lumea.

Mai întîi regele se înfurie peste măsură : nu i venea să creadă. Oare el nu—şi dădea deloc seama de puterea vocii lui ? Dar ţăranul adăugă :

—E tot atît de adevărat pe cît e de adevărat că aţi fost poreclit regele Tunet.

Regele fu foarte supărat de cele ce aflase. încercă să—şi stăpînească vocea ; şoptea mai mult decît rostea cuvintele, dar era inutil. Chiar şi aşa vocea sa era atît de puternică încît cine o auzea rămînea năuc. Şi ca să—şi pedepsească miniştrii care n—avuseseră curajul să—i spună adevărul în faţă, îi legă fedeleş şi—i aruncă în închisoare. Ţăranul însă fu numit unicul său ministru şi i se dădu voie să—şi păstreze dopurile în urechi. Sărmanul rege, îndurerat din cauza defectului său, nu mai părăsea palatul şi poruncea prin gesturi. Dar ce viaţă era asta? Şi cît putea s—o ţină aşa ?

Printre altele, el voia să se in oare ca să—şi asigure un urmaş ; abia acum îşi explica uşor toate refuzurile, primite de la atîtea prinţese cărora le ceruse mîna. Prinţesele nu voiau să asurzească şi, de aceea, ca să evite pericolul, renunţau la onoarea de a deveni regine.

Ţăranul ministru îi spuse într—o zi :

—Maiestate, de ce nu vă duceţi să consultaţi un vrăjitor ? Eu bănuiesc că necazul măriei tale se trage dintr—un blestem.

Regele hotărî să dea sfoară—n ţară. Şi pentru că se grăbea, ştiind acum că vocea sa se auzea de la zece mile depărtare, urcă pe acoperişul palatului regal şi făcu el însuşi anunţul, îngroşîndu—şi vocea cît putu mai mult :

—Cine mă va vindeeeeeea, va primi aur cît e greutateaaaa sa !

În cîteva zile nu mai rămăsese colţ de ţară, unde strigarea să nu—i fie cunoscută. Şi tunetele vocii regale fuseseră atît de puternice încît plouă cu găleata mai multe săptămîni în şir, ca şi cum ar fi tunat cu adevărat. Totuşi lunile treceau una după alta şi nu se arăta nici un vrăjitor.

Bietul rege Tunet începuse deja să—şi piardă speranţa, cînd, într—o dimineaţă, veniră să—i anunţe sosirea unui vrăjitor faimos, de pe meleaguri îndepărtate, care pretindea că ştie atît secretul bolii regelui cît şi calea de a—l vindeca.

Văzîndu—l atît de mare şi de gras că părea un butoi, regele se scarpină în cap, gînditor :

—O să—mi trebuiască aur, nu glumă, pentru ăsta ! Dar ridică din umeri gata de orice sacrificiu. Şi—ar fi dat şi cămaşa de pe el numai să se vindece.

—Maiestate, spuse vrăjitorul, răul înălţimii voastre provine de la un fir de păr vrăjit.

Regele se veseli pe dată. Ca să vezi ! Se va rade în cap şi gata, se va vindeca. .Vrăjitorul va trebui să se mulţumească doar cu un cîştig frumos, odată ce a lăsat să—i scape secretul.

—Numai că, reîncepu acesta, firul de păr trebuie găsit şi smuls de prima dată. Dacă se greşeşte, s—a terminat : nu vă mai vindecaţi niciodată. Şi singura fiinţă din lume care poate face minunea asta este prinţesa Fără—Limbă.

—Şi de unde s—o scot eu pe prinţesa asta ?
—Din Oga Magoga. Prinţesa se numeşte astfel pentru că n—are limbă. După un an, o lună şi—o zi o veţi avea aici dacă maiestatea—voastră îşi ţine promisiunea şi—mi dă atîta aur cît cîntăresc.
—Înainte de a mă vindeca ?
—Înainte, maiestate. Îl iau cu mine ca ambasador pe ministrul măriei tale.

Cîteva clipe, regele ezită :
—Dacă vicleanul ăsta mă păcăleşte ? Unde am să—l găsesc ? Ministrul putea foarte bine să se înţeleagă cu el... În orice caz, cugetă el, am să pun totul la loc luînd de la supuşii mei.

Îi plîngea inima privind la muntele de aur ce trebuia să cumpănească butoiul acela de om :
—Trebuie să mă vindec ! N—am încotro ! Şi cînd cei doi plecară le ură drum bun.

Trecură însă numai şase luni şi, iată că într—o zi se întoarse doar ministrul singur singurel; vrăjitorul dispăruse, iar despre prinţesa Fără—Limbă nu se ştia nimic. Pornise la drum, spuneau oamenii, pentru a afla unde 1 se putea face o limbă artificială ; şi nimeni nu mai primise nici o veste de la ea.
—Căutaţi şi veţi găsi. Acesta e destinul unui rege. Erau cuvintele vrăjitorului.
—Să facem o nouă strigare ! exclamă regele foarte plictisit.

Şi voind să termine treaba cît mai repede, se sui din nou pe acoperişul palatului şi strigă cl însuşi, îngroşîndu—şi vocea cît putea mai mult :
—Cine—o găseşte pe prinţesa Fără—Limbă va primi atîta aur cît cîntăreşte !

Şi merse prin tot regatul, şi apoi în afara regatului, în diferite colţuri ale lumii, urcînd în vîrful munţilor şi strigînd de pe înălţimi :
—Cine—o găseşte pe prinţesa Fără—Limbă va primi atîta aur cît cîntăreşte !

Iar vocea regelui era atît de puternică încît, pe unde se ducea, ploua cu găleata de parc—ar fi tunat cu adevărat.

Lunile treceau una după alta, dar nici măcar o muscă nu aducea veste despre prinţesă.

Regele Tunet începu să—şi piardă răbdarea. Acum, în loc să tacă din gură, urla şi se zbuciuma. Parte din supuşi asurzise deja, parte era gata să asurzească şi între cei care nu auzeau bine şi cei care nu auzeau deloc se petreceau scene caraghioase, care se sfîrşeau adesea cu bătăi sau chiar mai rău. Regatul părea un haos. Gărzile alergau de colo colo. dar soldaţii fiind mai surzi decît toţi ceilalţi, cînd îi dădeau dreptate celui ce greşise, cînd îl pedepseau pe unul care n—avea nici în clin nici în mînecă cu toată istoria şi astfel sporeau zăpăceala în loc să risipească neînţelegerile.

Regele le striga gărzilor :
—Faceţi dreptate ! Faceţi dreptate !

Şi de ce striga mai tare, de ce aceştia asurzeau de tot. Regatul părea o ţară de nebuni.

Într—o bună zi, în faţa palatului apăru un şarlatan care striga :
—Leacuri pentru voce ! Leacuri pentru voce! Cine—o are, o pierde ; cine n—o are, o capătă ! Leacuri ! Leacuri!

Regele Tunet îi consideră vorbele drept o ofensă la adresa maiestăţii—sale regale ; de aceea, porunci ca impertinentul acela să fie arestat şi adus la el.
—De ce spui : „Cine—o are, o pierde, cine n—o are o capătă ?"
—Adevărul, maiestate. Încercaţi şi veţi vedea. Regele îl privea cu atenţie. După haine, părea a fi bărbat ; dar trăsăturile chipului erau atît de frumoase şi de dulci, încît ai fi spus că e femeie, dacă n—ar fi avut părul tăiat aşa de scurt.
—Cine eşti ? Cum te numeşti ?
—Mă nu numesc Fără—Limbă. Dar maiestatea voastră vede prea bine că numele nu mi se potriveşte ; eu am limbă şi încă puţin prea lungă... In meseria mea e bine să fie aşa.

Şi ca dovadă, fără să—i pese că se afla într—un palat regal, de faţă cu însuşi regele, începu să ţipe în glumă, ca la piaţă :
—Leacuri pentru voce ! Leacuri pentru voce ! Cine o are, o pierde, cine n—o are o capătă ! Leacuri ! Leacuri !

Regele, înveselit, începu să rîdă.
—Dă—le încoace ; vreau să încerc. Luă o pastilă şi o puse în gură.

Şi ce să vezi ? Minune ! Vocea regelui scăzuse la jumătate.

Opreşte—l pe regele Tunet dacă poţi ! Se aruncă peste pastile ca un cocoşel la grăunţe ; şi înghite,

înghite, înghite . . . le înghiţea pe nemestecate, gata gata să se înece, înghite. . . le termină pe toate cît ai clipi din ochi.

Vorbi şi vocea sa părea să se fi ascuns în pămînt. Regele Tunet nu mai era el însuşi cu vocişoară aceea subţire ce abia se auzea cu chiu cu vai. Pentru a—i desluşi cuvintele, trebuia să te apropii de buzele lui şi să—ţi lipeşti urechea, ţinînd mîinile cupă de jur împrejurul ei.

—Mai bine aşa !

De mulţumire, regele porunci mari serbări în tot regatul, cu jocuri şi mese îmbelşugate, stropite cu vinuri limpezi ce curgeau gîrlă.

—Ce răsplată doreşti ? îl întrebă pe Fără Limbă—Cere şi vei căpăta.

—Micul dejun, prînzul şi cina în fiecare zi şi o cameră în palat unde să nu intre nimeni, nici chiar maiestatea voastră.

—Atît de puţin ? Vei primi tot ce ai cerut. Acum, dacă avea vocea atît de slabă, regele era nemulţumit cînd cineva îi vorbea cu o voce normală

—De ce strigaţi ? le reproşa tuturor. Doar nu—s surd! Era un chin să—l asculţi fie şi numai două minute ; curtenii îşi pierdeau răsuflarea. Ascultîndu—l şi sforţîndu—se să vorbească încet, în scurtă vreme, tot palatul, de la ministru pînă la rîndaş, ajunse să—şi piardă vocea. Şi în timp ce auzul, îmbolnăvit de tunetul vocii regale, se refăcea încet încet, fără medicamente, vocile, fie din respect pentru rege, fie din linguşire, fie pentru că aşa era acum moda, scăzură, scăzură mereu. Iar ţara aceea, care fusese o ţară de surzi, devenise acum ţara unor oameni răguşiţi.

Numai omul cu leacurile, care mînca pe săturate şi locuia nestingherit în palatul regal, numai el îl auzea pe rege fără să fie nevoit să—şi apropie urechea de buzele lui, ţinînd mîinile cupă de jur împrejurul ei . . Şi tot el putea vorbi cu regele fără să coboare vocea.

Oare de ce ? Maiestatea sa nu—i spusese niciodată cum le spunea celorlalţi: „De ce urlaţi ? Doar nu—s surd !" Şi totuşi omul acela vorbea mereu cu o voce puţin cam stridentă. Avea oare altfel de limbă decît ceilalţi ?

Curiozitatea tuturora crescu din ziua în care vînzătorul de leacuri se înfurie grozav cînd cineva îi spuse în glumă :

—Arată—mi limba ! Vreau s—o văd.

Cuvintele nu conţineau, de fapt, nici o jignire, dar el, înfuriindu—se, bătînd din picioare şi plîngînd, se închisese în camera sa şi nu mai voia să iasă de—acolo pentru ca nimeni să nu mai îndrăznească să—i spună :

—Arată—mi limba ! Vreau s—o văd.

Ministrul veni să—i vorbească în numele regelui :

—De ce te superi ? Vor să—ţi vadă limba ? Ei, şi ! Arată—le—o, prostule ! Uite—aşa !

Şi—i arătă cum să facă. Celălalt, din neatenţie, îl imită ; şi iată limba îi căzu din gură şi se sparse în mii de bucăţele de parc—ar fi fost de lut.

Ministrul încremeni. Apoi se plesni peste frunte şi alergă numaidecît la rege :

—Maiestate, maiestate, prinţesa Fără Limba ! A stări se împlineşte exact un an, o lună şi o zi.

În palatul regal se stîrni o învălmăşeală nemaipomenită. Mulţimea îngrămădită în dreptul uşii voia să intre în camera prinţesei Fără—Limbă. în zadar, regele repeta :

—Nimeni n—are voie să intre, nici eu însumi ; doar mi—am dat cuvîntul meu regesc.

Cine să—l audă ? îl vedeau doar gesticulînd şi mişcîndu—şi braţele, de parcă s—ar fi prefăcut că vorbeşte. Ministrul îşi apropie urechea de gura regelui, dar regele furios îi dădu brînci şi—l aruncă peste ceilalţi.

Din fericire, chiar atunci, uşa se deschise în lături şi toţi încremeniră văzînd o grămadă uriaşă de aur pe care se tolănise în largul ei o preafrumoasa fată, îmbrăcată în brocart, împodobită cu perle şi diamante, cu cozile blonde despletite pe spate, cu faţa sprijinită într—o mînă şi cu un evantai uriaş în cealaltă, îşi făcea vînt netulburată.

Într—o clipă, regele se aruncă la picioarele prinţesei şi—şi lăsă fruntea pe genunchii ei. Ea puse jos evantaiul, întinse mîna, îi băgă un deget în păr şi smulse. Firul de păr vrăjit arse cu o flăcăruie uşoară şi dispăru.

—Mulţumesc, prinţesă Fără—Limbă ! Îţi mulţumesc, regina mea ! spuse regele cu voce blîndă, cea mai blinda voce pe care o auziseră vreodată curtenii greu încercaţi.

—Mulţumesc, rege Tunet, domnul şi regele meu!. Odată cu vraja unuia, dispăruse şi vraja celuilalt.

Prinţesa îşi recăpătase limba, după cum îi prezisese vrăjitorul, cînd i — o potrivise pe aceea artificială, ce căzuse mai înainte pe jos.

—Acesta era destinul vostru ! spuse ministrul. Vă era scris să vă căsătoriţi. De—acum eu pot să plec.

—De ce ? Cum aşa ?

Nici nu sfîrşi bine regele aceste cuvinte, că ministrul, devenind un pitic sprinteior, se băgă ca un şoricel în grămada de aur şi dispăru. Fusese un slujitor al zînelor.

Peste măsură de fericiţi, regele şi prinţesa se căsătoriră, poruncind să se organizeze în toată ţara mari serbări cu distracţii de tot felul.

Regele îi iertă pe miniştrii săi, îi eliberă din închisoare şi le dădu vechile însărcinări. Nu mai erau în pericol să surzească.

—Au să facă în continuare pe surzii ! O să vedeţi ! murmurau oamenii din popor.

Şi n—au greşit.

Fructu—i copt, frunza—i uscată,
Îmi mai spui basmul o dată ?

ZÎNA FLOARE

Fata Fiore

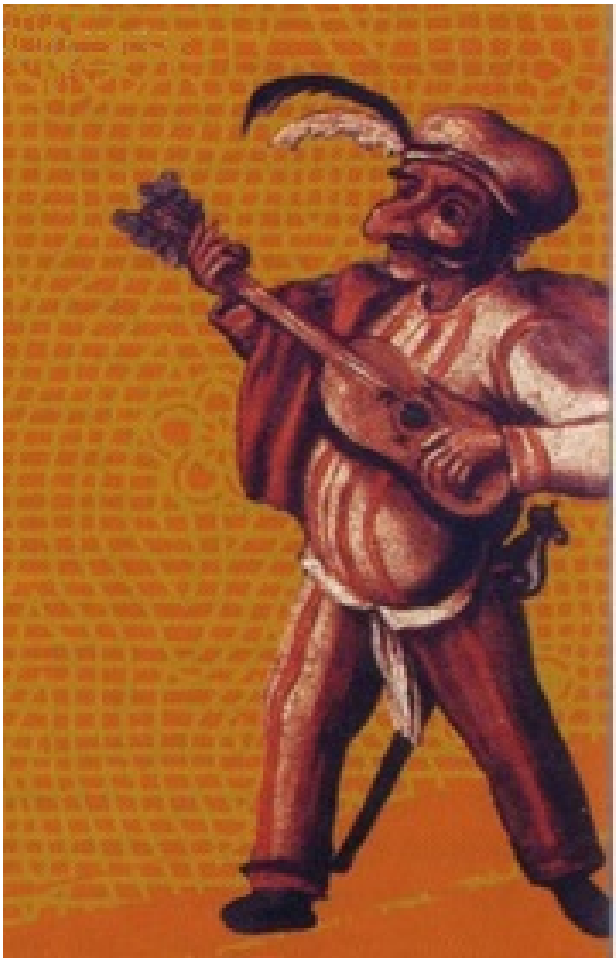

Erau odată două surori care rămăseseră orfane încă din copilărie : cea mare, frumoasă ca lumina zilei, dreaptă ca un fus, cu plete bogate, ca aurul ; cea mică aşa. Şi—aşa, nici frumoasă, dar nici urîtă, mică de statură, slăbuţi şi puţintel şchioapă. Soră—sa nu—i spunea pe nume: din „şchioapă" n—o mai scotea.

Bunica bătrînă, care le adăpostise în casa ci, o dojenea adesea pe sora cea mare :

—Ce vină are ea, sărăcuţa! Eşti lipsită de milă dacă—i aminteşti mereu de necazul ei.

—Doar e şchioapă, nu ? Asta—i adevărul ; eu n—am născocit nimic.

Şi, răutăcioasă, rîdea.

Dacă s—ar fi mulţumit s—o chinuie numai cu vorba ! N—ar fi fost mare lucru pentru că sora cea mică parcă nici n—auzea. Din păcate, însă, ea o chinuia şi cu fapta, de parcă nu le—ar fi curs prin vine acelaşi sînge.

—Şchioapo, du—te şi adu ! . . . Şchioapo, fă asta ! . . . Şchioapo, vino aici!

Nu—i dădea pace nici o clipă ; iar ea, în vremea asta stătea degeaba ca să nu—şi strice mînuşiţele, se admira în oglindă sau ieşea la fereastră, deşi bunica îi striga mereu :

—De ce stai la fereastră ?

—Îl aştept pe prinţ.

Nu glumea. Îi intrase în cap că prinţul, trecînd prin faţa casei, va fi vrăjit de frumuseţea ei şi—o va face prinţesă. Iar dimineaţa, cînd acesta pleca la vînătoare cu suita sa de cavaleri, îl sorbea din ochi şi se apleca pe fereastră fluturîndu—şi în vînt pletele de aur, doar doar i—o atrage privirile. Prinţul însă n—o lua în seamă, nu se întorcea s—o privească şi trecea mai departe călărind la trap, iar ea murea de ciudă. Cu toate acestea, nu se dădea bătută,

—O să mă vadă mîine. Dacă mă vede, gata ! Voi fi prinţesă.

Îşi descărca furia pe soră—sa. O şi bătea uneori, dacă i se părea că n—a fost servită cum trebuie, mai ales în zilele cînd prinţul trecea în galop, deşi ea considera că în ziua aceea arăta mai frumoasă decât oricînd.

O dată se sculase de dimineaţă mai furioasă decît de obicei şi—i strigase surorii cu grosolănie :

—Şchioapo, du—te să cumperi lapte : şi vezi să fie proaspăt! Ai auzit!

Sărmana fata coborîse în stradă şi se îndrepta spre lăptărie şchiopătînd, cînd, de după colţ, se ivi prinţul, călărind în galop şi urmat de suita sa. Se sperie atît de tare încît se împiedică şi căzu. Prinţul o auzi ţipînd, îşi opri calul şi—i salvă viaţa. Coborî apoi din şa, o ajută să se ridice în picioare, o întrebă îngrijorat dacă se lovise şi, observînd—o că şchioapătă, crezu că se lovise atunci. Îi oferi braţul, o însoţi la lăptărie şi apoi o conduse pînă în uşa casei.

Sora cea mare coborî în grabă scările, hotărîtă să nu lase să—i scape prilejul de a fi văzută de prinţ ; murmura deja cuvintele de mulţumire pe care voia să i le adreseze şi se gîndea la plecăciunea graţioasă pe care avea s—o facă în faţa lui, dar, cînd ajunse jos, prinţul se urcase în şa şi dispăruse în colţul străzii.

Imaginaţi—vă furia ce o cuprinse ! În ziua aceea parcă avea pe dracul în ea ; nimic n—o mai mulţumea, nimic nu—i era pe plac.

—Şchioapo! şchioapo ! Urîtă şi şchioapă ! Săraca fată începu să plîngă.

—Nu te necăji, îi spuse bunica. Domnul te va ajuta. Bunica era foarte bătrînă şi simţi că i—a venit ceasul.

Înainte de a muri, îi spuse fetei celei mari :

—Ai grijă de nefericita asta. Cînd n—oi mai fi eu, nu te mai purta aşa urît cu ea. Este bună şi iubitoare ; nu merită s—o chinui. Şi nu—i mai spune „şchioapă" !

—Doar e şchioapă, n u ? Asta—i adevărul, eu n—a născocit nimic.

—Ascultă : o să vină ziua cînd ai să vrei să fii tu şchioapă !

Şi bătrîna muri.

După ce au rămas singure, sora cea mare s—a considerat stăpîna casei. Dacă bunica ar fi sfătuit—o să se poarte şi mai urît decît înainte, fata tot nu s—ar fi putut purta mai urît. Sărmana şchioapă plîngea zi şi noapte.

Sora mai mare îmbrăca rochii de mătase, se împodobea cu coliere, inele şi cercei de briliante; şchioapa îmbrăca o rochiţă sărăcăcioasă de stofă proastă, închisă la culoare, parcă era o călugăriţă.

—Şchioapo ! Şchioapă nenorocită ! Şchioapa dracului !

Sărmana fată se resemnase, aşa cum o sfătuise bunica—sa ; dar noaptea, în cămăruţa sa umilă, plîngea încet şi se ruga:

—Bunică, bunicuţa mea, ai grijă de mine !

Într—o dimineaţă, tocmai plecase să cumpere lapte ; şi cînd cobora scările, zări pe o treaptă ceva, un obiect, nu se vedea bine ce este. Se aplecă şi luă o floricică călcată în picioare, mototolită : o floricică roşie ce răspîndea un parfum îmbătător. O şterse, o netezi, îi îndreptă frunzuliţele şi şi—o prinse în piept. Cînd se întoarse acasă, o puse într—o cană cu apă pe o măsuţă din camera să şi, din cînd în cînd, se ducea s—o privească. Floarea reînviase în apă şi îi parfuma camera cu mireasma sa.

Dacă soră—sa o ocăra :

—Şchioapo ! Şchioapă nenorocită ! — ea, fără să ştie exact de ce, se uita spre floare şi se simţea mîngîiată.

La miezul nopţii, cînd se aşeză în pat, biata fată începu să plîngă :

—Bunică, dragă bunicuţă, ai grijă de mine !

—Am eu grijă ! Am eu grijă !

Se sperie şi aprinse lumina. Nu era nimeni în cameră, iar vocea pe care o auzise nu era vocea bunicii.

—Mi s—o fi părut! Stinse lumina şi adormi.

Şi la fel mai multe nopţi la rînd ; dar acum fala nu se mai speria de vocea aceea şoptită şi blinda ce parcă venea de departe. Ba chiar, într—o noapte, făcîndu—şi curaj, îndrăzni să întrebe :

—Te rog. . . Cine eşti tu ? Eşti oare bunicuţa mea ? Trecuse aproape o lună, dar în cana plină cu apă pe care o schimba de două ori pe zi, floarea continua să fie atît de proaspătă încît ai fi putut jura că fusese ruptă atunci de pe tulpină. Fata nu reuşea să—şi explice toate acestea şi începu să creadă că floarea este fermecată şi că vocea pe care o auzea în fiecare noapte îi aparţine.

De aceea, în noaptea următoare, cînd auzi : „Am eu grijă !", întrebă imediat:

—Te rog, spune—mi cine eşti ! însă nimeni nu răspunse.

A doua zi dimineaţă se trezeşte, îşi ia rochia cu ochii închişi, pe pipăite şi bagă de seamă că materialul este parcă schimbat. Deschide obloanele şi ce să vadă ? Pe scaun, la picioarele patului se află o rochie nouă, atît de frumoasă şi atît de bogată încît rămase cu gura căscată privind—o şi nici nu

îndrăznea s—o atingă.

Îmbrăcă o rochie veche, cu mînecile roase la coate şi, de frica soră—sii, ascunse în dulap rochia cea nouă.

A doua zi dimineaţă se trezeşte, îşi ia rochia cu ochii închişi, pe pipăite şi bagă iarăşi de seamă că materialul este schimbat. Deschide obloanele şi ce să vadă ? Pe scaun, la picioarele patului se află o altă rochie nouă, mai frumoasă şi mai bogată decît cea de ieri, o rochie de regină.

Scotoci în dulap, găsi o rochiţă veche, mai ruptă decît cea de ieri şi o îmbrăcă ; iar de frica soră—sii ascunse şi cea de—a doua rochie în dulap.

Soră—sa, care nu se uitase deloc la ea cu o zi mai înainte, văzînd—o în zdrenţe, începu s—o certe:

—Şchioapă împuţită ! Ce—ai făcut cu rochia ?

—Am dat—o la spălat.

Se mulţumi cu răspunsul fetei si se aşeză la fereastră.

Observase de cîtva timp că prinţul, trecînd prin faţa casei lor, privea în sus ca şi cum ar fi căutat pe cineva ; se uita pe rînd la toate ferestrele şi apoi îşi pleca ochii nemulţumit.

— Poate se preface că nu mă recunoaşte de teama regelui, tatăl său ! se gîndea ea. Şi era tot mai încrezută.

Într—o zi, prinţul trecînd ca de obicei prin faţa casei, privi în sus ca şi cum ar fi căutat pe cineva ; se uită pe rînd la toate ferestrele şi apoi, nemulţumit, îşi plecă ochii, dădu pinteni calului şi—şi văzu de drum.

În ziua aceea, ea se purtă atît de urît cu sora cea şchioapă încît aceasta, plîngînd, începu să strige :

—Bunicuţă, bunicuţă, de ce m—ai uitat! Iar soră—sa cu răutate :

—Îţi dau eu ţie bunicuţă !

O lovea mereu. Şi o bătu pînă ce o umplu de vînătăi. Noaptea, fata şchioapă :

—Bunicuţa mea, dragă bunicuţă, ai grijă de mine !

—Am eu grijă ! Am eu grijă !

A doua zi dimineaţă se trezeşte, îşi ia rochia cu ochii închişi, pe pipăite şi bagă de seamă că materialul este schimbat. Deschide obloanele şi ce să vadă ? Pe scaun, la picioarele patului se află a treia rochie nouă, brodată de sus pînă jos cu aur, presărată cu pietre preţioase : nici regina nu putea să aibă alta la fel.

De astă dată ar fi fost zadarnic să scotocească în dulap pentru că ştia foarte bine că nu mai are alte rochii vechi.

Ce să facă oare ? Ce să—i spună soră—sii ?

Nu putea în nici un caz să se hotărască să îmbrace una din cele trei rochii. Iar în vremea asta, sora cea mare striga cît o ţinea gura :

—Şchioapo, şchioapo ! N—auzi, şchioapa dracului ! Şi se năpusti în camera ei nebună de furie. Văzînd rochia aceea de regină, înlemni.

—A cui este ?

—Nu ştiu.

—Cine ţi—a dat—o ?

—Nu ştiu.

—De ce eşti dezbrăcată ?

—Nu mai am alte rochii : au dispărut.

—Şchioapo, pe mine vrei tu să mă păcăleşti ? Ca să—şi potolească sora, biata fată, năucită, îi povesti totul : de floare, de vocea auzită în timpul nopţii şi de celelalte rochii găsite pe scaun şi pe care i le arătă. Soră—sii nu—i venea să creadă.

—Şchioapo, pe mine vrei tu să mă păcăleşti ?

Luă rochiile şi căniţa cu floarea şi le duse în camera sa. Şchioapa trebui să îmbrace o rochie veche de—a soră—sii. înota în ea şi era caraghioasă.

—Am să încerc şi eu ! spuse sora cea mare.

Şi în noaptea următoare, după ce stinse lumina, spuse ;

—Bunică, dragă bunicuţă, ai grijă de mine !

—Am eu grijă ! Am eu grijă ! înlemni. Deci şchioapa n—o minţise.

Şi a doua zi dimineaţă, îşi căută rochia cu ochii închişi, pe pipăite şi băgă de seamă că materialul este parcă schimbat. Deschide obloanele şi ce să vadă ? Pe scaun, la picioarele patului, se afla o rochie veche,

de cînepă, ruptă şi pătată de grăsime. Iar din dulap, unde ascunsese cele trei rochii frumoase, lipsea una, cea mai frumoasă.

—O, şchioapa dracului! Tu ai luat—o ! Şi începu iarăşi s—o lovească.

Se hotărî să repete încercarea şi în a doua seară s

—Bunicuţă, dragă bunicuţă, ai grijă de mine !

—Am eu grijă ! Am eu grijă !

Fierbea de nerăbdare, aşteptînd să se lumineze de ziuă ca să vadă ce se întîmplă. Dar a fost şi mai rău decît în ziua trecută. Pe scaun, la picioarele patului, se afla o rochie din scoarţă putredă de copac. Iar din dulap lipsea încă una din rochiile cele mai frumoase.

—Ah, şchioapa dracului ! Tu ai luat—o ! Şi începu iarăşi s—o bată.

Dar, încăpăţînată cum era, o luă de la capăt; numai că în dimineaţa următoare nu găsi nimic în dulap şi nici pe scaun, iar floricica roşie dispăruse din cană lăsînd în urma ei o duhoare ce te îmbolnăvea.

—Ah, şchioapa dracului! Tu eşti de vină ! Şi începu iarăşi s—o bată.

A doua zi se află că se comisese un furt în garderoba regală : lipseau trei rochii de gală de o valoare inestimabilă. Toată curtea era în picioare, regele şi regina nebuni de furie, iar miniştrii, îngroziţi de mînia suveranului, nu mai ştiau unde le este capul.

Regele convocase consiliul de coroană.

—Dacă nu—mi găsiţi hoţul pînă în trei zile, vă spînzur pe toţi, unul lîngă altul!

Trecuseră două zile şi sărmanii miniştri îşi mîngîiau nelinişţiţi gîtul. Cît despre hoţ, nici o veste. Regele le spuse :

—Mîine în zori vă spînzur pe toţi !

Miniştrii hotărîră să pună cîte o sentinelă la fiecare uşă şi să perchiziţioneze toate casele. Soldaţii scotociră peste tot, dar nu găsiră nimic. Cînd ajunseră în casa celor două fete : caută ici, caută colo şi dincolo, nimic. Iar sora cea mare, ferindu—se de soldaţi, murmura la urechea, şchioapei:

—Şchioapă hoaţă ! Şchioapă hoaţă ! În ce voiai să mă bagi !..

Biata fată, îngrozită de chipurile brutale ale soldaţilor, tăcea mîlc şi se ruga în gînd :

—Bunică, dragă bunicuţă, ajută—ne ! Ajută—ne ! Se ruga şi pentru sora ei.

Un soldat, mai bănuitor decît ceilalţi, după ce pipăi cu atenţie salteaua din patul sorei mai mari, porunci:

—Căutaţi aici !

Descusură salteaua şi iată, acoperite cu lînă. cele trei rochii de gală ale reginei.

—Ea este hoaţa ! Ea este hoaţa ! striga sora mai mare.

Dar soldaţii le luară pe amîndouă şi le duseră la închisoare. Şchioapa nici măcar nu plîngea; se uita încremenită de jur împrejur. Cealaltă parcă înnebunise :

—Ea este hoaţa ! Ea este hoaţa ! Le—au închis în celule separate.

Şchioapa se ruga în întuneric cu mîinile la piept:

—Bunică, dragă bunicuţă, ajută—mă !

—Am eu grijă ! Am eu grijă !

Se întoarse în partea de unde se auzise. răspunsul şi în întuneric, văzu floricica roşie care sclipea ca un tăciune aprins. încet, încet luminiţa crescu, crescu mereu, pînă ce inundă toată camera şi, înconjurată de strălucire se ivi o făptură splendidă, care plutea deasupra pămîntului, o făptură plăsmuită din lumină.

—Sînt zîna Floare. Acesta mi—e destinul : o lună sînt fiinţă vie, iar o lună floare. M—ai cules de jos, m—ai netezit, mi—ai schimbat apa de două ori pe zi, mi—ai cruţat chinul Şi iată—mă, am venit să te ajut !

Apoi dispăru.

A doua zi, pe cînd voia să se suie în şa, prinţul observă o floricică roşie ; unul dintre scutieri era cit p—aci s—o calce.

—Fii atent.

—Porunci să fie luată de jos şi rămase vrăjit de mireasma florii : un parfum îmbătător.

În aceeaşi clipă, îşi aminti de fata cea şchioapă la care se gîndise mereu de cînd o ajutase să se ridice în picioare ; i se păruse atît de bună, atît de blîndă, deşi nu era frumoasă. N — o mai revăzuse de atunci şi nu reuşea să înţeleagă de ce se gîndea atît de des la ea, deşi o întîlnise doar o singură dată. îşi prinse floarea la butonieră şi, după ce se întoarse la palat, o puse într—un vas cu apă în camera sa ; o numi în gînd „floarea fetei şchioape".

În timpul nopţii, pe cînd era gata să adoarmă, auzi :

—Pst! Pst f Pst!

Aprinse imediat lumina, privi mirat de jur împrejur : nimeni.

Apoi iarăşi :

—Pst! Pst! Pst !

—Cine eşti ? Ce doreşti ?

—Sînt zîna Floare ! Ascultă bine ce—ţi spun, dar nu aprinde lumina.

Şi zîna îi povesti trista istorie a fetei şchioape. Spre sfîrşit prinţul plîngea.

Nici n—aşteptă să se lumineze de ziuă şi alergă la tatăl său. Îi spuse şi lui povestea şi apoi se aruncă la picioarele regelui :

—Maiestate, îngăduiţi—mi să mă însor cu fata asta ! Ea trebuie să fie soţia mea !

Regele nu spuse nici da nici ba. Dar cînd socoti că a venit ceasul, porunci :

—Să mi le aduceţi pe cele două... !

Soldaţii se duseră mai întîi în celula surorii mai mari. Cu părul vîlvoi, cu faţa descompusă, nici n—o mai recunoşteai : părea o vrăjitoare. Îi puseră cătuşe la mîini şi o conduseră în faţa regelui.

Cînd deschiseră uşa celulei unde fusese închisă fata cea şchioapă soldaţii se opriră miraţi în prag. Celula întunecată se transformase într—o minunată grădină înflorită, iar fata, frumoasă ca o zînă, îmbrăcată într—o rochie sclipitoare, culegea flori şi făcea buchete.

—Acesta pentru rege, acesta pentru regină şi acesta pentru prinţul care suferă.

Regele şi întreaga curte se duseră la închisoare şi o luară pe fata şchioapă cu tot alaiul cuvenit unei prinţese.

Sora cea mare, cînd o văzu, începu să strige nebună de furie :

—O Şchioapă hoaţă ! Mi l—ai furat şi pe prinţ. Să mori de moarte cruntă, şchioapă hoaţă !

Dar muri ea însăşi de moarte cruntă ; regele nu consimţi s—o ierte pentru că o văzuse atît de înverşunată împotriva blîndei sale surori, care implora din toată inima pentru ea iertarea regală.

Cînd ajunse prinţesă, fata cea şchioapă, care, mulţumită zînei Floare, nu mai era şchioapă, hotărî să—şi păstreze vechea poreclă în amintirea trecutului său; şi uneori, cînd se afla printre supuşi, şchiopăta uşor păstrîndu—şi întreagă gingăşia.

SFÎRLEAZĂ

Trottolina

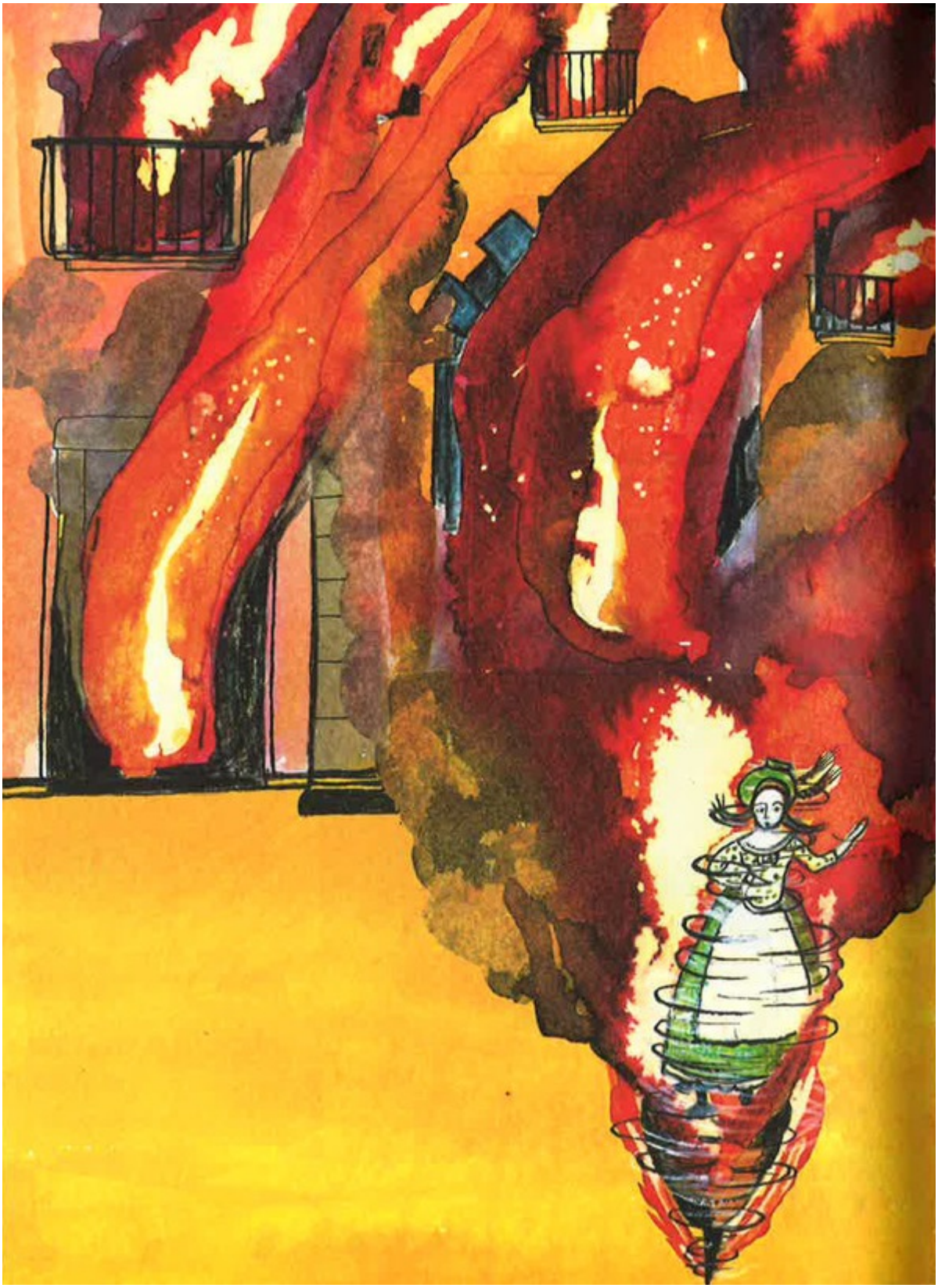

A fost odată un strungar bătrîn care făcea sfîrleze de toate formele şi de toate mărimile.

Cind se desprimăvăra, copiii se îngrămădeau în dugheana sa :

—Strungarule, îmi faci o sfîrlează ?

—Mare sau mică ? Netedă sau cu vîrf ?

Şi după cum i—o cereau, mare sau mică, netedă sau cu vîrf, el potrivea în strung o bucăţică de lemn şi, cu piciorul pe pedală şi cu o mînă pe minerul dălţii de strunjit, începea să lucreze de zor, bolborosind:

—Sfîrlează mică şi nebună,
Se învîrte cîte—o lună !

Sau :

—Sfîrlează mare cît o pară,
Se învîrte pînă—n seară !

Şi bolborosea tot aşa mereu pînă cînd sfîrlează era gata. Copiii se distrau de minune auzindu—l şi de multe, ori îl îngînau :

—Sfîrlează mică şi nebună,
Se învîrte cîte—o lună !
Sfîrlează mare cît o pară,
Se învîrte pînă—n seară !

Asta—i ! Doi bănuţi, trei bănuţi. Copiii plecau încîntaţi nevoie mare. Într—o zi trecu prin faţa prăvăliei prinţişorul, care se opri să privească.

Strungarul tocmai termina o minunăţie de sfhleză şl bolborosea după cum îi era obiceiul, fără să—şi ridice ochii.

—Strungarule, fă—mi şi mie o sfîrlează.

—Mică sau mare ? Netedă sau cu vîrf ?

—Micuţă, micuţă de tot.

—Bine. Să vezi ce sfîrlează îţi fac ! O să vorbească. Şi numaidecît cu un picior pe pedală şi cu o mînă pe mînerul dălţii. începu să lucreze de zor, bolborosind :

— Sfîrlează mică, mică,
Pentru prinţ e jucărică.

Şi pentru că sfîrlează era destinată moştenitorului regal, strungarul se duse el însuşi la fierar ca să—i pună un picioruş de fier neted şi lucios, iar a doua zi merse la palat ca s—o înmîneze prinţişorului ; se aştepta la un dar bogat. Sfîrlează era o minunăţie. înainte de a pleca de—a—casă o încercase ! Învîrtindu—se, aceasta scotea un bîzîit uşor—uşurel; nu vorbea, dar parc—ar fi cîntat. Asta voise să spună bietul strungar cînd îi promisese prinţişorului : „Sfîrlează o să vorbească".

Dar prinţul nu înţelesese aşa. Şi văzînd că sfîrlează nu vorbea, începu să urle şi să bată din picior.

—Vreau sfîrlează care vorbeşte ! Vreau sfîrlează care vorbeşte !

Regele şi regina veniră în fugă. Strungarul încercă să le explice, dar tremura ca o frunză. Iar în vremea asta, prinţul continua să urle şi să bată din picior :

—Vreau sfîrlează care vorbeşte ! Regele îi spuse strungarului :

—I—ai promis prinţului o sfîrlează care vorbeşte, aşa că fă—o să vorbească. Dacă nu—i aduci mîine sfîrlează vorbitoare, va fi vai de tine !

Strungarul plecă mai mult mort decît viu.

—Vai de capul meu ! Cum să fac o sfîrlează care vorbeşte ?

Toată noaptea nu închise ochii plîngînd şi văicărindu—se ! Vai de capul meu ! A doua zi dimineaţă veni un servitor de la palat :

—Maiestatea—sa vrea sfîrlează vorbitoare.

Deodată, strungarului îi veni o idee şi bucuros ce duse la rege :

—Maiestate, sfîrleaza am făcut—o eu, e drept! Dar limba i—a făcut—o fierarul ; dacă sfîrleaza nu vorbeşte, e vina lui.

Regele păru înţelegător.

—Aşteaptă aici ; să trimitem după fierar. Fierarul veni :

—Ce porunceşte maiestatea—voastră ?

—Sfîrleaza prinţului ar trebui să vorbească ; strungarul a strunjit—o, dar tu i—ai pus limba de fier. Nu

i—ai pus—o bine. Dacă nu—mi aduci mîine sfîrleaza vorbitoare, va fi vai şi—amar de tine !

Dar fierarul viclean :

—E adevărat, maiestate ; eu i—am pus limba, dar gura i—a făcut—o el. Dacă sfîrleaza nu vorbeşte e vina celui care n—a făcut bine gura !

—Aşa deci! Daţi vina unul pe altul ? Dacă nu—mi aduceţi mîine sfîrleaza vorbitoare, bine n—o să vă fie!

Plecară amîndoi mai mult morţi decît vii,

—Vai de capul nostru ! Cum să facem o sfîrlează care să vorbească ?

—Să mergem la un vrăjitor, spuse fierarul. Cine ştie ? Poate ne—o face el.

Şi se duseră la vrăjitor.

Acesta tocmai ţinea în mînă o păpuşică vorbitoare.

—Daţi sfîrleaza încoace.

Lipi păpuşica de sfîrlează, înfăşură un lănţişor împrejurul picioruşului şi învîrti sfîrleaza de probă Sfîrleaza se învîrtea, iar păpuşica vorbea :

—Bună ziua, prinţe! Bună seara, prinţe !

Prinţul începu să sară în sus de bucurie cînd îşi primi sfîrleaza.

Regele le dădu celor doi o răsplată frumoasă, iar aceştia îi oferiră o bună parte vrăjitorului.

—Păstraţi totul pentru voi ; mie nu mi trebuie nimic, le răspunse el.

Prinţul îşi petrecea toată ziua învîrtind sfîrleaza. Iar sfîrleaza :

—Bună ziua, prinţe ! Bună seara, prinţe !

Îşi botezase păpuşa Sfîrleaza şi nu mai voia să se joace decît cu ea.

Crescuse mare de—acum şi nu contenea—să se joace cu sfîrleaza; regelui nu—i prea convenea treaba asta.

—Doar nu mai eşti un copil. A venit vremea să te însori.

—Mă însor cu Sfîrlează.

Regele se înfurie, luă sfîrleaza şi dădu cu ea de pardoseală. Păpuşa sări într—o parte, iar sfîrleaza, ruptă în două, în altă parte.

—Na ! Mai însoară—te cu Sfîrleaza !

Prinţul tăcu din gură şi se închise în camera sa. Nu voia să iasă de—acolo cu nici un preţ. Cînd rămînea singur, plîngea:

—Ah, Sfîrleaza mea ! Nu—mi mai poţi spune : Bună seara, prinţe ! Bună ziua, prinţe !

Se îmbolnăvi. Avea febră, slăbea văzînd cu ochii ; medicii nu ştiau să spună de ce boală suferă.

Regele şi regina erau disperaţi ; îl vedeau murind sub ochii lor şi nu—i puteau fi de nici un ajutor.

Unul dintre medici întrebă :

—Poate prinţul a avut vreo mare supărare ?

—Nu, nicidecum.

De unde să—şi închipuie regele şi regina că prinţul zace de dragul Sfîrlezei ? Dar doctorul insistă :

—Prinţe, te—a supărat cineva ?

—Mi—au rupt sfîrleaza.

Regele trimise după strungar şi fierar.

—Să—mi faceţi o altă sfîrleaza vorbitoare !

—Maiestatea voastră, nu mai putem.

—Sau mi—o aduceţi mîine sau va fi rău de voi. Cei doi plecară mai mult morţi decît vii.

—Ce ne facem ? Cine ştie dacă vrăjitorul ne—ajută şi de data asta ?

Şi alergară la el.

—Tu, strungarule, fă sfîrleaza ; tu, fierarule, lipeşte—i picioruşul de fier neted şi lucios. Apoi veniţi amîndoi la mine.

Aşa că prinţul îşi recăpăta sfîrleaza vorbitoare şi începu s—o învîrtă.

Sfîrleaza se învîrtea şi păpuşa îi vorbea î

—Bună ziua, prinţe ! Bună seara, prinţe ! Dar acum adăuga !

—Cînd ne căsătorim, prinţe ? Cînd ne căsătorim ?

Spre mirarea tuturor, sfîrleaza şi păpuşa creşteau zi de zi de parcă ar fi fost vii. Dar Sfîrleaza vorbea numai cînd sfîrleaza se învîrtea.

Ce să facă regele şi regina ? Văzînd minunea asta de Sfîrlează care creştea şi temîndu—se că prinţul se va îmbolnăvi din nou, consimţiră s—o ia de soţie. Oricum era o căsătorie în joacă.

În primele zîlc nu se întîmplă nimic. Prinţul îşi învîrtea sfîrleaza şi Sfîrleaza vorbea. Sfîrleaza se învîrtea ore întregi fără să se oprească, alerga de ici colo şi prinţul alerga şi el după ca :

—Opreşte—te. Sfîrlează !

Sfîrleaza se oprea, dar atunci tăcea. Şi cînd se învîrtea părea vie de—adevăratelea. Cînd stătea pe loc era doar o păpuşă de lemn şi—atît.

Prinţul se plictisi. O aruncă într—un colţ şi nu se mai uită la ca.

Noaptea cineva se tînguia ;

—Ah, prinţe, prinţe, de ce m—ai părăsit!

Prinţul sărea din pat crezînd că Sfîrleaza devenise o fiinţă vie. Se uita la ea : nimic. Sfîrleaza era tot o păpuşă de lemn şi stătea rezemată de perete în colţul unde—o aruncase.

În fiecare noapte însă aceeaşi jalnică tînguire :

—Ah, prinţe, prinţe, de ce m—ai părăsit!

Prinţul nu mai putea să doarmă. Porunci să fie luată din camera sa şi dusă în beci. N—a folosit la nimic.

În fiecare noapte, aceeaşi tînguire, care se auzea pînă—n camera sa.

—Nu viei să te potoleşti ? Aşteaptă, ţi—arăt eu ţie ! Coborî în beci cu un topor ca să facă bucăţi sfîrleaza cu Sfîrleaza cu tot ; dar văzînd—o atît de frumoasă şi de gingaşă, inima i se îmblînzi.

Crescuse încît părea acum o fată de optsprezece ani şi ca s—o învîrţi cu sfîrleaza îţi trebuia putere, nu glumă ! Iar sfîrleaza era o ditamai sfîrleaza şi ca s—o învîrteşti nu—ţi mai ajungea un lănţişor, ci o funie.

Părinţii prinţului muriseră ; el devenise rege. Dar n—avea regină şi miniştrii îi spuseră :

—Maiestate, căsătoria cu Sfîrleaza nu înseamnă nimic : trebuie să vă luaţi o femeie în carne şi oase.

Regele se lăsa convîns şi hotărî să se însoare cu prinţesa Spaniei.

În ziua nunţii însă, mireasa se simţi rău pe neaşteptate şi, în mai puţin de—o oră, muri.

Regele se întrista. Noaptea, aceeaşi tînguire :

—Ah, prinţe, prinţe, de ce m—ai părăsit!

—Nu mai sînt prinţ! Aşteaptă, ţi—arăt eu ţie. Coborî în beci, luă un braţ de nuiele, le aşeză de jur—împrejurul sfîrlezei şi pe lîngă Sfîrleaza şi le dădu foc. Izbucni o flacără ; dar sfîrleaza în flăcări începu să se învîrtească aprinzînd totul în jurul ei. Urca pe scări, alerga prin toate încăperile palatului şi pe unde trecea lăsa focul în urma ei. În cîteva minute, palatul începu să ardă.

Sfîrleaza se învîrtea şi Sfîrleaza spunea s

—Bună ziua, maiestate ! Noapte bună, maiestate ! Regele fugea după ea încercînd să stingă flăcările :

—Opreşte—te, Sfîrlează !

Dar îşi ardea mîinile degeaba. Sfîrleaza nici gînd să se oprească : părea că—şi bate joc de el cu vorbele ci.

—Bună ziua, maiestate ! Noapte bună, maiestate ! În jurul palatului se adunase o mulţime de oameni care încerca să stingă focul. Care scotea apă, care ducea găleţile, care le arunca peste foc ; muncă zadarnică. Cu cît aruncau mai multă apă cu atît flăcările se înteţeau, urcau pînă la cer. Şi plîngeau cu toţii socotind că regele, miniştrii şi întreaga curte îşi găsiseră moartea carbonizaţi.

Dar cînd se lumină de ziuă, ce să vezi ? În locul palatului regal se ivise o grădină minunată, şi, puţin mai departe un alt palat regal, atît de măreţ încît faţă de el primul părea doar o cocioabă.

Iar pe aleile grădinii, regele şi Sfîrleaza, care devenire o fiinţă vie, în carne şi oase, ţinîndu—se de mînă, se plimbau, ca şi cum nu s—ar fi întîmplat nimic. Sfîrleaza îi spunea glumind regelui :

—Bună ziua, maiestate ! Noapte bună, maiestate ! Bar nu se mai învîrtea pentru că nu mai stătea pe sfîrlează.

Şi pentru că Sfîrleaza nu mai era de lemn, regele se căsători cu ea.

Şi s—au luat soţ şi soţie
Norocu' în palmă să—i ţie.

MEŞTERUL DREGE—ŞI—STRICĂ
Mastro Acconcia—e—guasta

A fost odată un tîmplar bătrîn care avea o dugheană şi cîteva unelte necesare în meseria lui: un fierăstrău, un sfredel, o rindea, o daltă, un ciocan, nişte cleşti, tejgheaua şi cam atît.

Făcea treburi mai grosolane şi de obicei îi dădeau să repare vechituri, de aceea îl porecliseră meşterul Drege—şi—strică; strica o uşă şi repara un sertar, o măsuţă, doua gemuleţe, după cum i se cerea. Cleiul şi culele trebuiau să le cumpere muşteriii.

—De ce, meştere ?

—Aşa.

Cuiele care—i prisoseau le dădea înapoi, dar cleiul nu, îl punea deporate.

—De ce, meştere ?

—Aşa.

Răspundea întotdeauna la fel şi trăgea adînc o prîză de tutun.

Cîştiga puţin, dar cheltuia mai mult decît un principe. Oare de unde scotea toţi banii aceia?

Dimineaţa se ducea la piaţă ca să târguiască pentru prînz :

—Măcelare, cît vrei pe fileul ăsta de vită ?

—Nu—i pentru tine, meştere: e pentru masa regelui.

—Asta—i! Dar ce, eu n—am tot o gură ca şi el!

Îl provocau de fiecare dată ca să—i audă răspunsul. Lumea rîdea :

—Bravo, meştere Drege—şi —strică !

—Pescarule, cum vinzi nisetrul ăsta ?

—Nu—i pentru tine, meştere; e pentru masa regelui.

—Asta—i ! Dar ce, eu n—am tot o gură ca şi el ! Lumea rîdea ;

—Bravo, meştere Drege—şi—strică !

Cumpăra un munte de mîncare : carne, peşte, brînză, salam, verdeţuri, fructe, cele mai alese bunătăţi.

—Cine mănîncă toate astea, meştere ?

—Eu şi copiii mei.

—O, dar de cînd ai copii ?

—Păi Fierăstrău, Rindeluţa, Ciocănaş, Dăltiţa, Cleştişor şi Sfredeluş, care—i cel mai mic.

Lumea rîdea :

—Poftă bună, la toţi, meştere !

Acasă lăsa într—un colţişor coşul cu mîncare şi muncea pînă cînd se întuneca.

—Şi masa, meştere.

—Mi—o pregătesc în bucătărie.

La primul ceas din noapte, meşterul Drege—şi—strică se includea în dugheană şi—şi baricada uşa.

Şi iată, se auzea zăngănit de farfurii, clinchet de pahare, zgomot de argintărie şi de cuţite folosite ca şi cum acolo înăuntru s—ar fi întins masă mare. Şi apoi, rîsete, ţipete şi vocea meşterului, care striga :

—Stai cuminte, Pundeluţa ! . . . Fii atent, Ciocănaş, ai să spargi sticla aceea F... Vezi să nu te tai, Cleştişor! De ce te—ai murdărit aşa, Fierăstrău ! . . . Dăltiţa, Sfredeluş, staţi frumos la masă !

Vecinii ascultau la uşă înmărmuriţi. A doua zi dimineaţă :

—Ai avut masă mare, meştere ? Copiii îţi dau de lucru, nu—i aşa ?

—Iată—i colo, cuminţi cuminciori.

Şi le arătă uneltele agăţate pe un perete al dughenei; dar coşul era gol şi din toate bunătăţile cumpărate nu mai rămăsese nici o firimitură, nici măcar oasele de peste sau sîmburii de la fructe.

Vecinii nu mai ştiau ce să născocească doar doar or descoperi misterul meşterului Drege—şi—strică ; dar îşi pierdeau vremea de pomană.

Ziua vedeau un biet moşneag, care—şi rupea mîinile trudind pînă tîrziu într—o chiţimie. Dar toate bunătăţile acelea ? Şi zăngănitul vaselor şi rîsetele şi ţipetele ?

Zadarnic încercaseră de mai multe ori să facă o gaură în uşă ca să privească pe furiş înăuntru. Lemnul părea pe jumătate putred, dar nici un sfredel nu reuşea să—l pătrundă.

—Ce lemn e ăsta, meştere ?

—Lemn de urdă.

—Atunci cum de nu l—ai mîncat ?
—Urda nu—mi place.
—Nu s—ar zice, meştere.
El ridica din umeri şi mai lua o priză de tutun :
—Daţi—mi pace.
Toată istoria ajunsese şi la urechile regelui :
—Aha ! Aşa deci ? „Eu n—am tot o gură ca şi el !" Şi porunci ca negustorii să—i vîndă numai mărfuri de cea mai proastă calitate, că de nu vor plăti cu viaţa.
În dimineaţa aceea, meşterul Drege—şi—strică trebui să se resemneze şi să cumpere o carne pe care n—ai fi dat—o nici la cîini, peşte vechi, brînză cu viermi, fructe putrede.
—Eşti mulţumit, meştere ?
—Dacă eu sînt mulţumit, apoi ceilalţi n—au să fie.
—De ce ?
—Aşa.
Regele oferi un prînz miniştrilor şi celorlalţi demnitari de la curte.
Serviră la masă, dar toţi comesenii începură să strîmbe din nas : carnea duhnea a stîrv, brînza mergea singură prin farfurie, într—atît mişuna de viermi, iar fructele miroseau a putred.
—Ce—i asta ? urlă regele. Să vină ticălosul acela de bucătar.
Bietul bucătar jură şi răs—jură că luase din piaţă numai bunătăţi pe alese ; avea şi martori. In bucătărie, bucatele răspîndeau o mireasmă de—ar fi sculat şi morţii din mormînt.
Regele, miniştrii, demnitarii trebuiră să se mulţumească cu puţină pîine veche înmuiată în apă ; altminteri ar fi riscat să moară de foame.
—Asta—i opera meşterului Drege—şi—strică! spuse unul dintre miniştri. Mă duc să văd dacă—i adevărat sau nu.
Se travesti şi se duse direct la tîmplar, luînd drept pretext un cufăr vechi.
—Repară—mi, te rog, cufăraşul ăsta, meştere.
—Puneţi—l acolo. Duceţi—vă şi cumpăraţi cuie şi clei.
—Dar ai destul clei !
—Acela îmi trebuie.
—Ce miros plăcut de mîncare, meştere !
—Is resturile de la prînz : uite—le colo ! Ministrului îi lăsa gura apă văzînd o bucată mare de fileu prăjit şi jumătate de peşte în sos, care parcă îi vorbeau : „Ia şi mă mănîncă !"
—De. unde ai luat bunătăţile astea ?
—De unde se vînd, de la piaţă.
—Dar ştiam că din ordinul regelui n—au voie să—ţi dea marfă aleasă.
Meşterul ridică din umeri şi trase o priză de tutun. Ministrul îi raportă totul regelui. Ţinură sfat.
—Acest meşter Drege—şi—strică trebuie să fie un vrăjitor ! Să—i luăm uneltele; să vedem ce—o să mai facă !
Gărzile regale se duseră la meşter acasă şi—i sechestrară rindeaua, sfredelul, ciocanul, fierăstrăul, totul. Regele hotărî să le ţină într—o cameră vecină cu camera sa şi, pentru mai mare siguranţă, îşi legă la brîu cheia de la uşă.
În timpul zilei, uneltele statură liniştite ; dar o oră după ce se înseră, în cameră începu un zgomot infernal ; fierăstrăul tăia, ciocanul ciocănea, sfredelul sfredelea, cleştele strîngea ; şi apoi ţipete şi plînsete.
—Ne e foame ! Ne e foame !
Regele alergă şi deschise uşa ; uneltele stăteau cuminţi la locul lor, pe jos, una peste alta cum le aruncaseră. După ce închise uşa, reîncepură zgomotele şi ţipetele şi plînsetele.
—Ne e foame ! Vrem mîncare !
În noaptea aceea, regele nu dădu geană de geană. A doua seară fu şi mai rău. Ministrul spuse :
—Maiestate, să încercăm să le dăm de mîncare. Fierăstrăul tăia, ciocanul ciocănea, rindeaua răzâluia, sfredelul sfredelea, cleştele strîngea . . .
—Potoliţi—vă, pentru numele lui Dumnezeu. Aveţi aici de mîncare.
Şi închiseră uşa Şi iată, zăngănit de farfurii, clinchet de pahare, zgomot de argintărie şi de cuţite

folosite, ca şi cum înăuntru se întindea masă mare ; apoi rîsete şi ţipete:
—Mi—ai dat peste mînă ! M—ai stropit ! Nu mai trage de mine !
Un miracol.
—Da! Meşterul Drege—şi—strică trebuie să fie un vrăjitor !
Regele trimise gărzile să—l aducă în faţa sa.
—Ce—i asta, meştere ? Uneltele tale vorbesc şi mănîncă ? Cum aşa ?
Meşterul ridică din umeri şi luă o priză de tutun.
—Dacă nu—mi dezvălui misterul, poruncesc să ţi se taie capul.
—Ce mister, maiestate ! Ei sînt copiii mei.
—Şi, de ce au ajuns aşa ?
—Ca să mă ajute să—mi cîştig pîinea.
Regele îl crezu şi porunci să i se dea totul înapoi. .
—Numai ai grijă să nu mai spui : „Dar ce, eu n—am gură ca şi el !″ Ai să te căieşti.
Meşterul reîncepu să lucreze. Dar muşteriii se împuţinaseră : oamenii se temeau să aibă de—a face cu el. Zadarnic mergea el pe străzi, strigînd la fiecare patru paşi :
—Meşterul Drege—şi—strică ! Cine are lucruri de stricat sau de reparat!
Nimeni nu—l chema.
—Şi—acum ce—ai să te faci, meştere ?
—Cît mai am clei, o scot eu la capăt, într—adevăr, avea un munte de clei în dugheană. Dar din zi în zi, acesta scădea. Mănîncă azi, mănîncă mîine, cleiul se termină.
—Şi—acum ce—ai să te faci, meştere ?
Meşterul ridica din umeri şi trăgea prize de tutun.
Regele avea şase copii, trei băieţi şi trei fete, frumoşi şi sănătoşi cu toţii. Dar chiar în zilele acelea se îmbolnăviră toţi şase, iar medicul nu părea să ştie ce boală au. Zăceau fără poftă de mîncare, nu suportau nici cea mai uşoară hrană. Consultaţii peste consultaţii, leacuri, siropuri de toi felul, nimic nu Ie era de nici un folos. Fata cea mare muri.
Pe cînd o duceau la groapă, iată—l şi pe meşterul Drege—şi—strică urmîndu—i cu un coşciug micuţ pe umeri.
—Cine ţi—a murit, meştere ?
—Mi—a murit Fierăstrău !
A doua zi muri unul dintre băieţii regelui ; şi pe cînd îl duceau la groapă, iată—l din nou pe meşterul Drege—şi—strică, urmîndu—i cu un coşciug micuţ pe umeri.
—Cine ţi—a murit, meştere ?
—Mi—a murit Ciocănaş !
Şi astfel în fiecare zi murea cînd un băiat, cînd o fată de—a regelui şi meşterul nostru, apărea în urma cortegiului funerar purtînd un coşciug micuţ pe umeri.
—Cine ţi—a murit, meştere ?
—Dăltiţa ! Mi—a murit Rindeluţa !
Ministrul, viclean de felul său, aflînd că meşterul Drege—şi—strică fusese văzut de fiecare dată cu un coşciug micuţ pe umeri în urma cortegiului copiilor regelui, spuse :
—Maiestate, dacă nu vreţi să vă moiră toţi copiii, trimiteţi după meşterul Drege—şi—strică. De la el vi se trage nenorocirea.
Nu mai rămăsese în viaţă decît o singură fată de—a regelui şi era deja în agonie.
—Ah, meştere, salvează—mi rupila !
—Ah, maiestate, salvaţi—l pe dragul meu Sfredeluş !
—Cum să fac ?
—Nu există decît un singur mod : să—i căsătorim !
Luat pe nepregătite şi mînat de dragoste pentru copila sa, regele consimţi :
—Apoi am să—i arăt eu lui, meşterului ăsta ! îşi spuse în sinea sa.
Prinţesa, care devenise moştenitoarea tronului pentru că rămăsese singurul copil, se vindecă repede. Regele îi spuse meşterului:
—Adu—mi—l la palat pe Sfredeluş.
—Maiestate, în timpul zilei rămîne sfredel, iar noaptea devine om. Asta—i deocamdată soarta lui.

—Şi mai tîrziu ?
—Mai tîrziu, dac—o avea noroc, o să fie mai bine.
—Atunci nu facem nici o căsătorie.
—Cum hotărăşte maiestatea—voastră.

Anii treceau ; regele era mulţumit că nunta lui Sfredeluş cu prinţesa se amîna mereu şi se înveselea bătîndu—şi joc de meşter.

—Asta—i lapte care nu se prinde ! Şi zi, ce mai faci, meştere ? Dacă nu mai ai unelte şi ţi—a rămas numai sfredelul, cum te descurci ?

—Îi spun tot felul de basme lui Sfredeluş. Ieri i—am povestit unul foarte frumos. Vreţi să—l ascultaţi, maiestate ?

—Să—l auzim, meştere !

A fost odată un rege care avea doi feciori, unul bun bun şi altul rău. Cel bun era cel mai mare şi, la moartea tatălui, trebuia să devină rege. Treaba nu—i convenea deloc celuilalt frate.

Regele se tulbură şi—l întrerupse :

—Basmul tău nu—mi place.

—Ascultaţi, maiestate, partea cea mai frumoasă abia acum urmează. Deci treaba nu—i convenea deloc fratelui celui rău, care se gîndi să se descotorosească de fratele său ca să devină el rege după moartea tatălui. îi spuse : „Să mergem la vînătoare!". Plecară împreună. Cînd ajunseră în pădure, departe de însoţitori, scoase sabia şi—l lovi pe la spate pe fratele său care nu se aştepta la asta.

Regele se tulbură şi mai tare şi—l întrerupse.

—Nu, hotărît că nu, basmul tău nu—mi place.

—Iată însă partea cea mai frumoasă, maiestate. Ascultaţi ! El credea că l—a omorît pe fratele său şi de—aceea îl lăsă acolo după ce—l acoperi cu ierburi şi cu ramuri. Iar tatălui îi spuse : „L—au sfîşiat fiarele !"

—Vai, strigă regele. Tu eşti fratele meu ! Iartă—mă ! I se aruncă la picioare tremurînd şi plîngînd :

—Nu mă pedepsi ! Iată coroana. . . . Nu mă pedepsi ! Fii rege în locul meu !

—Nici tu, nici eu ! răspunse meşterul Drege—şi—strică. Rege va fi Sfredeluş, iar fiica ta va fi regină.

Meşterul îmbrăcă haine regale, nici nu—l mai puteai recunoaşte —, şi se duse să—l ia pe Sfredeluş.

Nu mai era un simplu sfredel, ci un tînăr frumos ce părea născut anume pentru a domni. Prinţesa nu se arăta cu nimic mai prejos decît el.

Cei doi fraţi se îmbrăţişară şi se sărutară ; iar cel care puţin mai înainte se numea meşterul Drege—şi—strică îşi povesti viaţa : cum scăpase de la moarte, cum devenise tîmplar. . . Poporul îi cunoaşte istoria sub numele de *Fata căpcăunului,* iar eu am să v—o spun şi vouă altă dată.

Sfredeluş şi prinţesa se căsătoriră făcînd nuntă mare, trăiră ani lungi şi fericiţi şi avură o mulţime de copii.

Căci cine are primeşte, cine nu ... se lipseşte.

FATA CĂPCĂUNULUI
La figlia dell'orco

A fost o dată un rege care avea doi feciori, unul bun şi celălalt rău. Cel bun era şi cel mai mare, iar la moartea tatălui avea să devină rege.

Treaba nu—i convenea deloc celuilalt, care se hotărî să se descotorosească de frate—său, ca să ajungă el însuşi rege. Într—o zi, îi spuse :

—Să mergem la vînătoare !

Şi plecară împreună. Cînd ajunseră în pădure, departe de alaiul ce—i însoţea, scoase sabia şi—l lovi pe la spate pe fratele său. care nu se aştepta la asta. Crezu că—l omorîse, îi acoperi trupul însîngerat cu ierburi şi cu ramuri şi se întoarse acasă.

Regele îl întrebă :

—Dar fratele tău ?

—Maiestate, o mare nenorocire ! L—au sfîşiat fiarele ! Sărmanul părinte plînse cu disperare, se îmbolnăvi de durere şi după cîteva zile muri.

Prinţul era doar rănit şi cînd îşi reveni începu să se vaite şi să strige după ajutor.

Se întunecase. Cineva scotoci printre ierburi şi printre ramuri căutîndu—l, apoi două labe cu gheare îl înşfăcară, ridicîndu—l pe sus ca şi cum n—ar fi fost decît un fir de pai, iar o limbă aspră ca o râzătoare îi linse sîngele închegat, exclamînd :

—Oh, ce gust bun ! Ce gust bun !

Prinţul îngheţă auzind vocea aceea înspăimântătoare :

—Săracul de mine ! Am nimerit în mîinile unui căpcăun !

Era într—adevăr un căpcăun. Îl luă sub braţ ca pe un pachet şi porni cu el spre peşteră. Din cînd în cînd se oprea, îi lingea sîngele de pe răni şi exclama :

—Ce gust bun ! Ce gust bun !

Înalt, masiv, aproape un uriaş, mergea cu paşi atît de lungi şi de uşori încît nici vîntul nu l—ar fi putut ajunge din urmă. În cîteva clipe fu la intrarea peşterii şi bătu :

—Deschide, deschide, fata mea : tata îţi aduce ceva bun de mîncare !

Prinţul leşinase încă o dată şi părea mort de—a binelea. Văzîndu—l atît de frumos şi plin de sînge, fata căpcăunului se înduioşa :

—Cum spui asta ? E mort, nu vezi ! Îl arunc peste cadavre.

Căpcăunul mai linse încă o dată sîngele şi—i spuse i

—Ai dreptate. Aruncă—l. Eu plec.

—Drum bun. Să te întorci mîine dimineaţă.

După plecarea căpcăunului, alergă la dulap, luă un borcănel în care se afla o alifie ce vindeca rănire şi—l unse pe prinţ.

Prinţul deschise ochii, ca şi cum s—ar fi trezit dintr—un somn lung.

—Cine eşti, frumoasă fată ?

—Sînt fiica căpcăunului. Nu te teme ! Dar tu cine eşti ?

—Sînt prinţul.

Şi—i povesti trădarea fratelui său

—Lasă—mă să plec ; tatăl meu, regele, crede că am murit

—E prea departe. Peste munţi, peste văi şi păduri; n—ai cum să găseşti drumul. Tatăl meu te—ar întîlni şi te—ar mînca din două îmbucături. Ca să nu te rătăceşti îţi trebuie inelul său ; el îl poartă mereu în deget.

—Am să i—l iau cînd doarme dacă mă ajuţi.

—Şi apoi ? . . . M—ar ucide.

—Te iau cu mine. Ne vom căsători. Se auzi strigătul căpcăunului care se întorcea furios pentru că nu avusese noroc la vînat.

—Uhiii! Uhiii !

—Se întoarce tata. Intră aici ai să găseşti de mîncare, băutură şi un aşternut de paie pe care să dormi. Să nu te mişti de—aici pînă diseară ; altfel tatăl meu te mănîncă de îndată.

După ce intră, căpcăunul începu să adulmece de jur împrejur :

—Uh ! Uh ! Ce miros de om !
—Ţi se pare. Eşti obosit: mănîncă şi du—te de te culcă.
Căpcăunul bombăni, înghiţi o jumătate de bou fript şi se întinse în pat:
—Scarpină—mă în cap, fata mea !
Nu reuşea să adoarmă dacă fata nu—l scărpina în cap. Iar fata, cu o mână îl scărpina şi cu cealaltă încerca să—i scoată inelul din deget.
—Ce vrei să faci, fată nebună ? urlă căpcăunul pe jumătate adormit
Fata, speriată. îşi retrase mîna şi renunţă. Spre seară, căpcăunul se pregăti iarăşi să plece la vînătoare.
—Uh ! Uh ! Ce miros de om !
Adulmeca împrejur, căsca ochii mari şi—i lăsa gura apă.
—Ţi se pare. Drum bun şi să te întorci cu bine ; să nu vii înainte de a se lumina de ziuă.
Căpcăunul trase usa după el bombănind.
—Uhiii ! Uhiii !
Îl auzeai chiar dacă era la o milă depărtare. Fata căpcăunului îl chemă pe prinţ.
—Am încercat să—i scot inelul, dar n—am reuşit. Poate mîine.
—Arată—mi casa voastră, dacă tot e plecat tatăl tău.
—Mai întîi jură—mi că mă iei de nevastă, dacă fugim împreună.
—Îţi jur.
Fata deschise o uşă şi prinţul rămase cu gura căscată văzînd o cameră îmbrăcată de sus pînă jos în aur şi diamante, cu mobile de marmură, de argint şi din lemn preţios. Dar pe jos, ici colo, erau aruncate oase curăţate de carne, dar încă pătate de sînge.
—Ce fel de oase sînt astea ?
—Nu le lua în seamă. Prinţul înţelese că sînt oase de om ; bietele fiinţe
fuseseră devorate de căpcăun. Se cutremură din cap pînă—n picioare, gîndindu—se că şi fata îşi avusese poate partea ei :
—Iar acolo înăuntru ce este ?
Şi arătă spre o uşă de oţel, cu un mecanism complicat si cu doi monştri înspăimîntători, unul la dreapta şi altul la stînga.
—Acolo se află comoara. Dar nu se poate intra : trebuie să ai în mină inelul vrăjit, altfel te mănâncă cei doi monştri.
Se auzi strigătul căpcăunului care se întorcea de la vînătoare.
—Uhiii ! Uliiii !
—Repede, repede, ascunde—te în peşteră şi să nu te mişti de—acolo pînă diseară ; de nu, tata te înghite cît ai zice peşte.
Prinţul abia avu timp să se ascundă, că uriaşul şi bătea la uşă:
—Deschide, deschide, fata mea ! Tata îţi aduce de mîncare.
Prinţul auzea gemele şi urlete omeneşti, scrîşnet de dinţi şi pocnituri de fălci şi apoi numai zgomotul făcut de căpcăunul care—şi devora prada.
Fata îi spunea :
—Eşti obosit, tată ; mergi la culcare.
—Căpcăunul se dezbrăcă :
—Scarpină—mă în cap, fată.
—Acum îi scoate inelul, se ghidi prinţul, într—adevăr, seara, cînd căpcăunul plecase la vînătoare, fata îl strigă :
—Prinţe, prinţe, am luat inelul. Bietul tata se va rătăci în pădure. L—am trădat de dragul tău.
Intrară în camera comorilor, luară aur şi diamante cu sacul şi apoi plecară. Inelul rămăsese în mîna fetei. Trecînd prin pădure auzeau din depărtare :
—Uhiii! Uhiii !
—E tata care nu găseşte drumul. L—am trădat de dragul tău, sărmanul meu tată.
Prinţul se uită la fată şi—i văzu buzele mînjite de sînge.
—Ce—ai mîncat împreună cu tatăl tău ?
—Iezi şi mieluşei drăgălaşi, ce—ai fi zis că—s copilaşi, Nu m—am şters la gură.
În primul oraş unde ajunseră, prinţul se ţinu de cuvînt şi se căsători cu fata căpcăunului. Imediat află,

de asemenea, că tatăl său murise şi că trădătorul său frate era deja rege. Dar ce putea să facă ? Rămase în oraşul acela bucurîndu—se de comorile căpcăunului.

Soţia sa nu prea mînca la masă, mulţumindu—se mai curînd să ciugulească de ici de colo.

—De ce nu mănînci ?

—Nu mi—e foame.

—Doar nu te hrăneşti cu aer !

—N—ai grijă.

Într—o noapte, prinţul se trezeşte şi n—o găseşte pe nevastă—sa în pat. O caută prin toată casa, femeia nicăieri. Era îngrijorat. În zori, o vede întorcîndu—se:

—Unde ai fost ?

—Să mă plimb.

O privi i avea buzele mînjite de sînge.

—Ce—ai mîncat ?

Iezi şi mieluşei drăgălaşi, ce—ai fi zis că—s copilaşi. Nu m—am şters la gură. S—a prefăcut că o crede.

În vremea asta, nevastă—sa îl aţîţa mereu împotriva fratelui său.

—Dacă tu ai fi rege, eu aş ajunge regină!

—Eşti mai mult decît o regină. Nu—ţi lipseşte nimic.

—Dacă tu ai fi rege. eu aş ajunge regină ! Ar trebui să—l omori pe fratele tău trădător, aşa cum el a vrut să te omoare pe tine.

—Şi dacă nu pot ?

—Cu inelul tatălui meu poţi face orice ! Ar trebui să te răzbuni. Dacă tu ai fi rege, eu aş ajunge regină !

Azi aşa, mîine aşa, prinţul începu să se gîndească la răzbunare. Îl mai ţinea însă pe loc dragostea pentru copiii săi. Avea deja cinci, iar al şaselea era pe drum. Dacă el murea, ce s—ar fi ales de sărmanele fiinţe neajutorate ? Dar nevastă—sa o lua de la capăt :

—Dacă tu ai fi rege, eu aş ajunge regină !

Se născu şi al şaselea copil. Aveau acum trei băieţi şi trei fetiţe.

Într—o noapte, prinţul se trezeşte, dar n—o găseşte pe nevastă—sa în pat. O caută prin toată casa, femeia nicăieri. Era îngrijorat. În zori, o vede întorcîndu—se.

—Unde—ai fost ?

—Să mă plimb.

O privi : avea buzele mînjite cu sînge.

—Ce—ai mîncat ?

—Iezi şi mieluşei drăgălaşi, ce—ai fi zis că—s copilaşi. Nu m—am şters la gură.

De astă dată însă prinţul intră la bănuială şi se înfiora gîndindu—se la hrana nevestei sale.

—Doar nu degeaba e fată de căpcăun !

Şi ura împotriva fratelui său şi dorinţa de răzbunare i se aprinseră din nou în suflet:

—Dacă nu m—ar fi trădat, nu m—aş fi însurat cu fata unui căpcăun.

Îl ura mai mult pentru asta. Sîngele care mînjea buzele nevestei sale aparţinea fără îndoială unor fiinţe omeneşti. Ce îngrozitor !

Într—o zi îi spuse :

—Mă duc să—i plimb pe copii.

Îl luă în spate pe ultimul dintre ei, care nu mergea încă şi fusese înţărcat de curînd şi ieşi în oraş.

Merse el ce merse pînă ce noaptea îi surprinse pe o cîmpie pustie. Nici o casă ţărănească unde să se adăpostească ! Nu se vedea suflet de om.

—Ah, frate ticălos ! Unde am ajuns din cauza ta ! Vreau să te omor !

Îşi culcă pe jos copiii care picau de somn şi se aşeză într—un colţ ca să—i vegheze.

Deodată însă vede în faţa sa doi ochi arzînd ca tăciunii şi forma neagră, ciudată a unui animal ce se apropia tiptil—tiptil. Îi îngheţă sîngele in vine de groază N—avea putere nici să scoată spada şi să se apere. Auzea pe cineva bolborosind :

—Ce miros bun de carne tînără ! Ah, ce miros bun !

Vocea i se părea cunoscută, deşi nu era sigur. Dragostea pentru copii îi insuflă curaj. Scoase spada şi se aruncă asupra fiinţei cu ochi de tăciune, care muşca deja din copii.

—Auu ! Auuu ! Mor ! Mor !

Nevastă—sa, fiica căpcăunului, începuse să—şi devoreze propriile creaturi. Doar nu degeaba era fiică de căpcăun.

Copiii răniţi sîngerau, iar nefericitul prinţ nu ştia cum să—i lecuiască. Se făcuse ziuă, dar nu se zărea suflet de om cit vedeai cu ochii.

Iar el plîngea smulgîndu—şi părul din cap, privind spectacolul înfiorător din faţa sa : nevastă—sa moartă de o parte, de cealaltă parte, copiii răniţi, sîngerînd, agonizînd şi ei.

—Frate ticălos ! Fără trădarea ta n—as fi ajuns aici !

—Ce ai ? De ce plîngi ?

Se întoarse şi văzu în faţa sa o preafrumoasă doamnă îmbrăcată în alb, ce ţinea în mină o vărguţă de aur.

—Preafrumoasă doamnă, ajută—mă ! Copiii mei. . . Copiii mei !

—Pot să te ajut cu o singură condiţie.

—Cu orice condiţie, doamnă !

—Ascultă—mă : ştiu totul. Trădarea fratelui tău, căpcăunul, fuga cu fata lui, căsătoria ta. Dacă vrei să te ajut, trebuie însă să—l ierţi pe fratele tău.

—Pe ticălosul acela ? Niciodată ! Nu !

Frumoasa doamnă, tulburată, îi întoarse spatele şi se pregăti să plece.

—Da, da ! îl iert! strigă prinţul. Pentru copiii mei ! Ea se apropie surîzătoare şi—i spuse :

—Ascultă—mă bine. După cîţiva ani numai un singur fiu de—al tău va supravieţui: cel mai mic. Şi ştii de ce ? Pentru că numai el nu s—a înfruptat din carne de om. Folosindu—se de puterea inelului, soţia te adormea adînc şi ieşea noaptea la vînătoare de copii; nu degeaba era fiică de căpcăun. Ceilalţi cinci, oriunde s—ar afla, vor deveni şi ei, la rîndul lor, căpcăuni!

Prinţul plîngea.

—Dacă—l ierţi pe fratele tău, fiul tău cel mic va fi rege.

—Da, da, îl iert! Îl iert din toată inima !

—Priveşte !

Întinse vărguţa de aur şi începu să—i atingă pe copii; şi pe măsură ce—i atingea aceştia se transformau : unul devenea ciocan, altul cleşte, altul o daltă, un fierăstrău, o rindea. Cînd îi atinse pe cel mic, acesta deveni un sfredel.

Prinţul se îngălbeni : părul i se ridică măciucă în cap. Doamna îi făcu un semn cu mîna :

—Nu te speria : nu li s—a întâmplat nimic. Tu vei fi tîmplar si acestea vor fi uneltele tale. Ziua îţi vor servi ca să—ţi cîştigî pîinea ; noaptea vor redeveni copii, după ce—i vei atinge cu inelul vrăjit.

—Dar tu cine eşti ?

—Sînt o zînă. Prinţul prinse puţin curaj :

—Zînă, zînă bună, învaţă—mă ce să fac.

—Ia aceste unelte şi du—te în oraşul unde este rege fratele tău. Vei închiria o dugheană şi—ţi vei cîştiga pîinea muncind ca tîmplar. Cleiul şi cuiele ţi le vor cumpăra muşteriii tăi. Cuiele care—ţi vor prisosi le vei înapoia, cleiul însă nu. Pune—l deoparte. Îl vei mînca mai târziu ; ai să vezi. Şi—i explică ceea ce avea să urmeze.

Prinţul îşi ridică de jos uneltele :

—Copilaşii mei se numesc acum Fierăstrău, Rindeluţa, Ciocănaş, Dăltiţa, Cleştişor şi Sfredeluş !

Plîngea şi rîdea în acelaşi timp consolat.

—Şi cadavrul soţiei tale? Îl laşi aşa pradă animalelor şi păsărilor răpitoare ?

—E drept ! Sărăcuţa de ea, dacă taică—su era căpcăun, ea ce putea să fie ? N—are nici o vină.

Îi luă inelul din deget, săpă o groapă şi o îngropa.

—Ce nume am să port, zînă bună ?

—Numele or să ţi—l găsească oamenii ; te vor chema meşterul Drege—şi—strică. Vei părea un om bătrîn ; vei. părea, dar nu vei fi.

—Îţi mulţumesc, zînă bună !

Privi de jur împrejurul său, in apropiere, în depărtare : zîna dispăruse.

Restul, dragii mei copii, îl ştiţi deja. Şi basmul cu *Fata Căpcăunului* se încheie aici.

PĂPUŞICA
Bambolina

A fost odată un pescar care—şi ducea zilele de bine de rău trăind din pescuit. Pleca seara cu barca, rămînea pe mare toată noaptea, iar dimineaţa în zori se întorcea acasă.

Dacă avusese noroc la pescuit, cînd îşi zărea de departe nevasta, care—l aştepta neliniştită pe plajă, îi făcea semne de bucurie fluturîndu—şi şapca.

Dar de cîteva luni, sărmanul ora avea ghinion : parcă toţi peştii s—ar fi înţeles să—i ocolească năvodul. Tovarăşii săi însă prindeau atît de mulţi încît uneori ajungeau să arunce înapoi în mare o parte ca să nu se scufunde cu barcă cu tot de atîta greutate.

Într—o zi, pescarul îi spuse disperat nevestei sale :

—Hai să vindem barca, năvodul, toate uneltele de pescuit: mai trăim şi noi măcar cîteva săptămîni cu banii pe care îi luăm. De nu, n—o mai ducem mult nici cu, nici tu şi nici Păpuşica.

Aveau o fetiţă născută la şapte luni, atît de mică şi neajutorată că mamă—sa, toreînd în pragul uşii o ţinea în buzunarul de la şorţ. Copilita nu creştea deloc. La şapte ani rămăsese întocmai ca în ziua în care se născuse. Nu plîngea niciodată, surîdea mereu cu chipul ei micuţ de păpuşică şi vorbea cu o voce atît de subţire încît abia se auzea. De aceea o numiseră Păpuşica.

Dar cînd era vorba de mîncare, copilita îi uluia : sărmanii părinţi nu ştiau ce să facă s—o mulţumească. Şi era o făptură care n—aducea nici un folos; femeia îi spunea adesea bărbatului său :

—Ea e nenorocirea noastră. Dar e sînge din sîngele nostru. Asta—i voia lui Dumnezeu !

De cînd ghinionul îi urmărea fără milă, pescarul se gîndea mereu la cuvintele femeii :

—Ea e nenorocirea noastră !

Nici să n—o vadă în ochi pe fată ; n—o alinia niciodată, ba uneori o şi chinuia cînd aceasta începea să ceaiă de mîncare cu vocea ei subţirică :

— Mi—e foame ! Mi—e foame !

Într—o zi, după ce—şi vînduse deja barca, vîslele, plasele şi toate uneltele meseriei sale, pescarul

stătea pe o stîncă de pe plajă, ţinîndu—şi capul în mîini şi plîngîndu—şi soarta fără noroc.

Deodată, din valuri, răsări o femeie, care de la piept în jos, avea trup de peşte. înota, înota şiroind de apă şi se apropia de el.

—De ce plîngi, de ce te vaiţi, omule ?

—Sînt un nenorocit! Ies la pescuit, dar nu prind peşte. Mi—am vîndut barca, plasele, totul şi banii s—au terminat. Nu mai ştiu altă meserie. O să murim de foame şi eu şi femeia mea şi Păpuşica.

—Ascultă, îi spuse femeia—peşte. Dacă mi—o dai pe Păpuşica, îţi dăruiesc o grămadă de bani de aur, care te vor scoate din nevoie.

Nu pot să vînd ce—i sînge din sîngele meu.

—Gîndeşte—te bine. Mă întorc peste opt zile Femeia—peşte se scufundă în mare şi dispăru. Cînd ajunse acasă, omul voi să—i povestească nevestei tot ce i se întîmplase, dar se opri. Avea mai întîi să chibzuiască bine.

Opt zile la rînd se gîndi şi se socoti mereu şi în cele din urmă, se hotărî. O va vinde pe Păpuşica femeii—peşte, fără să—i spună nimic nevesti—sii şi vor ieşi din nevoie.

Dimineaţa o anunţă pe femeie :

—Mă duc pe plajă cu Păpuşica să ne jucăm. O băgă în buzunar şi plecă.

—Unde mă duci, tată ?

—Unde ţi—e soarta.

—Ah, tată ticălos ! Ah, tată fără inimă !

—Taci sau îţi sucesc gîtul.

Trecea lume pe lîngă ei şi fetiţa speriată tăcu. Dar după cîţiva paşi, reîncepu :

—Unde mă duci, tată ?

—Unde ţi—e sortit să mergi.

—Ah, tată ticălos ! Ah, tată fără inimă ! Femeia—peşte mă va mînca.

Pescarul se zăpăci.

—Ce ştii tu de femeia—peşte ?

—Am visat—o noaptea trecută. Taie—mi măcar o şu viţă de păr şi du—i—o mamei s—o aibă ca amintire.

Îi tăie o şuviţă de păr şi, după ce ajunse pe stîncă, începu să aştepte.

Spre amiază, iată că se iveşte la suprafaţa mării femeia—peşte şiroind de apă :

—Pescarule, te—ai gîndit bine ?

—M—am gîndit. O am aici în buzunar pe Păpuşica. Arată—mi banii !

Femeia—peşte îşi ridică din apă coada şi—i arătă un coşuleţ ţesut din alge, plin cu monede strălucitoare de aur.

Pescarul ameţi; îşi duse mîna la buzunar şi, fără să—şi privească în faţă copila, spuse :

—Dă—mi banii. Ia—o pe Păpuşica.

—Nu i lipseşte nici un fir de păr ?

—Nici un fir de păr.

N—a vrut să pomenească de şuviţa pe care i—o tăiase mai înainte, temîndu—se că femeia—peşte nu va mai accepta să facă tîrgul dacă afla că fetiţei îi lipseşte ceva.

Femeia—peşte se apropie de stîncă, îi întinse pescarului grămada de aur, o luă pe Păpuşica şi se îndepărtă, murmurînd :

—Ţine minte, pescarule ! Cine înşală, va fi înşelat! Se scufundă în mare şi dispăru cu Păpuşica în braţe. Cînd se întoarse, femeia îl întrebă îngrijorată :

—Dar Păpuşica unde este ?

—Iat—o.

Şi scoase din buzunar coşuleţul cu bani de aur. Sărmana mamă începu să—şi smulgă părul din cap, plîngînd şi strigînd :

—Ah, fata mea ! A vîndut—o, ticălosul ! Păpuşica mea!

—Taci din gură sau îţi sucesc gîtul! Din cauza ta am vîndut—o. Nu spuneai întruna : „E—o făptură care n—aduce nici un folos ! Ea e nenorocirea noastră !" Uite aici o şuviţă din părul ei: ţi—o trimite ca amintire.

—N—ai decît să—ţi păstrezi aurul ; mie îmi ajunge părul ei.

Săruta mereu şuviţa de păr, o scălda în lacrimi.
—Şi ce—ai să le spui oamenilor ?
—Că Păpuşica a căzut în apă şi au mîncat—o peştii. După ce—şi ascunse comoara într—un sertar, pescarul luă cîteva monede şi plecă să târguiască prin cele mai bogate prăvălii. Voia să trăiască din plin şi să le arate tuturor cum trăieşte.
—Asta cît costă ?
—O sută de lire.
—O nimica toată. Ţine !
—Cui îi dai cochiliile astea goale ? Îţi arde de glumă ? Pescarul se îngălbeni ca un mort. Dacă îşi băga mîna în buzunar, găsea un pumn de bani de aur ; cînd îi scotea afară erau doar cochilii goale de scoici. I se părea imposibil : nu voia să creadă. Şi mai încercă o dată.
—Cît costă ?
—Trei sute de lire.
—O nimica toată. Ţine !
—Cui îi dai cochiliile astea goale ? Îţi arde de glumă ? Se întoarse acasă disperat. Îşi vînduse fata, iar în curînd aveau să moară de foame. Femeia—peşte îi spusese : „Ţine minte, pescarule! Cine înşală, va fi înşelat !" Şi iată—l înşelat peste măsură.
—Ce ne facem, femeie ?
—Ce—o vrea Dumnezeu ! Nemaivăzînd—o pe micuţă, oamenii întrebau :
—Şi Păpuşica voastră ?
—A căzut in mare şi—au mîncat—o peştii.
Le răspundea numai bărbatul; femeia tăcea şi plîngea.
Dar cum de nu aflase nimeni de această întîmplare ? Oamenii începură să aibă bănuieli şi să clevetească.
—Cine ştie ce i—or fi făcut, sărmana copilită ! Au omorît—o ca să scape de—o gură în plus. Ticăloşii !
Clevetirile ajunseră la urechea regelui. Regele îşi trimise gărzile să—i aducă la palat pe cei doi soţi cu cătuşe la mîini.
—Ce s—a întîmplat cu Păpuşica voastră ?
—A căzut în apă şi—au mîncat—o peştii. Femeia izbucni în plîns :
—Maiestatea voastră, nu—i adevărat ! El a vîndut—o femeii—peşte.
—Îţi dau o lună de zile. Dacă pînă într—o lună n—o vei recăpăta pe copilă, am să te dau pe mîna călăului să—ţi mîngîie beregata.
Pescarul se duse în goană pe plajă şi cînd ajunse în dreptul stîncii, începu să strige :
—Ferneie—peşte... O, femeie—peşte ! Femeia—peşte se ivi şiroind de apă:
—Ce pofteşti de la mine ?
—Dacă mi—o înapoiezi pe Păpuşica, îţi aduc înapoi aurul pe care mi l—ai dat şi ceva pe deasupra, orice vrei.
—Adu—mi—l pe prinţ în schimb şi ne—am înţeles. Pescarul îşi pipăi gîtul; i se tot părea că simte funia călăului care—l sugrumă. Schimbul ăsta cu prinţul nu era posibil. Totuşi se hotărî să încerce.
în fiecare dimineaţă se ducea în faţa palatului regal; socotise că prinţul va ieşi să se joace cu ceilalţi copii, iar el îl va ademeni pe malul mării şi—l va da femeii—peşte în schimbul Păpuşicăi.
Zilele treceau, dar prinţul nu se ivea sau apărea întotdeauna însoţit de un servitor care—l supraveghea.
Într—o zi însă, iată ocazia aşteptată.
—Prinţule, prinţişorule, marea e liniştită şi apa mişună de peşti care de care mai frumos.
—Du—mă să—i văd. Ai cui sînt peştii ăştia ?
—Sînt ai tăi, dacă vrei. Vino repede după mine ! îl duse pe stîncă.
—Femeie—peşte ! O, femeie—peşte ! Ţi l—am adus pe prinţ.
Femeia ţîşni la suprafaţă şiroind de apă. Prinţul se îngrozi văzîndu—i coada de peşte şi începu să ţipe.
Dar pescarul îl luă pe sus şi i—l dădu femeii—peşte în schimbul Păpuşicăi. Observase că, în timp ce prinţul se zbătea ca să nu fie luat de monstru, fetiţa îi smulsese o şuviţă de păr.
—Nu—i lipseşte nimic ?
—Nimic.

—Ţine minte, pescăriile ! Cine înşală, va fi şi el înşelat.

Şi femeia—peşte se scufundă în mare împreună cu prinţul.

Pescarul îşi puse fetiţa în buzunar si, mergînd pe drum, o tot întreba :

—Păpuşico, ce—ai văzut în adîncul mării ? Dar Păpuşica tăcea.

—Păpuşico, ce—ai mîncat în adîncul mării ? Dar Păpuşica tăcea.

—Păpuşico, iartă—l pe tatăl tău. Foamea te aduce la disperare.

Dar Păpuşica tăcea.

Pescarul se înfăţişă înaintea regelui :

—Aha ! Îţi mai şi baţi joc de mine ! Spînzuraţi—l!

—Iat—o pe Păpuşica.

Sărmanul pescar înţepeni de groază. În locul fetiţei frumoase, în carne şi oase, ţinea în mînă o păpuşă de lemn care—i semăna leit. Femeia—peşte îi înşelase.

—Cine ţi—a făcut păpuşa asta ?

Regele o întorcea de pe o parte pe alta, uimit de extraordinara asemănare. Pe cînd o cerceta, atinse un buton şi păpuşa de lemn începu să vorbească :

—În adîncuri albastre de mare,
Păpuşica aşteaptă.
Cînd prinţul va fi să se—nsoare,
Pe ea de nevastă o va lua.
Să meargă—n adînc s—o găsească
şi s—o deznoade de vraja cea rea,
doar buna sa mamă, iubind—o, putea.

—Şi prinţul ? Unde—i prinţul ? Căutaţi—l pe prinţ ! Regele parcă înnebunise de durere. Prinţul nu era nicăieri. Nimeni nu—l văzuse.

—Ce—ai făcut cu prinţul ?

Tremurînd de spaimă, pescarul mărturisi adevărul. Păpuşa de lemn nu se potolea. Îşi tot repeta povestea :

—În adîncuri albastre de mare,
Păpuşica aşteaptă.
Cînd prinţul va fi să se—nsoare,
Pe ea de nevastă o va lua.
Să meargă—n adînc s—o găsească
şi s—o deznoade de vraja cea rea,
doar buna sa mamă, iubind—o, putea.

Regele se pocni peste frunte :

—E ceva necurat la mijloc! Nimeni n—are nici o vină. Convocă urgent consiliul de coroană ca să se consulte
cu miniştrii.

—Cum adică „să meargă—n adînc s—o găsească ?" Cum s—ajungă maică sa acolo ? Să—ţi pierzi minţile, nu altceva !

—Lăsaţi—mă sâ mă duc, le ceru însă mama care ardea de dorinţă să—şi revadă copila.

Luă cele două şuviţe de păr, a fetiţei. Şi a prinţului, şi, singură—singurică, se duse într—un colţ izolat de pe plaja pustie. Mii de peştişori mişunau în apa mării.

—Peştişori, dragii mei, spuneţi—mi unde se află femeia—peşte ?

Peştişorii se împrăştiară şi dispărură îngroziţi de ceea ce auziseră.

Puţin mai tîrziu, iată sute de peşti mai mari mişunînd in apă.

—Peştilor, dragii mei, ascultaţi—mă : unde se află femeia—peşte ?

Peştii se împrăştiară şi dispărură îngroziţi de ceea ce auziseră.

Puţin mai tîrziu, iată un peşte mare cît un viţel. Deschidea şi închidea o gură imensă ca un cuptor, cu

două şiruri de dinţi ascuţiţi şi cu limba roşie.
—Peşte, dragul meu, unde se află femeia—peşte ?
—Vino eu mine şi—ţi voi arăta.

Sărmana mamă nu şovăi nici o clipă şi se aruncă în mare strîngînd în pumn părul fetiţei şi al prinţului.

Mergea pe sub apă de parc—ar fi mers pe uscat; înspăimântătorul peşte îi deschidea drumul, iar ea îl urma printre cîrduri de peşti de tot felul care se fereau din calea sa şi—i făceau loc să treacă.

Merg şi merg, coboară, coboară mereu în adîncul mării, nu mai ajungeau. Şi de o parte şi de alta, pe deasupra şi pe dedesubt, cîrduri nesfârşite de peşti, de toate formele şi de toate mărimile, peşti pe care nimeni nu—i pescuise vreodată. Ea, care văzuse atîţia peşti şi le cunoştea bine numele, nici nu auzise de aceştia şi o cuprindea mirarea în faţa infinitei lor varietăţi.

Coboară, coboară, coboară şi, în cele din urmă, iată o pădure ciudată cu plante ce păreau vii şi sc unduiau şi un şirag de grote împodobite cu flori care se închideau şi se deschideau de parc—ar fi înotat şi ele ca peştii.
—Aici o găseşti pe femeia—peşte.
—Îţi mulţumesc, dragul meu peste. Cum să le răsplătesc ?
—Îmi ajunge fanta bună pe care am făcut—o. Sărmana mamă începu să strige :
—Femeie—peşte ! O, femeie—peşte !
—Cine mă caută ? Cine eşti ?
—Sînt mama Păpuşicăi.
—Ce vrei de la mine ?
—Deschide şi—ţi spun. Femeia—peşte deschise şi—o lăsă să intre.

Peştera era o minune, tapisată numai cu argint şi cu aur, cu perle şi diamante.
—Fata ta e mulţumită aici la mine ; las—o în pace ! O auzi ? se joacă cu prinţul în peştera de—alături.
—Îngăduie—mi s—o văd.
—Nu, nu se poate.
—Dar păpuşa de lemn a spus :

Să meargă—n aâînc s—o găsească
şi s—o deznoade de vraja cea rea,
doar buna sa mamă, iubind—o, putea.

—Şi—ai avea tu curaj s—o deznozi ? Mama cea disperată se găsi în mare încurcătură. Dar vorbi hotărîtă *:*
—Da, da !

Şuviţele de păr pe care le ţinea strîns în pumn îi sugeraseră acest răspuns.

Femeia—peşte se cutremură şi trecu alături ca să i—o aducă pe fetiţă.

Închipuiţi—vă ce simţi biata mamă cînd îşi revăzu copila !
—Păpuşica mea ! Păpuşica mea !

Nu mai termina sărutînd—o; ar fi mîncat—o de dragoste.
—Ajunge, ajunge! Să vedem dacă poţi s—o deznozi. Femeia—peşte se unduia şi se cutremura.

Mama strînse cu putere şuviţa de păr în pumn şi cineva îi şopti :
—Trage—o de picioare ! Puse mîna pe fetiţă şi—o trase de picioare.
—Au ! Au ! Au ! Femeia—peşte se cutremura, se închircea de durere ca şi cum cineva ar fi tras—o de coadă.

Picioruşele Păpuşicăi se lungiră cit picioarele unei fetiţe frumoase de opt ani.

Mama îi trase braţele.

Femeia—peşte se cutremura de parcă mama ar fi tras—o pe ea de braţe.

Şi braţele Păpuşicăi se lungiră cît braţele unei fetiţe frumoase de opt ani.

Mama îi trase trupuşorul, apoi gîtul.

Femeia—peşte se cutremură şi mai tare, zvîcni şi se întinse pe jos, moartă.

Femeia îi luă de mînă pe cei doi copii şi împreună ieşiră din peşteră. Afară îi aşteptau milioane de peşti, sclipind şi sărind prin apă, înnebuniţi de bucurie că scăpaseră de femeia—peşte.

Urcară la suprafaţă, însoţiţi de acest ciudat alai. Iar peştii erau atît de fericiţi încît nici nu zăreau

plasele întinse de pescari şi intrau în ele cu miile"

Cînd ieşiră din apă pe malul mării, mama. Păpuşica şi prinţul găsiră pe plajă o adevărată ţară a belşugului. Coşurile pescarilor se revărsau de atîta peşte. Ţărmul era acoperit de peşti pe jumătate vii : lua cine voia Pescarii îi dădeau de pomană.

La vestea cea bună, regele, curtea, întreg poporul alergară spre ţărm şi printre ei se afla şi pescarul cel sărac care se caise deja de răul pe care—l făptuise.

Văzînd—o pe fetiţa atît de frumoasă care strălucea ca un soare, regele exclamă :

—Este o adevărată prinţesă ! Şi, într—adevăr, cîţiva ani mai tîrziu, Păpuşica şi prinţul se căsătoriră. Iar în ziua nunţii lor, în amintirea acelei întîmplări din copilărie, regele hotărî ca tot poporul său să mănînce numai peşte.

Unii o lungesc, alţii o scurtează ;
Mai vorbească şi—alţii de cutează.

BĂRBIERUL
Il barbiere

A fost odată un bărbier care—i bărbierea pe oamenii săraci. Le rădea faţa cu un brici vechi şi, din cînd în cînd, îi tăia. Iar dacă muşteriii se arătau nemulţumiţi, el, care era un om vesel, le răspundea :
—Pentru un bănuţ vă rad barba, vă fac şi o tăietură şi tot vă plîngeţi ? Doar o tăietură costă mai mult.

Muşteriii rîdeau şi plecau mulţumiţi cu faţa mînjită din loc în loc de pînze de păianjen ca să le oprească sîngele.

Cînd n—avea treabă, bărbierul nostru îşi lua chitara, se aşeza în faţa prăvăliei şi ciupindu—i corzile, cînta :

—Care—o vrea cruda, care—o vrea coaptă.
Care o vrea pe—a regelui fată.
Care—o vrea coaptă, care—o vrea crudă
Dar eu aş vrea...

Şi se oprea. Îl întrebau :
—Ce—ai vrea ?
—Nimic, nimic, zic şi eu aşa !
Într—o zi, în timp ce el cînta, trecu pe—acolo regele.

—Care—o vrea coaptă, care—o vrea crudă,
Dar eu aş vrea.

—Ei bine, şi ce—ai vrea tu ? îl întrebă regele.
—Maiestate, degeaba v—aş spune ; nu mi—aţi putea—o da nici chiar măria—ta.
—Dar vreau să ştiu.
—Dacă vă spun, maiestate, va dori şi măria ta s—o aibă ca şi mine.
—Spune—mi !

—Care—o vrea coaptă, care—o vrea crudă !
Dar eu aş vrea... o mîndreţe de coadă !
O mîndreţe de coadă
O mîndreţe de coadă !

Regele începu să rîdă.
—Mai cînta o dată. Bărbierul o luă de la capăt !

—Care—o vrea crudă, care—o vrea coaptă,
Care o vrea pe—a regelui fată.

—Şi tu n—o vrei pe—a regelui fată ? Preferi o coadă ? Aşa să fie ! Arestaţi—l şi duceţi—l la palat.
Gărzile îl înşfăcară, îl legară fedeleş şi—l duseră la palat.
Regele porunci să se taie coada unui cal şi să se pregătească un ceaunel cu smoală topită.
—O vrei ? Uite—o aici.

Şi cu propriile sale mîini, înmuie capătul cozii in smoala fierbinte şi i—o lipi bărbierului în locul acela unde stau de obicei cozile.

Bărbierul nici nu crîcni de parcă smoala fierbinte nu l—ar fi fript. Ba chiar înainte de a—şi ascunde coada în pantaloni, se întoarse spre rege şi o arcui, mişcînd—o aşa cum fac de obicei caii cînd au chef de joacă şi apoi se plecă în faţa maiestăţii sale pînă la pămînt :
—Mulţumesc, măria—ta !
—Nu, nu, să n—o ascunzi! spuse regele. Îi făcură o gaură în pantaloni, scoaseră coada prin ca şi—l lăsară să plece.

Oamenii se ţineau după bărbier, rîzînd, fluierînd şi strigînd :
—Ohoho ! Coada ! Coada !

Bărbierul se îndreptă spre prăvălia sa dînd din coadă şi nici nu se uită la ei.

Cînd termina de ras muşteriii, îşi lua chitara, se aşeza în faţa prăvăliei şi ciupindu—i corzile, cînta :

—Care—o vrea coaptă, care—o vrea crudă ;
Dar n—au cu toţii o minarete de coadă .
Care—o vrea crudă, care—o vrea coaptă,
Iar eu aştept. . .

Şi se oprea. Îl întrebau :
—Ce aştepţi ?
—Nimic, nimic ; ştiu eu.

Într—o zi, regele trecu iarăşi pe—acolo, în timp ce bărbierul cînta : Iar eu aştept. . .
—Ei, bine ? Ce aştepţi ? întrebă regele.

Bărbierul continuă să ciupească liniştit corzile chitarei : trin, trin, trin :
—Ce aştepţi ? Vreau numaidecît să ştiu.
—Aştept şi eu ce—o fi să fie. Trin, trin, trin !
—Obraznicule ! Daţi—i o sută de lovituri sub coadă. Gărzile voiră să—l înşface pe bărbier, dar acesta lovea cu picioarele în dreapta şi—n stînga mai rău decît un cal nărăvaş. Bieţii soldaţi se rostogoleau pe jos urlînd :
—Aoleu ! Aoleu !

Şi măria—sa se alese cu—o lovitură în picior :
—Aoleu ! Aoleu !

Regele se făcuse de rîs şi trebui să se întoarcă şchiopătînd la palat ; iar soldaţii îl urmau şchiopătând mai rău decît el.
—Maiestate, vedeţi ce—aţi făcut ? îi spuse un ministru. De cînd bărbierul are coadă nimeni nu se mai poate pune cu el !

Regele cugetă :
—Dar dacă mi—aş pune şi eu două cozi ? Aş deveni mai puternic decît el şi i—aş arăta eu lui.

Porunci să se taie coada de la doi cai, dintre cei mai buni din grajdul regal, şi el însuşi, ca să nu afle nimeni, înfierbîntă smoala în ceaunel, înmuie cozile în ea si încercă să şi le lipească în locul unde se află de obicei cozile. Smoala fierbinte frigea. Maiestatea—sa începu să urle şi să ţopăie prin cameră înjurîndu—l pe bărbier. Cozile nu se lipiseră, iar el în schimb se alesese cu două răni la spate !

În ziua aceea, bărbierul începu să cînte un alt cîntecel :

—Unul, doi sau trei, vezi bine,
Vor o coadă ca şi mine !
Cu cozile de n—ai noroc,
Vrei două şi n—ai deloc ?

Oamenii îl întrebau :
—Cine vrea două şi n—are deloc ?

—Una, două, trei şi zece
Ştiu şi eu, ştie şi—un rege.

Oamenii clătinau din cap :
—Bărbierul a înnebunit.

În vremea asta, regele fierbea de mînie împotriva lui ; dar trebuia să se stăpînească. Parcă o mai puteai scoate la capăt cu diavolul acela de cînd avea coadă ? Şi căuta mereu o ocazie ca să—l facă să plătească o dată pentru toate.

Unul dintre miniştri îi sugeră :

—Maiestate, omul ăsta nu—i de aici de pe la noi ; cine ştie de unde a venit! E un venetic! Alungaţi—l !
—Dar cum să fac ?
—Porunciţi ca nimeni să nu—i mai dea pîine, apa şi lemne, că de nu, va plăti cu capul; o să plece singur ca să nu moară de foame, de sete şi de frig.
—Te—ai gîndit bine !
Aşa că regele dădu un decret:
—Nimeni să nu—i mai dea pîine, apă şi lemne de foc bărbierului, pentru că altminteri va plăti cu capul.
Bărbierul îşi închise prăvălia şi, cu chitara de gît, se duse la rege.
—Plec din regatul măriei—sale, pentru că aşa doriţi. Vă cer însă o favoare.
—Ce anume ?
—Vreau pentru ultima dată să cînt un cîntecel în faţa maiestăţii voastre şi a întregii curţi.
—Fie.
Bărbierul îşi struni chitara şi începu să cînte :

—Care—o vrea coaptă, care—o vrea crudă ;
Dar n—au cu toţii o mîndreţe de coadă .
Care—o vrea crudă, care—o vrea coaptă
Iar eu aştept. . . a regelui fată !
A regelui fată . . . A regelui fată !

—Şterge—o din faţa mea, neruşinatule !
Bărbierul îi întoarse spatele maiestăţii sale, îşi arcui coada, mişcînd—o aşa cum fac de obicei caii cînd au chef de joacă, făcu o plecăciune pînă la pămînt şi plecă :
—Du—te învîrtindu—te!
Regele scoase un oftat de uşurare cînd îl văzu plecat. Şi o bună bucată de vreme nu se mal ştiu nimic despre bărbier.
Regele avea o fată pe care voia s—o mările.
—Cu cine ai vrea să te măriţi, fata tatii ? Cu prinţul Franţei ? Cu prinţul Spaniei ? Sau cu acela al Portugaliei ? Ţi—au cerut mîna toţi trei şi aşteaptă răspunsul.
—Tată, rădăcinuţa asta trebuie să—mi spună cu cine să mă mărit.
—Care rădăcinuţa ?
—Asta.
Prinţesa scoase din buzunar o rădăcinuţa neagră, răsucită, plină de noduri.
—Cînd acela care trebuie să—mi devină soţ se va afla prin apropiere, rădăcinuţa va încolţi. Mi—a dat—o zîna. Şi mi—a spus : „Dacă te măriţi cu altul, o să fie vai de tine !"
—Darul unei zîne nu poate fi lucru rău, se gîndi regele.
Şi—i invită pe cei trei prinţi ca să vadă care dintre ei va reuşi să facă planta să încolţească.
Prinţul Franţei sosi cel dintîi încrezut, mîndru, el spuse :
—Să vezi, prinţesă, o să înflorească cît ai clipi. Doar s —o văd !
Rădăcinuţa neagră şi răsucită era, neagră şi răsucită rămase.
Prinţul ceru s—o atingă, s—o frece ; i se părea imposibil că el, prinţul Franţei, nu reuşise s—o facă să înflorească din prima clipă. Dar cu cît o ţinea în mînă cu atît parcă, rădăcinuţa devenea tot mai neagră şi mai răsucită.
—Aţi făcut—o dinadins, ca să mă jigniţi ! Maiestate, mi—o veţi plăti !
Plecă ameninţător, fără să salute pe nimeni. Al doilea se prezentă prinţul Spaniei, ceremonios şi prevenitor :
—Prinţesă, v—ar plăcea să am norocul să fiu alesul soartei ?
—Mi—ar plăcea.
Şi fata scoase rădăcinuţa din buzunar." Neagră şi răsucită era, neagră şi răsucită rămase.
Prinţul o atingea, o freca, o întorcea pe toate părţile cu nespusă delicateţe. Îndurerat că el, prinţul Spaniei, nu reuşeşte s—o facă să încolţească. Dar cu cît o atingea şi—o freca mai mult, cu atît rădăcina devenea tot mai neagră şi mai răsucită.
—Aţi făcut—o dinadins, ca să mă jigniţi ! Maiestate, mi—o veţi plăti !

Plecă trufaş, fierbînd de mînie. fără să salute pe nimeni.

Ultimul se prezentă prinţul Portugaliei. Căpătase încredere în el, auzind că pretendenţii de mai înainte dăduseră greş. Se înfăţişă prinţesei tăcut, cu un mic surîs de satisfacţie pe buze şi aşteptă să vadă rădăcinuţa. Era aproape sigur că aceasta încolţise deja.

Dar rădăcina neagră şi răsucită era, neagră şi răsucită rămase.

—Aţi făcut—o dinadins, ca să mă jigniţi ! Maiestate, mi—o veţi plăti !

Plecă şi el fără să salute pe nimeni.

Regele Franţei, cel al Spaniei şi cel al Portugaliei încheiară o alianţă şi—i declarară război regelui nostru, care, săracul de el, n—avea nici o vină.

Încă din primele bătălii l—au scuturat de i—au mers fulgii.

Erau trei împotriva unuia singur, care, pe deasupra, nici nu era foarte puternic. Regele trebui să fugă călare ca să scape cu viaţă.

—De—ar fi aci bărbierul ! exclamă bietul rege.

—Maiestate, era la uşa palatului ; venise să se înroleze. Gărzile nu l—au lăsat să intre şi el a plecat.

—Ce nenorocire ! Şi toate astea pentru o blestemată de rădăcină ! Ia dă—o încoace : vreau s—o arunc.

Prinţesa o scoase din buzunar şi i—o întinse plîngînd :

—Maiestate, îmi aruncaţi norocul.

—Vezi să nu te arunc şi pe tine cu ea cu tot, îi strigă regele.

Turba de furie. Deschise fereastra şi aruncă rădăcinuţa cît colo.

—La război, haideţi! Spuneţi armatei să pornească. Înşeuaţi—mi numaidecît calul! De astă dată vom învinge !

I se părea că ghinionul se îndepărtase de el după ce aruncase rădăcinuţa.

Deodată intră un ministru :

—Maiestate ! Maiestate! Rădăcinuţa a încolţit! A căzut în capul unui trecător de pe stradă. Cum a luat—o de jos, i—a încolţit în mînă. Asta—i semn bun.

— Cine să fie ? Aduceţi—l la mine. Trebuie să fie un rege, cu siguranţă.

Halal rege! Era bărbierul cu coadă, care venea spre rege făcînd mereu plecăciuni, cu chitara de gît şi cu rădăcinuţa încolţită în mînă.

Şi înainte ca regele uluit să—i spună vreo vorbă, el începu să zdrăngăne la chitară, cîntînd:

—Care—o vrea coaptă, care—o vrea crudă ;
Dar n—au cu toţii o mîndreţe de coadă !
Care—o vrea crudă, care—o vrea coaptă,
A mea o să fie a regelui fată.

—E drept, maiestate, nu sînt prinţ, dar sînt principe şi mă pot înrudi cu regele. Şi—am să vă arăt de ce vitejii e în stare coada mea.

Regelui i se părea că visează. Îl puse în fruntea armatei sale şi se dezlănţui un adevărat măcel. Cu coada în vînt, ţinîndu—şi chitara cu amîndouă mîinile — nu voise să accepte o altă armă — bărbierul, adică principele, făcu minuni de vitejie. Cei trei regi fugiră care încotro, lăsîndu—şi jumătate de armată pe cîmpul de bătaie.

Iar cînd armata victorioasă intră în oraş, în fruntea ei se afla bărbierul, adică principele, cu coada în vînt, cu chitara pe şold şi cîntînd cît îl ţinea gura :

—Care—o vrea crudă, care—o vrea coaptă,
A mea o să fie a regelui fată.

Dar prinţesei nu—i plăcea bărbatul ăsta cu coadă ; îi era şi silă şi teamă de el, şi nu voia cu nici un chip să—l ia de bărbat; şi nici nu spunea de ce.

Închipuiţi—vă furia maiestăţii sale care suferise atîta pentru ea şi rădăcinuţa ei.

—De ce nu vrei să te măriţi, fată, cu el ? E nobil, e tînăr.

—Pentru că are coadă.

—Nu—i nimic, spuse principele. Mi—o tai.

Dar nu putea nici să şi—o taie, nici s—o smulgăpalatul regal ajunsese un infern, cu regele care urla la prinţesă, cu principele care îşi cerea drepturile şi cînta şi zdrăngănea la chitară din zori şi pînă—n seară :
”Care—o vrea crudă, care—o vrea coaptă
A mea o să fie a regelui fată”,
cu prinţesa care plîngea zi şi noapte şi se usca de necaz că trebuia să se mărite cu un bărbat, cu coadă.

Veni însă la palat o bătrînică : voia să—i vorbească prinţesei.

—Mă recunoşti ?

—Nu te—am văzut niciodată !

—Dar acum ?

Se transfigurase. Strălucea ca un soare.

—Zîna mea cea bună ! Zîna cu rădăcinuţa.

Şi i se aruncă la picioare implorînd—o :

—Fie—ţi milă, zînă bună; salvează—mă. Nu—l vreau pe principele ăsta cu coadă ! Mai bine mor.

—Nu te necăji. Aranjăm noi lucrurile. Îi spuse ce trebuia să facă şi dispăru. Prinţesa, fericită, se duse alături unde tăifăsuiau, ei doi, regele şi mirele ei.

—Maiestate, ţineţi în mînă rădăcinuţa asta încolţită. Măria—ta a lipit coada, tot măria—ta trebuie s—o facă să dispară.

Într—adevăr, pe măsură ce regele smulgea una cîte una frunzuliţele rădăcinuţei, coada principelui se scurta, se scurta mereu. Cînd smulse şi ultima frunzuliţă, coada dispăru complet; nu se mai vedea nici urmă din ea şi nici măcar semnul.

Prinţesa şi principele se căsătoriră şi trăiră pînă la adînci bătrîneţe, cu o mulţime de copii de jur împrejurul lor.

Cu asta drumu—i deschis,
Zii şi tu că eu ţi—am zis.

MOTANUL DE IPSOS

Il gattino di gesso

A fost odată un neguţător ambulant care vindea pe străzi tot felul de figurine de ipsos meşterite de el.

—Cine vrea figurine, cine vrea figurine !

Îşi purta marfa pe cap : un colac îi servea de suport iar deasupra lui aşezase o tăblie netedă pe care stăteau bătrîni pîntecoşi, motani şi iepuraşi ce clătinau din cap si păreau vii.

—Cine vrea figurine, figurine de ipsos !

Într—o zi, afacerile îi merseseră de minune : îi mai rămăsese doar un singur motan. Nimeni nu voise să—l cumpere, deşi nu se deosebea prin nimic de ceilalţi pe care îi vînduse pînă atunci.

Bietul neguţător striga zadarnic cit îl ţinea gura :

—Ia motanul cel frumos ! Cine cumpără un motan, cine—l cumpără !

Chiar în acel moment se găsea sub ferestrele palatului regal:

—Omule, urcă pînă aici.

N—avusese niciodată norocul să vîndă vreuna din figurinele sale în palat. Nu—şi mai încăpea în piele de bucurie şi urca *patru* trepte deodată. Cînd însă ajunge sus, pe ultimul palier, se împiedică şi se întinde pe jos cît este de lung. Motanul se sparse în mai multe bucăţele.

Prinţesa, care alergase la uşă, începu să ţipe

—Vreau motanul! Vreau motanul!

—Am să—ţi fac altul, prinţesă.

—Nu, nu ! Eu îl vreau pe ăsta !

—Dac—aş avea puţin clei, l—aş lipi.

Nici n—apucase să—şi termine bine vorba, că bucăţile de ipsos începură să se mişte, să se caute unele pe altele şi să se lipească; şi iată motanul îşi clătina deja capul şi părea mîndru de isprava sa. Neguţătorul rămăsese cu gura căscată, mai mirat decît ceilalţi. Aproape c—ar fi fost gata să—şi ia motanul înapoi. Era cu siguranţă vrăjit şi poate că însemna norocul său. Dar cu regele nu era de glumit; trebuia să—l vîndă, n—avea încotro:

—Cît vrei pe el ? întrebă regele.

—Cît credeţi, maiestate, motanul n are preţ. Regele îi dădu o monedă de aur.

Neguţătorul se aştepta să primească mai mult şi îşi puse moneda în buzunar fără să spună nimic.

—Nu eşti mulţumit ? Mai ţine o monedă.

—Daţi—i trei monede, maiestate.

Regele, ca să nu—şi supere fata, îi dădu neguţătorului încă două monede de aur.

—Mergi cu Dumnezeu !

Prinţesa îşi duse motanul în cameră şi începu să se joace toată ziua cu el făcîndu—l să clatine din cap.

—Motănaş, mă iubeşti ? Motanul îi răspunse că da.

—Motănaş, vrei o pisică ? Motanul îi răspunse că da.

—Motănaş, ne căsătorim ? Motanul îi răspunse că da.

Cam pe atunci prinţesa fu cerută în căsătorie de un prinţ. Regele se bucură : era o partidă bună pentru fata sa.

Dar iată că la miezul nopţii se auzi un strigăt jalnic :

—Miau ! Miau ! Miau ! Prinţesa se trezi din somn :

—Ce s—a întîmplat, motănaş ?

—Miau ! Miau ! Miau !

—Ţi—c foame ?

—Miau !Miau ! Miau ! Nu se liniştea defel. Se trezi si regele.

—Alungă motanul acela ! Nu mă lasă să dorm.

—E motanul de ipsos. Maiestatea sa rămase cu gura căscată.

—Motanul de ipsos ? Şi se duse să vadă.

—Miau ! Miau ! Miau !

—Maiestate, motanul ăsta vrea ceva ; eu nu înţeleg ce vrea.

—Vrei măruntaie ? Vrei plămîni ?

—Miau ! Miau ! Miau !

Nici regele nu pricepea. În cele din urmă, supărat, luă un baston şi voi să—l facă bucăţele.

—Ţi—arăt eu ţie miau, miau ! Prinţesa îl opri ţinîndu—l de mînă.

—Să—l chemăm pe meşterul neguţător. El l—a făcut şi poate că înţelege ce spune.

Pînă în zori însă motanul continuă să se tînguie.

—Miau ! Miau ! Miau !

Neguţătorul nu putu fi găsit, plecase în alt oraş.

În noaptea următoare, exact la miezul nopţii, motanul începu din nou să miaune tînguindu—se.

Regele îşi ieşi din fire ; se năpusti în camera prinţesei, luă motanul, deschise fereastra şi—l aruncă jos.

Fata începu să plîngă :

—Bietul meu motan !

Dar după cîteva minute se aude in spatele storurilor :

—Miau ! Miau ! Miau !

Motanul de ipsos bătea cu o lăbuţă în geam şi zgîria uşurel cu ghearele. Prinţesa deschise fereastra şi—l găsi pe pervaz clătinînd din cap de parcă spunea : Mulţumesc ! Mulţumesc!

—Să taci din gură, motănaş ! Dacă nu taci, regele te face bucăţi.

—Miau ! Miau !

—Motănaş, mă iubeşti ? Motănaşul îi răspundea că da.

—Motănaş, vrei o pisicuţă ? Motănaşul îi răspundea că da.

—Motănaş, ne căsătorim ?

—Miau ! Miau ! Miau ! În noaptea aceea nu s—a mai tînguit.

—Vrea deci să ne căsătorim ! îşi spuse prinţesa. E o vrajă la mijloc. Motani de ipsos care să strige tînguindu—se nu s—au mai auzit pînă acum.

A doua zi se duse la tatăl său :

—Maiestate, căsătoria mea cu prinţul nu se poate face. Motanul mă vrea, motanul mă va avea.

Regele crezu c—a înnebunit. Dar prinţesa, fără să—şi piardă cumpătul, îi explică :

—Maiestate, e o vrajă la mijloc. Chemară un vrăjitor.

—Aşa este, confirmă el. Motănaşul acesta este un prinţ. Dacă vraja nu va fi dezlegată, prinţesa e pierdută.

Nu—i greu deloc să ne imaginăm consternarea regelui şi a întregii curţi regale !

—Cum să desfacem vraja ?

—Trebuie să recuperaţi cele trei monede de aur pe care maiestatea voastră i le—a dat meşterului.

Dar unde să le găsească ? Cu siguranţă că meşterul le cheltuise deja. Cine ştie în mîna cui se aflau acum. Şi apoi cum să le recunoască oare dintre atîtea alte monede asemănătoare ?

—Le va recunoaşte motanul. Regele dădu sfoară—n ţară :

—Cine are monede de aur, trebuie să se prezinte în ziua cutare în locul cutai e cu monedele în buzunar ; de nu, va plăti cu viaţa !

În ziua indicată, la locul anume ales, se prezentară mai mult de o şută de persoane care se uitau bănuitoare de jur împrejur ţinîndu—şi mîinile în buzunare. Veni şi prinţesa cu motanul în braţe şi începu să se plimbe prin mijlocul lor. Motanul clătina din cap, dar nu făcea nici un semn; ar fi trebuit să strige: Miau! Deci oamenii aceia n—aveau monedele căutate.

Prinţesa îi spuse regelui:

—Maiestate, eu plec în lume. Mă îmbrac bărbăteşte şi mă prefac a fi meşter de figurine. Inima îmi spune că voi.găsi monedele. De nu, sînt pierdută.

Regele consimţi. Prinţesa îşi comandă haine bărbăteşti, îşi tăie părul luă motanul în braţe şi plecă la vreme de noapte ca să nu fie recunoscută.

—Priviţi ce motănaş frumos ! Cine cumpără un motan care miaună !

—Cît vrei pe el ?

—O monedă de aur.

—Nu face doi bani.

Mergea din oraş în oraş, din sat în sat. din cătun în cătun.

—Priviţi ce motănaş frumos ! Cine cumpără un motănaş care miaună ?

Mai mulţi ar fi vrut să—l cumpere, dar auzind că preţul lui era o monedă de aur îi răspundeau la fel .

—Nu face doi bani.

Merge ea ce merge, pînă ce odată o prinse noaptea în mijlocul cîmpiei. Zări o căsuţă izolată şi bătu la uşă ;

—Oameni buni, adăpostiţi—mă în noaptea asta.

—Cine eşti ?

—Un meşter de figurine.

Îi deschiseră şi o poftiră înăuntru. Erau doi bătrînei, soţ si soţie.

—Noi nu primim de obicei pe nimeni Dar pentru că eşti meşter de figurine, facem o excepţie pentru tine. Şi fiul nostru are aceeaşi meserie. Nu l—am mai văzut de mulţi ani : nici nu ştim dacă mai trăieşte sau nu. Asta—i patul său ; culcă te acolo. Ni se va părea că eşti copilul nostru cel drag!

Exact la miezul nopţii, motanul :

—Miau ! Miau ! Miau !

—Oameni buni, voi aveţi o monedă de aur

—Aha ! Eşti hoţ !

Bătrînul înşfacă furca şi voi s—o omoare.

—Nu—s hoţ! Vă dau zece monede în schimbul monedei voastre ! Ascultaţi !

Şi le spuse toată povestea ei..

Cei doi bătrînei se înduioşară. Aveau într—adevăr o monedă de aur pe care le—o trimisese fiul lor. Luară cele zece monede în schimb şi i—o dădură.

Motanul îşi clătina capul şi mieuna. Nu mai putea de fericire.

Se află că un meşter de figurine dădea zece monede de aur pe una. Oamenii îi ieşeau în întîmpinare cu monedele în mînă dornici să facă schimbul. Dar motanul tăcea mîlc.

Prinţesa merse ce merse pînă cînd ajunse într—o zi în faţa unei cîrciumi. Cei cîţiva muşterii jucau table. Se opri ca să—şi mai astîmpere foamea şi începu să se uite la ei.

Deodată motanul :

—Miau ! Miau ! Miau !

—Oameni buni, voi aveţi o monedă de aur. *Dacă* mi—o daţi, vă dau în schimb zece monede de aur.

—Ia să le vedem.

Fata scoase monedele. Ticăloşii aceia se aruncară asupra ei, îi zvîrliră monedele pe jos, se luară la bătaie, fiecare puse mîna pe cîte monede putea şi plecară cu toţii în rugă.

Deodată, motanul :

—Miau ! Miau ! Miau !

—Motănaş, ce vrei să—mi spui ?

—Miau ! Miau ! Miau !

Privi pe jos de jur împrejur. Sub piciorul unei măsuţe, era o monedă de aur, chiar aceea pe care o căuta. În încăierare, moneda scăpase din mîna stăpînului ei şi nimeni n—o observase. Prinţesa o luă de jos, o puse alături de cealaltă şi porni din nou la drum.

Merge şi merge şi merge, pînă ce ajunge într—un loc singuratic printre rîpi înalte pînă la cer. Încotro te uitai nu zăreai picior de om.

Văzu o peşteră închisă cu o uşă ; îşi luă inima în dinţi şi bătu :

—Oameni buni, deschideţi; m—am rătăcit pe—aici. Nimeni nu răspundea.

—Oameni buni, deschideţi ; m—am rătăcit pe—aici. Se iviră două chipuri bărboase.

—Cu atît mai rău pentru tine ! Cine eşti ? Ce cauţi prin locurile astea ?

—Sînt un meşter de figurine. Vreau să vînd motanul ăsta.

—Cît ceri pe el ?

—O monedă de aur.

—O să ţi—l luăm pe nimic.

Voiau să i—l smulgă din mînă. Sărmana prinţesă nimerise în sălaşul unei bande de hoţi. Auzindu—le cearta, ieşiseră afară încă vreo doisprezece, ameninţători, cu cuţite în mînă. Prinţesa se crezu pierdută :

—Nu mă chinuiţi. Vi—l dau.

—Rămîi cu noi : ai să fii servitorul nostru.

Ce le—ar fi putut răspunde ? Ca să nu se despartă de motan, prinţesa acceptă.

Noaptea, hoţii plecau de—acasă şi o lăsau pe prinţesă închisă în peşteră.

—Ah, motănaşul meu ! Ce soartă mai avem şi noi ! Motanul nu spunea nimic.

În zori, hoţii se întorceau încărcaţi de pradă : aur, argint, pietre preţioase. Iar şeful lor făcea împărţeala.

—Ţie asta ! Ţie astălaltă ! Iar ţie moneda asta pentru că ne—ai făcut mîncare bună !

Nu era însă moneda pe care o căuta prinţesa, într—adevăr, motanul nu spunea nimic.

—Ah, motănaşul meu ! Ce soartă mai avem şi noi ! Prinţesei îi crescuse părul şi nu mai ştia cum să şi—l ascundă. Capul bandiţilor băgă de seamă :

—Cine eşti tu ? Eşti femeie ?

Sărmana prinţesă simţi că moare şi plîngînd spuse :

—Sînt fata regelui.

—Atunci am să te iau de soţie. Şi eu sînt rege : regele hoţilor ! Ne vom căsători mîine. Chiar în noaptea asta mergem să dăm o lovitură Ia palat. O să furăm mantia şi coroana regală.

Seara hoţii plecară şi o Lăsară pe prinţesă închisă în peşteră.

—Ah, motănaşul meu î Ce soartă mai avem şi noi ! Din ochii ei curgeau două nuri de lacrimi. Dar motanul tăcea mîlc.

În zori, hoţii se întoarseră încărcaţi cu pradă : aur, argint, pietre preţioase, coroana şi mantia regală.

—Ţie asta ! Şi ţie asta! Iar ţie moneda asta pentru că ne—ai făcut mîncare bună.

Dar motanul începu :

—Miau ! Miau ! Miau !

Hoţii se speriară. Fata nu le spusese niciodată că motanul mieuna.

—Trădare ! Trădare !

Îşi scoaseră cuţitele. Se auzi un zgomot. Motanul de ipsos crăpase, aruncînd bucăţi în toate părţile şi se ivise un tînăr frumos, înarmat pînă—n dinţi, care începu să lovească în dreapta şi—n stînga cu spada. În cîteva minute, toţi hoţii zăceau pe jos morţi, într—un lac de sînge.

Prinţesa îngrozită rămăsese într—un colţ. Nu îndrăznea să se apropie pentru că vedea că prinţul îşi păstra încă urechile, mustăţile şi coada de motan ; se temea.

Teama îi crescu şi mai mult cînd în loc să—i vorbească, prinţul continuă să miaune.

—Prinţule, ce vrei să—mi spui ?

—Miau ! Miau !

Rămînea aşadar tot motan deşi avea chip de om ? Uluită, prinţesa murmură :

—Ah, motănaşul meu, ce nenorocire !

Acestea erau cuvintele magice, cuvintele care puteau sfărîma vraja.

Îi căzură urechile, mustăţile şi coada, iar prinţul vorbi:

—Îţi mulţumesc, prinţesă. Cît am mai suferit. Am căzut în mîna unei bătrîne vrăjitoare, care voia s—o iau de nevastă ; pentru că am refuzat—o, m—a vrăjit. Hoţii sînt fiii săi. Are să vină să—i caute. Am să mă răzbun.

—Să plecăm. Mai bine să plecăm !

—Pînă nu moare ea, nu putem ieşi de—aici. Într—adevăr, nu ştiau pe unde să iasă. Caută ei în dreapta, caută în stînga, dar în tot şirul acela de peşteri nu exista în pereţi nici măcar o gaură prin care să se strecoare un şoricel. Sus de tot, e drept, prin mari deschideri, pătrundea lumina. Dar cum să te caţeri pînă acolo ? Ar fi trebuit să zbori.

A doua zi, printr—una din deschiderile acelea, iată că pătrunde o bufniţă care zboară de jur împrejur ţipînd ascuţit.

—Ce cauţi aici, bufniţă urîtă ?

—Daţi—mi şi mie un mort. Ce—o să faceţi voi cu ei ?

—N—ai decît să—l iei.

Bufniţa înşfacă un cadavru cu ghearele şi—l duse cu ea.

—Să fi fost oare vrăjitoarea ? se întrebă prinţul. Dacă se întoarce, n—o să—i meargă bine !

Mai tîrziu, iată o căţea slabă, lăţoasă, care se iveşte din adîncul unei grote scheunînd :

—Ce cauţi aici, căţea nenorocită ?

—Daţi—mi şi mie un mort. Ce—o să faceţi voi cu ei ?

—Ah, vrăjitoareo ! Tu eşti !

Prinţul îi dădu o lovitură, dar n—o nimeri. Căţeaua dispăru.

—Ea era. Dacă se întoarce, are să—i pară rău ! Mai tîrziu, iată un şobolan cu o coadă lungă, jupuită.

—Ce cauţi aici, şobolane ?

—Daţi—mi şi mie un mort. Ce—o să faceţi voi cu ei ?

—Ia—l.

Şobolanul apucă în dinţi haina unui cadavru şi începu să—l tîrîie.

Prinţul îl înşfacă de coadă cu o mînă. iar cu cealaltă mînă îşi scoase spada. Lovi, dar tăie numai coada, cărei râmase în pumn răsucindu—se.

Şobolanul şi cadavrul dispăruseră.

—Nu—i nimic ! Să ardem coada !

Luară mai multe lemne, aprinseră focul şi aruncară coada drept in mijlocul flăcării.

De afară răzbăteau urletele vrăjitoarei :

—Auuu ! Nu mă ardeţi ! Vă deschid uşa ! Auuu ! Coada zvîrnea, se zbătea în flăcări. De teamă să nu—i scape, prinţul o ţinu în foc cu vîrful săbiei pînă cînd nu se mai auzi nici un strigăt şi nici un vaiet de—al vrăjitoarei.

Focul se stinse, uşa se deschise. Vraja fusese desfăcută.

Prinţul şi prinţesa se întoarseră împreună la palatul regelui şi fură primiţi cu mare bucurie. Trimiseră imediat după comoara hoţilor pe care o împărţiră la săraci. Iar în ziua nunţii lor fu mare sărbătoare în regat.

Drumu—i greu şi frunza—i lată ;
Îmi mat spuneţi basmu' o dată ?

MORARUL
Il mugnaio

A fost odată un morar care avea două fete frumoase. Pe una o botezase Roata, pe cealaltă Teica. Oamenii care veneau la moară îl întrebau :
—Cumetre, cînd le măriţi pe cele două fete ?
—Cînd o să mi le ceară cineva.
—Şi ce zestre le dai ?
—Nici o zestre. Pe Roată o dăruiesc, pe Teica o dau pe degeaba.
—Mare şmecher mai eşti, cumetre !
În zori, cînd nu apăruseră încă muşteriii, morarul lua o cochilie mare de scoică, o făcea să răsune şi apoi striga :

—Huuu ! Huuu ! Huuu !
Vino iute, vin' la măcinat!
Că de nu vii, rămîn nemîncat.
Huuu ! Huuu ! Huuu !
Vino, vin' la moara mea.
Cine primul va veni,
Un dar mîndru va primi.

Şi iată, într—o dimineaţă, vine primul la moară un slujitor de—al regelui cu o catîrcă încărcată cu grîne. Terminaseră de măcinat, dar băiatul nu se dădea dus :
—Ce mai aştepţi ?
—Regele voieşte şi darul promis.
—Du—i—o pe ea.
Şi i—o dădu pe Roata, fata cea mare. Regele i—o trimise înapoi.
—Maiestatea sa nu primeşte daruri care mănîncă pîine.
—Atunci du—i ăsta.
Şi—i dădu un corn de bou.
Regele se simţi jignit şi hotărî să i—o plătească cu vîrf şi îndesat.
În altă zi, morarul începe din nou să cînte şi să strige :

—Huuu ! Huuu ! Huuu !
Vino iute, vin' la măcinat !
Că dacă nu vii, rămîn nemîncat.
Huuu ! Huuu ! Huuu !
Vino, vin' la moara mea.
Cine primul va veni,
Un dar mîndru va primi.

Ca şi rîndul trecut, vine primul la moară acelaşi slujitor de—al regelui, cu două *catîrci* încărcate cu grîu. Terminaseră de măcinat, dar băiatul nu se dădea dus.
—Ce mai aştepţi ?
—Regele voieşte şi darul promis.
—Du—i—o pe ea.
Şi i—o dădu pe Teica, fata cea mică. Regele i—o trimise înapoi.
—Maiestatea sa nu primeşte daruri care mănîncă pîine.
—Du—i atunci ăsta.
Şi—i dădu un alt corn de bou.
La această nouă jignire, regele se supără şi mai tare şi—şi trimise soldaţii să—l aresteze pe morar.
—De ce mi—ai trimis coarnele acelea ?
— Maiestate, sînt coarnele abundenţei. Dacă nu le vreţi, mi le iau înapoi.

—Ia—le ! N—ai decît să Ie iei.

Regele n—a mai avut nimic de spus şi l—a lăsat în pace pe morar.

Pe drum, oamenii îl întrebau :

—Morarule, ale cui sînt coarnele astea ?

—Ale mele. Unul îl dăruiesc, celălalt îl dau pe degeaba.

Şi se întoarse la moară cu coarnele sub braţ. Oamenii care veneau la moară îl întrebau :

—Cumetre, cînd le măriţi pe cele două fete?

—Cînd o să mi le ceară cineva.

—Şi ce zestre le dai ?

—Aceste două, coarne : unul i—l dau Roatei, pe celălalt îl dau Teicăi.

—Mare şmecher mai eşti, cumetre! Coarnele sînt întotdeauna pereche.

—Cînd e vorba de coarnele astea, unul singur e prea îndeajuns. Cine nu crede, treaba lui.

În vremea asta, regele se gîndea mereu la răspunsul morarului : „Astea sînt coarnele abundenţei" şi regreta că i le dăduse înapoi. Îl trimise din nou pe acelaşi slujitor :

—Maiestatea sa îşi cere înapoi darurile.

—Le—am dat zestre felelor mele. Cine vrea să primească un corn al abundenţei, trebuie să se însoare cu una dintre ele.

Slujitorul repetă întocmai regelui răspunsul morarului. Regele se gîndi :

—Şi dacă are cu adevărat cornul abundenţei ? îl trimise iarăşi pe slujitor :

—Înainte de a se însura, maiestatea—sa vrea să fie sigur că este vorba cu adevărat de cornul abundenţei.

Morarul însă răspunse:

—Cine nu crede, îl priveşte.

Regele se convinse că morarul spune adevărul. Şi apoi chiar unui rege, care poate avea oricînd bani cu nemiluita, cornul abundenţei îi prinde bine. Să se însoare însă cu o fată de morar, plină de făină din cap pînă—n picioare, maiestatea—sa nu prea avea chef. Dar zi şi noapte nu se gîndea decît la cornul morarului: cînd dormea, îl visa. I se părea că vede cum izvorăsc din el toate bunătăţile de pe pămînt. Dacă cerea : Cornule, dă—mi asta ! Cornule, dă—mi aia!, cornul îi dădea tot ce—i ceruse. O minunăţie!

—De—ar fi aşa şi în realitate !

Regele avea de—acum o idee fixă şi convocă consiliul de coroană.

—Vreau să mă însor cu una din fetele morarului!

—Dar... maiestate, sîngele regesc cere sînge regesc !

—Ştiu eu ce am de făcut dacă pun mîna pe cornul abundenţei.

Miniştrii îşi lăsară capetele în jos. Unul dintre ei trebui să se ducă la morar în numele maiestăţii sale.

—Morarule, măria—sa o cere pe una dintre fetele tale.

—Pe Roata o dăruiesc, pe Teica o dau pe degeaba. Şi coarnele de colo sînt zestrea lor.

—Maiestatea sa o alege pe Roata.

Se căsătoriră. Chiar în seara nunţii, regele îi spuse miresei :

—Vino să—ţi vezi camera.

Îi ceru să coboare scări după scări, una mai întunecoasă decît alta, şi cînd ajunseră la intrarea într—o subterană, unde nu pătrundea nici un firicel de lumină, o împinse înăuntru şi încuie uşa cu un lacăt.

—Vai, maiestate, ce trădare !

Regele se întoarse sus, în apartamentele sale, luă cornul de vîrf şi porunci :

—Perle şi diamante !

Şi pe dată de partea cealaltă, ieşi o grămadă de diamante şi de perle.

A doua zi dimineaţă vine morarul să—şi vadă fiica regină.

—Vino mai tîrziu, fata ta doarme. Morarul se întoarse mai tîrziu.

—Vino mîine, fata ta e la masă. Veni a doua zi !

—Fata ta a murit şi am îngropat—o. A fost regină doar o singură zi!

Sărmanul morar plecă plîngînd. Regele se gîndi :

—Dac—aş pune mîna şi pe celălalt corn al abundenţei ar fi şi mai bine.

Trimise alţi mesageri la morar.

—Maiestatea sa vrea să se însoare cu cealaltă fată.

—Pe Roata am dăruit—o, pe Teica o dau pe degeaba. Cornul ăsta e zestrea ei.

Regele şi Teica se căsătoriră. Chiar în seara nuntii, regele spuse :

—Vino, să—ţi vezi camera.

Îi ceru să coboare scări după scări, una mai întunecoasă decît alta şi cînd ajunseră la intrarea. Într—o subterană, unde nu pătrundea nici un firicel de lumină, o împinse înăuntru şi încuie uşa cu un lacăt:

—Vai, maiestate, ce trădare !

Regele se întoarse sus. În apartamentele sale, luă cornul şi porunci :

—Aur şi argint !

Şi pe dată. de partea cealaltă, ieşi o grămadă de aur şi de argint.

A doua zi dimineaţă, morarul veni să—şi vadă fata.

—Fata ta a murit şi—am îngropat—o. A fost regină doar o singură noapte !

Sărmanul morar plecă plîngînd.

Într—o zi, văzînd că n—are muşterii, luă cochilia, aşa cum făcea odinioară şi începu să cînte şi să strige.

Şi de astă dată se înfiinţa primul un slujitor de—al regelui cu o catîrcă încărcată cu grîu. Terminaseră de măcinat, dar băiatul nu se dădea dus :

—Ce mai aştepţi ?

—Regele voieşte darul promis.

—Du—i asta.

Şi—i dădu o cizmă veche, cîrpită. Regele se gîndi :

—Şi cizma asta trebuie să aibă vreo însuşire anume. Dar înainte de a o încerca, vreau să pun mîna şi pe cea de—a doua.

Şi imediat ce auzi din balconul. palatului regal sunetul cochiliei. *Huuu !* şi vocea morarului care striga ca de obicei : *Vino ! Vino !,* îl trimise pe acelaşi slujitor cu aceeaşi catîrcă încărcată cu grîu. Terminaseră de măcinat, dar slujitorul nu se dădea dus :

—Ce mai aştepţi ?

—Regele voieşte darul promis.

—Du—i asta.

Şi—i dădu o cizmă veche, cîrpită, perechea celeilalte:

Regele fericit se închise într o cameră cu toate dăruirile. Voia să încerce puterea magică a cizmelor. Le porunci coarnelor:

—Perle şi diamante ! Aur şi argint !

Coarnele vărsau şi cizmele se umpleau. Dar, după ce se umplură pînă sus, la carîmbi, parcă înnebuniră. Regele nu mai ştia cum să se ferească de loviturile pe care i le dădeau în spinare, cu latul şi cu vîrful. Şi fiecare lovitură lăsa un semn !

Deschise uşa şi începu să alerge strîgînd ; el înainte, iar cizmele după el, îl fugăreau din urmă, lovindu—l fără milă în spinare cu latul şi cu vîrful. Şi fiecare lovitură lăsa un semn.

Aleargă încolo, aleargă încoace, nu era chip să scape. Miniştrii, curtenii, soldaţii încercau zadarnic să pună mîna pe cizme şi să le oprească; încasau şi ci la rîndul lor lovituri după lovituri. În cele din urmă, coborînd în goană pe—o scară, regele se împiedică şi se întinse pe jos cit era de lung. Cizmele se urcară pe el şi se potoliră : doar că—l striveau sub greutatea lor.

—Chemaţi—l pe morar ! urla regele. Un soldat călare porni în galop.

—Nu pot să vin. Roata nu merge, teica s—a stricat. Dacă le—aş avea cu mine pe fetele mele, Roata şi Teica, aş veni numaidecît.

Regele, apăsat de greutatea aceea care—l sufoca, le spuse miniştrilor :

—Coborîţi în subteranele palatului şi scoateţi—le pe Roata şi pe Teica. Le—am închis acolo şi acum sînt pedepsit. Grăbiţi—vă !

Nici nu sfîrşise bine ce—avea de spus şi cizmele săriră jos, una ici, alta dincolo, complet goale.

Regele se ridică de jos bătut măr, frînt de durere şi tînguindu—se :

—Aoleu ! Aoleu !

Miniştrii se întoarseră sus în grabă :

—Maiestate, fetele spun : „Regele ne—a închis, regele să ne scoată."

Nu prea se simţea în largul lui la gîndul că va trebui să dea ochi cu fetele morarului ; dar observă cizmele care începeau să dea semne de nelinişte ameninţîndu—l cu tot lovituri şi atunci se urni din loc

frecîndu—şi mereu cu mîinile spinarea lovită şi îndurerată şi jeluindu—se.

Subterana zgrunţuroasă şi afumată unde fusese închisă Roata devenise albă ca laptele; pereţii şi podeaua se acoperiseră cu făină.

—Intraţi, maiestate, vă aşteptam deja.

Imediat Roata îl ia de mină şi începe să se învîrtă cu el în horă ca o adevărată roată de moară, izbindu—l de toţi pereţii pe bietul rege, care urla ca din gură de şarpe : „Aoleu ! Aoleu !" Nu—i dădea răgaz nici să răsufle. Şi fata se învîrte, se învîrte mereu şi în cele din urmă îl aruncă afară cu picioarele în sus, apoi se aşează şi—i spune :

—Chemaţi —l pe tatăl meu !

Subterana zgrunţuroasă şi afumată unde fusese închisă Teica devenise galbenă ca aurul ; pereţii şi podeaua se acoperiseră de grîu.

—Intraţi, maiestate, vă aşteptam deja.

Regele, bătut măr, şovăia, dar Teica vine spre el, îl ia de mînă şi începe să se agite ca o adevărată teică de moară,, zgîlţîindu—l pe regele care urla din răsputeri : Aoleu ! Aoleu ! În cele din urmă îl aruncă afară, se aşează şi—i spune :

—Chemaţi—l pe tatăl meu î Morarul veni încet—încet, nepăsător.

—Ce porunceşte măria—ta ?

—Ia—ţi fetele şi coarnele şi cizmele, totul!

—Dacă maiestatea—sa vrea să trăiască în linişte, îî învăţ eu ce trebuie să facă.

—Ce să fac ?

—Un an, o lună şi o zi eu voi fi rege şi măria ta morar. în vremea asta, fetele mele vor deveni cu adevărat regine. Ca pedeapsă, maiestatea voastră n—o să se aleagă cu nimic : nici nevastă, nici zestre.

Ce putea să spună bietul rege în faţa îndrăcitului acela de morar !

Lăsă capul în jos şi consimţi, îi dădu mantia şi coroana regală şi se îmbrăcă cu hainele lui acoperite de, sus pînă jos de făină.

Ţăranilor însă nu prea le era la îndemînă să meargă, să macine la moara regelui. Zadarnic, regele striga din răsputeri în cochilie şi striga :

—Huuu! Huuu ! Huuu !
Vino iute, vin' la măcinat!

Roata putrezea nemişcată în apă, carii rodeau teica, iar regele căsca în faţa morii cu mîinile în sîn, aşteptîndu—şi muşteriii care nu se mai iveau. Ca să trăiască, pescuia raci şi broaşte din scoc şi cînd mai trecea cîte cineva pe—acolo, îl întreba :

—Ce noutăţi îmi aduci, cumetre ?

—Roata s—a măritat cu prinţul Spaniei.

—Cu—atît mai bine, cumetre !

Şi trecuseră deja şase luni. Regele căsca în faţa morii cu mîinile în sîn, aşteptîndu—şi muşteriii care nu se mai iveau. Ca să trăiască, pescuia raci şi broaşte din scoc. Devenise slab ca un *ţîr*. Dacă mai trecea cîte cineva pe—acolo, îl întreba :

—Ce noutăţi îmi aduci, cumetre ?

—Teica s—a măritat cu prinţul Portugaliei.

—Cu atît mai bine, cumetre ! Trecuseră alte şase luni. Mai rămăseseră doar cîteva zile pînă să i se încheie pedeapsa. Morarul rege veni la moară însoţit de miniştri şi de întreaga curte.

—Roata a putrezit, teica a fost mîncată de cari : trebuie să le repari. De nu, o luăm de la capăt! Şi trebui să le repare.

În ultima zi, morarul rege veni la moară însoţit de miniştri şi de întreaga curte. Dar bietul rege, care de un an, o lună, şi o zi nu mai mîncase decît raci şi broaşte, abia mai sufla.

—Frumos îmi şade ! spuse întorcîndu—se spre morar. Dacă tot eşti rege, rege să rămîi.

Iar după ce—i spuse, muri.

Poporul a fost mulţumit. Într—un an, o lună şi o zi, morarul nu se dovedise prin nimic mai rău decît adevăratul rege.

Trăiască regele morar !
Unii macină o baniţă, alţii macină un car.